نثر :-

جو :-

پڱو :-

صفحو#	عنوان	نمبر شمار
١-	حجة الوداع وارو خطبو	١-
٢	حضرت سلمان فارسي رضي الله عنهُ	٢-
٢	حضرت امام جعفر صادق عليه السلام	٣-
٣	قائداعظم جا ارشاد	٤-
٤	اتحاد، تنظيم ۽ يقينِ محڪم	٥-
٥-٤	مولانا دين محمد وفائي	٦-
٦-٥	مائي خيري	٧-
٧-٦	هنر دولت آهي	٨-
٧	خط	٩-
٨-٧	بين القوامي عدالت	١٠-
٩-٨	اجرڪ	١١-
٩	هيرن جي درياهه	١٢-
١٠	ڪينجهر ڍنڍ	١٣-
١١-١٠	سنڌي ادب جي مختصر تاريخ	١٤-
١١	رڍ پچاءُ	١٥-
١٢	ٻه ته ٻارهن	١٦-
١٣-١٢	نصرپور	١٧-
١٤-١٣	جهڙو راڄ تهڙو ئي لڳ	١٨-
	نظم :-	
	آهيون الف آسوي...... ٥- ڏيٿو	١-
	نيڪي ٦- ٻڌايون سک جو سنسار	٢-
	دُعا ٧- پيارا وطن	٣-
	سچل سرمست جا بيت ٨- هاري	٤-

Teacher's Signature

Date

سبق: ١ حجة الوداع وارو خطبو

١- مشق:-

س ١: پاڻ سڳورن صلي الله عليه وآله وسلم آخري حج ڪهڙي هجري سن ۾ ادا فرمايو؟

ج: **آخري حج:-**

پاڻ سڳورن صلي الله عليه وآله وسلم آخري حج هجري ڏهين سال جي ذوالحج مهيني ۾ هڪ لک چاليهه هزار مسلمان جي جماعت سان ادا ڪيو.

x ———— x

س ٢: هن حج کي "حجة الوداع" ڇو ٿو چيو وڃي؟

ج: **حجة الوداع:-**

هي حج حضور اڪرم صلي الله عليه وآله وسلم جي زندگي جو آخري حج هوڻ ڪري "حجة الوداع" چيو وڃي ٿو.

x ———— x

س ٣: پاڻ سڳورن صلي الله عليه وآله وسلم اسلامي برادري بابت ڪهڙو ارشاد فرمايو؟

اسلامي برادري:-

پاڻ صلي الله عليه وآله وسلم اسلامي برادري بابت ارشاد فرمايو ته:

"سڀ انسان آدم جي اولاد آهن ۽ آدم کي مٽي مان پيدا ڪيو آهي هر ڪو مسلمان ٻئي مسلمان جو ڀاءُ آهي ۽ سڀ هڪ برادري آهن."

x ———— x

س ٤: نبي ڪريم صلي الله عليه وآله وسلم جن ڏاڍن، ٻارن، يتيمن ۽ مسڪينن واسطي ڪهڙيون نصيحتون ڪيون؟

نصيحتون:-

نبي ڪريم صلي الله عليه وآله وسلم جن فرمايو ته! "ڏاڍن سان عدل، ٻارن سان شفقت، يتيمن سان مهرباني ۽ مسڪينن جا سنڀال ڪريو."

x ———— x

٢-	لفظ	معني	جملا
١-	ورندي	لوٽنا	اسڪول مان ورندي مون هڪ حادثو ڏٺو.
٢-	ٻانهن	غلامون	انسان کي پنهنجي ٻانهن جو خيال رکڻ گهرجي.
٣-	لڄن	عزتون	هڪ ٻئي جي لڄن جو احترام ڪيو.
٤-	پڌرنامو	اعلان	حضور صلي الله عليه وآله وسلم جو خطبو مسلمانن جي حقن جو ڪليل پڌرنامو هو.
٥-	پڇاڙي	آخر	هر ڳالهه جي پڇاڙي ۾ ڪو نصيحت هوندي آهي.
٦-	پڇاڻو	پوچھ گيچھ	يوم محشر عملن بابت پڇاڻو ٿيندو.

x ———— x

JOIN FOR MORE!!!

Date

سبق ٢:

حضرت سلمان فارسي (رضي الله تعالي عنه)

١- مشق:

س: حضرت سلمان فارسي رضي الله تعالي عنه ڪٿي جو رهاڪو هو؟

ج: حضرت سلمان فارسي رضي الله تعالي عنه اصفهان جي هڪ ڳوٺ جو رهاڪو هو.

x———x

س٢: حضرت سلمان فارسي رضي الله تعالي عنه حق ۽ سچ جي ڳولا لاءِ ڪهڙي ڪوشش ڪئي؟

حق ۽ سچ جي ڳولا:

حضرت سلمان فارسي حق ۽ سچ جي ڳولا لاءِ گهڻين ملڪن جو سفر ڪيو ۽ پورهيو ڪيائين.

x———x

س٣: اسلام قبول ڪرڻ کانپوءِ حضرت سلمان فارسي رضي الله ڪهڙي خدمتون ڪيون؟

ج: **خدمتون:**

اسلام قبول ڪرڻ پوءِ حضرت سلمان فارسي رضي الله عنه اسلامي تعليم کي عام ڪرڻ لاءِ گهڻيون خدمتون سرانجام ڏنيون.

x———x

٢-

لفظ	معني	جملا
١- نامور	مشهور	حضرت سلمان فارسي رضي الله عنه هڪ نامور صحابي هو.
٢- پيشوا	امام	هر مذهب جو هڪ پيشوا هوندو آهي.
٣- ڪارڻ	وجهہ/سبب	سليم غربت ڪارڻ نه پڙهي سگهيو.
٤- ڏس	پتو	اسلام سڌي واٽ جو ڏس ڏنو.
٥- ڦيرو	تبديلي	احمد جي مزاج ۾ ڪڏهن ڦيرو نه آيو.

x———x

سبق ٣:

حضرت امام جعفر صادق (عليه السلام)

١- مشق:

س: حضرت امام جعفر صادق عليه السلام ڪهڙن استادن وٽ تعليم ورتي؟

ج: **استادن وٽ تعليم:**

حضرت امام جعفر صادق عليه السلام پنهنجي ڏاڏي امام زين العابدين عليه السلام ۽ پنهنجي والد امام محمد باقر عليه السلام وٽ تعليم ورتي.

x———x

س٢: حضرت امام جعفر عليه السلام جا ڪهڙا مشهور شاگرد ٿي گذريا آهن؟

مشهور شاگرد:

حضرت امام جعفر عليه السلام جا مشهور شاگرد امام ابو حنيفه، امام مالڪ ۽ دنيا جي مشهور هجر ڪيميادان جابر بن حيان آهن.

x———x

JOIN FOR MORE!!!

One Teacher's Signature

	لفظ	معني	جملا
٢			
١.	نسبي	خانداني	حضرت امام جعفر عليه السلام جو نسبي سلسلو حضرت علي سان (ڪرم الله وجهه) ملي ٿو.
٢.	پيڙهي	نسل	حضرت امام جعفر چوٿين پيڙهي مان هو.
٣.	فاجر	گناهگار	فاجر ماڻهو هميشه خليل ٿيندو آهي.
٤.	فاسق	بدڪار	فاسق ماڻهو ڪان پري رهو.
٥.	مستحق	ضرورتمند	اسان کي هر مستحق جي مدد ڪرڻ گهرجي.

x———x

سبق ٤:

قائداعظم جا ارشاد

١. مشق

س١: قائداعظم شاگردن کي نصيحت ڪندي ڪهڙين ڳالهين ڏانهن ڌيان ڇڪايو آهي؟

ج: **شاگردن ڏانهن نصيحت:-**

شاگردن کي نصيحت ڪندي چيو ته: توهان مستقبل جا معمار آهيو ان ڪري توهان کي تعليمي عمل ۾ مصروف رهڻ جي تاڪيد ڪريان ٿو. ڪم، ڪم ۽ بس ڪم. پنهنجي قوم جي خدمت ڪندا رهو ۽ اڳتي وڌندا هلو.

x———x

س٢: سرڪاري ملازمن کي قائداعظم ڪهڙي هدايت ڪئي آهي؟

ج: **سرڪاري ملازمن کي هدايت:-**

سرڪاري ملازمن کي هدايت ڪندي چيو ته آءٌ اوهان کي يقين ٿو ڏياريان ته دنيا ۾ اوهان جي ضمير ڪان وڌڪ ڪا به شيءِ نه آهي جيڪڏهن اوهان پاڪستان جو وقار بلند ڪرڻ چاهيو ته پنهنجا فرض بي خوفي سان پورا ڪندا رهو.

x———x

س٣: قائداعظم جي خيال موجب پاڪستان ڪهڙن مقصدن کي حاصل ڪرڻ لاءِ قائم ڪيو؟

ج: **پاڪستان حاصل ڪرڻ جو مقصد:-**

پاڪستان حاصل ڪرڻ جو مقصد اهو هو ته اسين اهڙي مملڪت جا مالڪ هجون جتي اسين پنهنجي روايتن مطابق ترقي ڪري سگهون ۽ اسلام جي اصولن تي آزادي سان عمل ڪري سگهون.

x———x

	لفظ	معني	جملا
٢			
١.	معمار	تعمير ڪرڻ وارا	شاگرد پاڪستان جي مستقبل جا معمار آهن.
٢.	تربيت	پرورش	والدين اولاد جي سٺي تربيت ڪندا آهن.
٣.	جدوجهد	محنت	ڪنهن به مقصد جي حصول لاءِ جدوجهد ضروري آهي.
٤.	تعاون	مدد	اسان کي هڪ ٻئي سان تعاون ڪرڻ گهرجي.
٥.	برداشت	برداشت	همت ۽ برداشت سان هر مشڪل کي منهن ڏيو.

x———x

JOIN FOR MORE!!!

سبق: ۵

اتحاد، تنظيم ۽ يقين محڪم

مشق:-

۱. س: اتحاد نه هجڻ ڪري قوم کي ڪهڙو نقصان هوندو؟

ج: **اتحاد:-**

اتحاد اهو روح آهي جو قومن کي حياتي بخشي ٿو، جنهن قوم ۾ نفاق ۽ ڦيٽارو هو تاريخ شاهد آهي ته دنيا ۾ اهو قومون زنده رهي سگهي آهن (هميشه زير ۽ ٻاجهوڙيون وڃن ٿيون) جن ۾ اتحاد جي قوت هجي.

۲. س: اتحاد ۾ ڪهڙا فائدا آهن؟

ج: **فائدا:-** اتحاد ۾ گهڻا فائدا آهن جن ۾ ڪجهه هي آهن:

i. اتحاد قومن کي حياتي بخشي ٿو. ii. اتحاد مان قومون زنده رهي سگهن.

iii. اتحاد قومن کي سرخرو بڻائيندي آهي.

۳. س: تنظيم ڇو ضروري آهي؟

ج: **تنظيم:-** ڪنهن به قومي عمل يا ارادي جي پورائي لاءِ ترتيب بندي ۽ تنظيم جي ضرورت آهي.

۴. س: يقين محڪم ڇا کي ٿو چئجي سمجهايو.

يقين محڪم:- ڪنهن قوم جي پختگي ۽ عمل تي مڪمل يقين کي يقين محڪم سڏجي ٿو.

۲.

لفظ	معنيٰ	جملا
۱. تنظيم	نظم و ضبط	قوم جي ترقي لاءِ تنظيم به ضروري آهي.
۲. سرفراز	سُرخرو	اتحاد سان قومون سرفراز ٿي وينديون آهن.
۳. احترام	عزت	وڏن جو هميشه احترام ڪرڻ گهرجي.
۴. عمل پيهم	مسلسل	عمل پيهم ڪرڻ سان هر مشڪل آسان ٿي ويندي.
۵. ويڇا	فرق	اسلام ۾ امير ۽ غريب ۾ ڪو ويڇو ناهي.

سبق: ۶

مولانا دين محمد وفائي

۱. مشق:-

س: مولانا وفائي جي ننڍپڻ بابت اوهان کي ڪهڙي خبر آهي؟

ج: **ننڍپڻ:-**

مولانا وفائي سن ۱۳۱۱ھ مطابق ۱۸۹۴ع ۾ آنائي ڳوٺ ۾ ڄائو هو. ابتدائي تعليم پنهنجي والد سان ورتي. والد جي وفات کانپوءِ سندس پالنا جو سمورو بار والده جي ڪلهن تي اچي پيو پر هن تعليمي سلسلو جاري رکيو.

Date

سَ٢ مولانا وفائي ڪهڙن بزرگن جي ڪچهري مان فيض حاصل ڪيو؟

ج **بزرگن مان فيض:-**

مولانا وفائي حاجي حسن الله پاٽائي ۽ علامه سيد رُشد الله شاه جهنڊي واري جي ڪچهري مان فيض حاصل ڪيو.

x———x

سَ٣ مولانا وفائي جا ڪهڙا علمي يادگار موجود آهن؟

ج **علمي يادگار:-**

مولانا وفائي جا "الوحيد" اخبار ۽ "توحيد" رسالو ۽ "ٽيهارو" ڪتاب علمي يادگار آهن.

x———x

٢	لفظ	معني	جملا
١-	اوائلي	ابتدائي	مولانا وفائي اوائلي تعليم والد کان ورتي.
٢-	ڄمار	عمر	حضرت امام جعفر عليه السلام ١٤٨هه ڄمار ۾ وفات ڪئي.
٣-	ناماچار	شهرت	مولانا وفائي جا ناماچار سڄي سنڌ ۾ هئا.
٤-	مهاڀاري	عظيم جنگ	پهرين مهاڀاري لڙائي کان پوءِ مولانا وفائي ناظم مقرر ٿيو.
٥-	اڳري	پهلي	حضور ﷺ جي ذات سڀ نبين مان اڳري آهي.
٦-	ڏاڪو	شان	اسان جي وطن جي ڏاڪو سڀ کان اعلي آهي.

x———x

سبق ٨:

مائي خيري

١ **مشق:-**

سَ١ مائي خيري جي حياتي جو مختصر احوال ٻڌايو؟

ج **مائي خيري جي حياتي:-**

مائي خيري جو اصل نالو بيبي خيرالنساء هو. هن پنهنجي زندگي ۾ ايترا خير جا ڪم ڪيا جو سڏيندا ئي مائي خيري هئا. ڪيس ڪيترئي مسجد ۽ مدرسا ٺهرايا. مائي خيري ننڍپڻ کان ئي ڏاڍي ذهين هئي. هن عربي ۽ فارسي جي تعليم حاصل ڪئي. پاڻ نهايت رحمدل ۽ نيڪ هئي.

x———x

سَ٢ هن ڪهڙا ڪهڙا خير جا ڪم ڪيا؟

خير جا ڪم:- مائي خيري جي خير جو در دروازو مسڪينن لاءِ هر وقت کليل رهندو هو. پاڻ گهڻا خير جا ڪم ڪيا. هن کي مسجد ۽ مدرسا ٺهرائڻ جا ڏاڍو شوق هئا.

x———x

سَ٣ حيدرآباد ۾ سندس ڪهڙا يادگار آهن؟

ج **يادگار:-** حيدرآباد ۾ هڪ قبائن مسجد شريف جوڙائي جيڪا مائي خيري واري مسجد جي نالي سان مشهور آهي.

Teacher's Signature

JOIN FOR MORE!!!

س: سرندي وارن مردن خواهہ عورتن ڪي سندس حياتي مان ڪهڙو سبق سکڻ گهرجي؟
ج: **حياتي مان سبق:-**

سرندي وارن مردن خواهہ عورتن کي سندس حياتي مان اهڙو سبق سکڻ گهرجي تہ پنهنجي زندگي ۾ مائي خيري وانگر اهڙا خير جا ڪم ڪرڻ جو مرڻ بعد بہ سندس نيڪ نامي ٿئي.

س: مائي خيري ڪڏهن وفات ڪئي؟
ج: **وفات:-**

مائي خيري پهرين رمضان المبارڪ سن ١٢٧٢هہ جي اڌ رات ۾ هن دنيا ۾ وفات ڪئي.

س: سندس مقبرو ڪٿي آهي؟
ج: **مقبرو:-**

مائي خيري جو مقبرو مٽياري ضلعي ۾ هالا جي پرسان خدا آباد نالي شهر ۾ آهي.

JOIN FOR MORE!!

٢-

لفظ	معني	جملا
١- رائج	قائم	انگريزن سنڌ تي حڪومت رائج ڪئي.
٢- معذور	معذور	اسان کي معذور ماڻهو جي مدد ڪرڻ گهرجي.
٣- طالب علم	علم حاصل ڪرنے والا	هر طالب علم کي علم جي چاهہ هئڻ گهرجي.
٤- نقشِ قدم	پيروي ڪرنا	هميشہ بزرگن جي نقشِ قدم تي هلو.
٥- رحلت	وفات	مائي خيري ماهہ رمضان ۾ رحلت ڪئي.
٦- جٽاءُ	قائم رہنے والی	الله سائين جي ذات هميشہ کان جٽاءُ آهي.
٧- نيڪنامي	شہرت	نيڪنامي حاصل ڪرڻ لاءِ وڏي محنت جي ضرورت آهي

سبق ٩:

هنر دولت آهي:-

١- مشق:-

س: پيوهہ پنهنجي پُٽ کي هنر سيکارڻ لاءِ ڪٿي وٺي ويو؟
ج: پيوهہ پنهنجي پُٽ کي هنر سيکارڻ لاءِ شهر وٺي ويو.

س: هو پنهنجي پُٽ کي ڪهڙي ڪاريگر وٽ وٺي ويو؟
ج: هو پنهنجي پُٽ کي واڍي ڪاريگر وٽ وٺي ويو.

س: ڇوڪري اُن جي هٿن مان ڇا ناهيا؟
ج: ڇوڪري اُن جي هٿن مان ڏيڍ هاٿ، جانور ناهيا.

س۴: واڍي ماڻي کي ڪهڙو شرط ٻڌايو؟

ج: **واڍي جو شرط:-**

واڍي ماڻي کي شرط ٻڌاليو ته آءُ اجرات ڏيو ڪرو ڪي هڪ ڪوٺي ماڻ بند ڪندس جيڪڏهن صبح تائين ڇوڪرو جيئرو هوندو ته پوءِ آءُ ڪيس شاگرد ڪندس.

x———x

	لفظ	معني	جملا
١-	لقاءُ	منظر	آءُ حادثي جو لقاءُ ڏسي پريشان ٿي ويو.
٢-	جيئرو	زنده	شهيد مرڻ بعد به هميشه لاءِ جيئرو هوندو آهي.
٣-	رڻ	ريگستان	ٿرپاڪستان جو هڪ وڏو رڻ آهي
٤-	حيلا	ڪوشش	هر مشڪل ڪم لاءِ حيلا ڪرڻ گهرجي.

x———x

سبق: ٩ خط

	لفظ	معني	جملا
١-	مهر	مهرباني	الله جي مهر سان هر ڪم آسان ٿيندو آهي.
٢-	پيرو	مرتبه	آءُ هڪ پيرو هڪ ولسينگ ٺانگ ڏٺو.
٣-	سانءُ	طريقه	موٽڻ جو دڙو سهڻي سانءُ سان ٺهيو هو.
٤-	پاڙا	محلے	موهن جو دڙو به هر طبقي جا ڌار ڌار پاڙا هئا.
٥-	ڳڻتي	فکر	والدين کي اولاد جي ڳڻتي رهندي آهي.
٦-	طويل	لمبا/لمبي	ديوار چين دنيا جي طويل ديوار آهي
٧-	ٽوراٽو	احسان مند	اسان کي رب جي هر پل ٿوراٽو رهڻ گهرجي

x———x

سبق: ١٠ بين الاقوامي عدالت:-

١- مشق

س١: بين الاقوامي عدالت ڪهڙا ڪهڙا ڪم ڪندي آهي؟

ج: بين الاقوامي عدالت ملڪن جا پاڻ ۾ تڪرار نبيرڻ جا ڪم ڪندي آهي

x———x

س٢: ڪهڙا ملڪ بين الاقوامي عدالت کان پنهنجا تڪرار نبيرائي سگهن ٿا؟

ج: اهو ملڪ بين الاقوامي عدالت کان تڪرار نبيرائي سگهن ٿا جيڪا انهن جا ميمبر هجي

x———x

س٣: بين الاقوامي عدالت جي ججن جي چونڊ ڪهڙي ريت ٿيندي آهي؟

ج: **ججن جي چونڊ:-** اهو ججن جن کي گڏيل قومن جي

JOIN FOR MORE!!!

جنرل اسيمبلي ۾ سلامتي ڪائونسل ڏون ورهين جي عرصي لاءِ چونڊ ٿيندي آهي جيڪا جاءِ ڪنهن سبب جي ڪري خالي ٿيندي آهي ته هن جي رهيل مدي لاءِ وري پري ويندي آهي. جن جي ايلمڪاري جو مدو پورو ٿي ويندو آهي ته هو وري چونڊ جي سگهي ٿو.

	لفظ	معني	جملا
۱.	ويڙهه	لڙائي	اسان کي پاڻ ۾ ويڙهه نه ڪرڻ گهرجي
۲.	تڪرار	بحث	ڪڏهن به وڏن سان تڪرار نه ڪريو.
۳.	نبيرو	حل	پنهنجي مسئلن جو نبيرو پاڻ ڪرڻ گهرجي.
۴.	دائمي	مستقل	الله جي ذات دائم رهڻ واري آهي.
۵.	جوڙي	بڻائڻ	هيءُ ڪائنات الله سائين جوڙي آهي.
۶.	مدي	عرصو	احمد ڪجهه مدي ۾ گهڻو ترقي ڪري ورتي.

سبق ۱۱

اجرڪ

مشق:

س۱: سنڌ جي ثقافت جي اهم سوکڙي آهي؟

ج: سنڌ جي ثقافت جي اهم سوکڙي اجرڪ آهي.

س۲: عربن ۾ اجرڪ کي ڪهڙي نالي سان سڏيو آهي؟

ج: عربن ۾ اجرڪ کي "ازرق" نالي سان سڏيو آهي.

س۳: اجرڪ ڪيترن مختلف مرحلن مان گذري مڪمل ٿئي ٿي؟

ج: اجرڪ چوڏهن مختلف مرحلن مان گذري مڪمل ٿئي ٿي.

س۴: ڊزائين ۽ رنگ جي لحاظ کان اجرڪ جا ڪيترا قسم آهن؟

ج: ڊزائين ۽ رنگ جي لحاظ کان اجرڪ جا ڏهن قسم آهن.

س۵: اجرڪ جا ڪهڙا چار رنگ ٿيندا آهن؟

ج: اجرڪ جا گهڻو ڪري چار رنگ اڇو، ڪارو، ڳاڙهو ۽ نيرو رنگ آهن.

س۶: اجرڪ سنڌ جي ڪهڙن شهرن ۾ ٺهي ٿي؟

ج: اجرڪ سنڌ جي گهڻا شهرن ۾ ٺهي ٿي جهڙوڪ نصرپور، ٽنڊو محمد خان، ڪبير، سيڪات، مٽياري، هالا، ڀٽ شاهه، ملتان ۽ سکر ۾ ٺهي ٿي.

جملا	معني	لفظ	۲
اجرڪ سنڌ جي ثقافت جي سڃاڻ آهي.	پہچان	سڃاڻ	۱-
مون پنهنجي دوست کي سوکڙي ۾ اجرڪ ڏني.	سوغات	سوکڙي	۲-
موئن جو دڙو قديم شين جا اهڃاڻ آهن.	شواہد	اهڃاڻ	۳-
هر ماڻهو جي رهڻ جو ڍنگ الڳ آهي.	انداز	ڍنگ	۴-
هميشه پنهنجي وڏن کي مان ڏيڻ گهرجي.	عزت	مانُ	۵-
اجرڪ جي مقبوليت ڏيساور ۾ به آهي.	بيرون ملڪ	ڏيساور	۶-

سبق: ۱۲

ميرن جي دربار -

۱- مشق:-

س۱: ميرن جي دربار جو ذڪر برنس ڪهڙي ڪتاب ۾ ڪيو آهي؟

ج: **ميرن جي دربار:-**

ميرن جي دربار جو ذڪر برنس پنهنجي سفرنامي ڪتاب ۾ ڪيو آهي.

JOIN FOR MORE!!!

س۲: ميرن جي دربار جو سٿاءُ ڪهڙي قسم جو هو؟

ج: **دربار جو سٿاءُ:-**

ميرن جي دربار ۾ قيمتي ايراني قسمين قسمين جا غاليچا وڇايا پيا هئا. هو صفائي سٿائي ۾ به بي مثال هئا.

س۳: ميرن جي پوشاڪ ڪهڙي قسم جي هئي؟

ج: **ميرن جي پوشاڪ:-**

ميرن جي پوشاڪ قيمتي ۽ زرق برق واري هئي.

س۴: ميرن جي اخلاق بابت برنس ڇا لکيو آهي؟

ج: **ميرن جي اخلاق:-**

ميرن جي اخلاق بابت برنس لکيو آهي ته هو بااخلاق، نيڪ خصلت ۽ مهمان نواز هئا.

جملا	معني	لفظ	۲
ميرن جي دربار ۾ ماڻهن جي ڇهچٽو هئي.	رونق	ڇهچٽو	۱-
رات جي وقت هر طرف سانت ڇائي ويندي آهي	خاموشي	سانت	۲-
بازارن ۾ ماڻهو جا گهڻا ڇشام هوندو آهي	ہجوم	ڇشام	۳-
ميلن ۾ هنرن جي نماءُ ٿيندي آهي.	نمائش	نماءُ	۴-
ميرن جي دربار ۾ گهڻا شڪيل ماڻهو هئا.	خوبصورت	شڪيل	۵-

سبق: ١٣

ڪينجهر ڍنڍ:-

١. مشق:-

س١: ڪينجهر لفظ جي معنيٰ آهي؟

ج: ڪينجهر لفظ جي معنيٰ آهي "گهاٽائي"

×————×

س٢: ڪينجهر ڍنڍ تي اهو نالو ڪيئن پيو؟

ج: ڪينجهر ۽ سوهڻي جي نالن بابت هڪ مڪاني روايت آهي ته ڪينجهر هڪ مهاڻو هو ۽ سونل سندس زال هئي انهن ڍنڍن تي اهو نالو انهن جي ڪري پيو.

×————×

س٣: حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائي ڪينجهر جو ذڪر ڪهڙي سُر ۾ ڪيو آهي؟

ج: حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائي ڪينجهر جو ذڪر سُر ڪاموڏ ۾ ڪيو آهي.

×————×

س٤: نوري جي قبر ڪٿي آهي؟

ج: ڪينجهر ڍنڍ جي وچ ۾ هڪ ٽڪري تي ڄام تماچي شاهه جي پيرائتي سنڌ جي راڻي نوري جي قبر آهي.

×————×

س٥: ڪينجهر ڍنڍ اصطلاح جي معنيٰ ڪهڙي آهي؟

ج: ڪينجهر لڳڻ اصطلاح جي معنيٰ آهي "سرسبز ٿيڻ" يا "آباد ٿيڻ".

×————×

٢.

	لفظ	معنيٰ	جملا
١.	داستان	ڪهاڻي	راڻي نوري جي داستان جو تعلق ڪينجهر ڍنڍ سان هو.
٢.	وسيلو	ذريعو	ڪينجهر مهاڻن جي روزگار جو هڪ وڏو وسيلو آهي.
٣.	پرڏيهي	پرديس	پرڏيهي سان به ماڻهو ڪينجهر تي گهمڻ ايندا آهن.
٤.	ساهت	تحقيق	ڪينجهر سونهن جي ڪري ساهت جو موضوع رهي آهي.
٥.	وندر	دلچسپ	ٻارن کي پڙهائي ۾ وندر وٺڻ گهرجي.

سبق: ١٤

سنڌي ادب جي مختصر تاريخ:-

١. مشق:-

س١: عربن جي دور ۾ سنڌي ادب جا ڪهڙا اهڃاڻ ملن ٿا؟

ج: **عربن جي دور:-**

عربن جي دور حڪومت ۾ سنڌي ادب جا اهڃاڻ قرآن مجيد جو سنڌي زبان ۾ اهڃاڻ موجود آهن.

×————×

JOIN FOR MORE!!!

س ٢: سومرن جي دور جون سنڌي ادب بابت ڪهڙيون ڳالهيون ٿيون آهن؟

ج: **سومرن جي دور:-**

سومرن جي دور ۾ سنڌي ادب بلوغ تي پهچندي هر قسم جون مضمون بيان ٿيندو هو روحانيت ۽ اخلاقيات جا سبق به شاعري ذريعي ڏنا ويندا هئا.

س ٣: ڪلهوڙن جي دور کي سنڌي ادب جو سونهري دور ڇو ٿو سڏيو وڃي؟

ج: **ڪلهوڙن جو دور:-**

ڪلهوڙن جي دور کي سنڌي ادب جو سونهري دور سڏجي ٿو هن دور جو عظيم ترين شاعر شاهه عبداللطيف ڀٽائي ملي ٿو.

س ٤: ٽالپرن جي دور ۾ ڪهڙا مشهور شاعر ٿي گذريا آهن؟

ج: **ٽالپرن جو دور:-**

ٽالپرن جي دور ۾ سچل سرمست، سيد ثابت علي شاهه مشهور شاعر آهن.

س ٥: سيد ثابت علي شاهه ڪهڙي قسم جو شعر چيو؟

ج: سيد ثابت علي شاهه مرثيي قسم جو شعر چيو.

س ٦: انگريزن جي اوائلي دور ۾ ڪهڙا ليکڪ ٿي گذريا آهن؟

ج: **انگريزن جو اوائلي دور:-**

انگريزن جي اوائلي دور ۾ ملا ماآڃ، قاضي ۽ ڊاڪٽر دائود پوٽو، محمد صديق، خليفو گل محمد، مولانا محمد وفائي ليکڪ گذريا آهن.

سبق ١٥: رڌ پچاءُ

س ١: سُٺي رڌ پچاءُ ڪندڙ جون وصفون ٻڌايو.

ج: سُٺي رڌ پچاءُ ڪندڙ جون صفائي، سياڻپ ۽ وقت جي پابندي وصفون آهن.

س ٢: رڌ پچاءُ ۽ ڪاڌي پيتي جي ٿانوَن کي ڪهڙي ريت صاف ڪرڻ گهرجي؟

ج: رڌ پچاءُ ۽ ڪاڌي پيتي جي ٿانوَن کي ڇار، ريت سان مَلي صاف ڪرڻ گهرجي.

	لفظ	معني	جملا
١.	ڇار	راکھ	ڇار ٿانوَن جي ميراڻ جذب ڪري وٺندي آهي.
٢.	ڳنڍڻ	سالن	سليقومند ڇوڪريون ڳنڍڻ وقت تي تيار ڪنديون آهن.
٣.	ريت	طرح	ڪڏهن به ڪم جو آغاز سٺي ريت سان ڪرڻ گهرجي.
٤.	اوير	جلدي	ڪڏهن به ڪو ڪم اوير سان نه ڪريو.

JOIN FOR MORE!!!

سبق: ١٦

پيءُ ۽ پارهن

١- مشق

س١: سليم وڌيڪ ڇو نه پڙهي سگهيو؟

ج: سليم جي گهرو حالتن جي اجازت نه ڏني ته هو وڌيڪ نه پڙهي سگهيو.

س٢: ارشد جڏهن ڳوٺ پهچي، ٻنين تي پهتو ته اُتي ڇا ڏٺائين؟

ج: ارشد جڏهن ڳوٺ پهچي ٻنين تي پهتو ته اُتي ويراني ڏٺائين.

س٣: ڳوٺ جي تباهي ڏسي ارشد دل ۾ ڪهڙو فيصلو ڪيو؟

ج: **ارشد جو فيصلو:**

ڳوٺ جي تباهي ڏسي ارشد دل ۾ پڪو فيصلو ڪيو ته هو هر حال ۾ پنهنجي ڳوٺ ۾ خوشحالي، امن ۽ خوشي واپس آڻيندو.

س٤: سليم ۽ ارشد ڌاڙيلن جو خاتمو ڪيئن آندو؟

ج: **ڌاڙيلن جو خاتمو:**

هڪڙي ڏينهن انهن کي ڌاڙيلن جي پر پڪو اطلاع مليو. پوليس ۽ هٿيار بند ڳوٺاڻا وڃي ڌاڙيلن تي ڪڙڪيا. مقابلي ۾ هڪ ڌاڙيل مري ويو ۽ ٻيا سڀ هٿيار سميت پيش ٿيا.

JOIN FOR MORE!!!

٢-

لفظ	معني	جملا
١- هوريان	آهسته	پوڙهو ماڻهو هوريان هلندو آهي.
٢- ٻَڌي	اتحاد	ٻَڌي ۾ وڏي طاقت آهي.
٣- ڏونگر	پهاڙ	همت ۽ بهادري سان ماڻهو ڏونگر ڏاهي سگهي ٿو.
٤- سهڪار	تعاون	هڪ ٻئي جي سهڪار سان ڪم آسان ٿيندو آهي.
٥- هير	هوا	شام جي وقت ٿڌي هير هلندي آهي.

سبق: ١٧

نصرپور

١- مشق

س١: نصرپور جو شهر ڪهڙي ضلعي ۾ آهي؟

ج: نصرپور مٽياري ضلعي جي ٽنڊي الهيار جي اتر اولهه طرف ١٦ ميلن جي فاصلي تي آهي.

س ۴: نصرپور جو شهر ڪنهن ٻڌايو هو؟

ج: نصرپور جي آبادتين بابت تاريخدانن جا الڳ الڳ رايا آهن ڪن جو چوڻ آهي ته هي شهر فيروز تغلق جي هڪ امير ٻڌايو هو، ڪن جو چوڻ آهي ته هي شهر نصير ٺٽائي ٻڌايو هو.

x———x

س ۳: نصرپور ڪهڙن هنرن جي ڪري مشهور آهي؟

ج: نصرپور کيس، سوسين، ڳڙبيون ۽ اجرڪون جي ڪري مشهور آهي.

x———x

س ۴: نصرپور ۾ ڇا ڇا اڏاڻا هئا؟

ج: نصرپور ۾ ڪپڙن لٽن جا اڏاڻا هئا.

x———x

س ۵: ڪافي جو بادشاه ڪنهن کي چيو ويندو هو؟

ج: ڪافي جو بادشاه مصري شاه کي چيو ويندو هو.

x———x

س ۶: ڪلهوڙن جي آخري ڏينهن ۾ نصرپور ۾ ڪنهن ڦرلٽ ڪئي؟

ج: ڪلهوڙن جي آخري ڏينهن ۾ نصرپور ۾ مدد خان پٺاڻ سنڌ جي ٻين شهرن وانگر نصرپور ۾ ڦرلٽ ڪئي تباهه ڪيو.

x———x

۲.

	لفظ	معني	جملا
۱	جهونن	پراڻا	ٺٽو جهونن شهرن مان هڪ آهي
۲	ڏيهه	ديس	نصرپور جي هنرن ڏيهه پرڏيهه ۾ مشهور آهن.
۳	جوڙائي	ٺهرائي	ماٺي حيدري حيدرآباد ۾ هڪ مسجد جوڙائي.
۴	ڇهاڪ	شهرت	اجرڪ جي ڇهاڪ سڄي سنڌ ۾ آهي.

سبق: ۱۸

ڇهڙو راڄ تهڙو پاڳ

۱. مشق

س ۱: بادشاه پهريون خواب ڪهڙو لڌو؟

ج: بادشاه پهريون خواب لڌو ته سمهڻ واري سندس کولي ۾ هڪ لومڙي پئي ڦٽڪي.

x———x

س ۲: ڪڙمي کي خواب جو تعبير ڪنهن ٻڌايو؟

ج: ڪڙمي کي خواب جو تعبير واسينگ نانگ ٻڌايو.

x———x

س ۳: بادشاه ٻيو ڀيرو ڪهڙو خواب لڌو؟

ج: بادشاه وري ٻيو خواب لڌو ته سندس محلات ۾ هڪ گهاڙي تراريون لٽڪي.

x———x

JOIN FOR MORE!!!

Date

سُ٤: بادشاھ ٽيون پيرو خواب ۾ ڇا ڏٺو؟

ج: بادشاھ ٽيون پيرو خواب ۾ ڏٺو ته سندس محلات ۾ مڪڙي گهڙي آهي.

x———x

سُ٥: نانگ ڪهڙي شرط تي ڪڙميءَ کي خوابن جو تعبير ٻڌايو؟

ج: نانگ بادشاھ وٽان مليل انعام جي اڌ ڏيڻ جي شرط تي ڪڙميءَ کي خواب جو تعبير ٻڌائي.

x———x

سُ٦: هن آکاڻيءَ مان ڪهڙي نصيحت ملي ٿي؟

ج: هن آکاڻيءَ مان اها نصيحت سمايل آهي ته ڪنهن سان به فريب، دغا ۽ وعده خلافي نه ڪرڻ گهرجي.

x———x

	لفظ	معني	جملو
١.	گهه	گپهه	شاھ لطيف گهه عرصو ڀٽ تي رهيو.
٢.	قول	بات	هميشه وڏن جي قول کي پورو ڪرڻ گهرجي.
٣.	آزمودو	آزمانا	ڪڏهن به دوست جو آزمودو نه وٺڻ گهرجي.
٤.	پرجا	عوام	ملڪ جي حالتن ڪارڻ پرجا ڏاڍي پريشان آهي.
٥.	نيٺ	آخرڪار	عليءَ محنت ڪري نيٺ پاس ٿي ويو.
٦.	جابلو	پهاڙي	پاڪستان جو جابلو علائقو گهڻو سونهو آهي.
٧.	ڪڙمي	ڪسان	ملڪ جا ڪڙمي ڏينهن رات ٻنين تي محنت ڪندا آهن.
٨.	ٻيلي	دوست	احمد ۽ اسلم پاڻ ۾ جگري ٻيلي هئا.

x———x

نظم جو پيغام

JOIN FOR MORE!!

Date

نظم ۱: وائي

	لفظ	معني	جملا
۱.	اڳي	آگے	الله جي ذات سڀ کان اڳي آهي.
۲.	اُڀ	آسمان	رات جو اُڀ تي تارا چمڪن ٿا.
۳.	ڀلي	اچھی/اچھے	ڀلي ماڻهن جي ڪارڻ دنيا جي اميد باقي آهي.
۴.	ڀُون	زمين	الله سائين هن ڀُون ۾ گھڻا خزانا دفن ڪيل آهن.
۵.	ڪوڙ	جھوٹ	دنيا جا عيش ۽ آرام سڀ ڪوڙ آهي.

نظم ۲: نيڪي

مشق

س۱: شاعر خدا جو گھر ڪهڙي ڏاڍي کي ٿو سڏي؟

ج: شاعر خدا جو گهر اهڙي دل کي ٿو سڏي جنهن ۾ ڪرم، نيڪي ۽ لطف آهي.

س۲: پيو نمبر رباعي ۾ ڪهڙي نصيحت سمايل آهي؟

ج: پيو نمبر رباعي ۾ اهڙي نصيحت سمايل آهي ته جيڪڏهن موون سان ڪو برائي ڪندس ته مان ان جو جواب ڀلائي سان ڏيندس.

س۳: بلندي حاصل ڪرڻ لاءِ شاعر ڪهڙي صلاح ٿو ڏئي؟

ج: بلندي حاصل ڪرڻ لاءِ شاعر نوڙت هلڻ جي صلاح ٿو ڏئي.

	لفظ	معني	جملا
۱.	قلب	دل	قلب جسم جو اهم عضوو آهي.
۲.	رضا	خوشنودي	اسان کي هر ڪم الله جي رضا لاءِ ڪرڻ گهرجي.
۳.	توفيق	توفيق	الله اسان کي سڌي واٽ تي هلڻ جي توفيق ڏي.
۴.	ارجمندي	اعلیٰ مقام	ارجمندي حاصل ڪرڻ لاءِ محنت ڪرڻ گهرجي.
۵.	نماڻائي / خاڪساري	عاجزی	خاڪساري الله سائين کي ڏاڍي پسند آهي.

JOIN FOR MORE!!!

نظم ۳

دُعا

مشق

سَ۱ شاعر الله سائين کان ڪهڙي دُعا ٿو گُهري؟

ج شاعر الله سائين کان اهڙي دُعا ٿو گُهري ته اي الله سائين تون اسان جي دين ايمان کي سلامت رک.

سَ۲ اسلام جي ڪلمي لاءِ شاعر ڪهڙي دعا ٿو گُهري؟

ج اسلام جي ڪلمي لاءِ شاعر گهري ٿو ته اي الله تون اسلام جي ڪلمي کي ڏاڍو بلند رک.

سَ۳ قوم جي لاءِ شاعر دل ۾ ڪهڙي سوال اُڀرن ٿا؟

ج قوم جي لاءِ شاعر دل ۾ قرض، مرض ۽ قوم جي بدحالي لاءِ سوال اُڀرن ٿا.

نظم ۴

سچل سرمست جا بيت

مشق

سَ محبوب جي انتظار ۾ شاعر جو وقت ڪهڙي طرح گذري؟

ج **محبوب جو انتظار**

محبوب جي انتظار ۾ شاعر کي پنهنجو اندر اڌ ٽيندو محسوس ٿئي ٿو ۽ مرڻ کان پهرين انهن کي ڏسڻ جو مشتاق آهي.

سَ۲ پنهون جي جدائي ۾ سسئي کي پنيور ڪئين نظر اچي؟

ج پنهون جي جدائي ۾ سسئي کي پنيور جو هر ٻه مزو نه ٿو اچي.

نظم ۵

ڏيئو

سَ۱ ڏيئي مان ڪهڙي چڱائي رکيل آهي؟

ج ڏيئي مان اها چڱائي رکيل آهي ته هو پاڻ سڙي پر ٻين کي روشني ڏيئي ٿو.

سَ۲ ڏيئي وٽ نورَت جي ڪهڙي نشاني آهي؟

ج ڏيئي وٽ نورت جي اها نشاني آهي ته هو هوا سان لاٽ جو سر جهڪائي پنهنجو جيوت بچائي ٿو ۽ عاجزي جو سبق ڏيئي ٿو.

JOIN FOR MORE!!!

Date

س: شعر جي آخري ٻن سٽن ۾ ڪهڙي نصيحت آهي؟

ج: شعر جي آخري ٻن سٽن ۾ اهڙي نصيحت سمايل آهي ته جيڪو شخص ٻين لاءِ قرباني ڏيندو آهي اهو هميشه زنده رهندو آهي.

x———x

لفظ	معني	جملا
١. ڪکائين	گھاس پوس	غريب ماڻهو ڪکائين گهرن ۾ رهن ٿا.
٢. ڪڙمين	ڪسان	اسان جي ملڪ جون ڪڙميون گهڻا محنتي آهن.
٣. سهائي	روشني	ڏيئو ٻين کي سهائي ٿو.
٤. سراسر	سراپا	ڏيئو ۾ سراسر چڱائي رکيل آهي.
٥. لاٽ	لو/شعاع	ڏيئو هوا سان پنهنجي لاٽ کي بچائي ٿو.

نظم: ٦

ٻڌايون ٻيڪ جو ڪو سنسار

مشق

س: جنگ ۽ فساد جو باعث ڪهڙيون ڳالهيون آهن؟

ج: جنگ ۽ فساد جو باعث رنگ، نسل، ذات پات ۽ نفرت جهڙيون ڳالهيون آهن.

x———x

س: نفرت جي پرچار جو ڪهڙو نتيجو نڪتو آهي؟

ج: نفرت جي پرچار جو ڪري قوم فرقن ۾ ورهائجي ويندي ۽ اتحاد ختم ٿي ويندو ۽ هر طرف خون ٿي خون وهڻ لڳندو.

x———x

لفظ	معني	جملا
١. حقارت	نفرت	اسان کي غريبن سان حقارت نه ڪرڻ گهرجي.
٢. ڪينو	بُغض	ڪنهن لاءِ دل ۾ ڪينو رکڻ چڱي ڳالهه نه آهي.
٣. ساڙ	حسد	ساڙ انسان کي هميشه تباهه ڪري ڇڏيندو آهي.
٤. سنسار	جهان	هي سڄي سنسار جو مالڪ رب سائين آهي.
٥. ڪدورت	نفرت	اسلام ۾ ڪنهن سان ڪدورت رکڻ جي اجازت نه آهي.
٦. ارڏايون	نا انصافي	رنگ و نسل جا ارڏايون فساد جو باعث آهي

JOIN FOR MORE!!!

Date:

نظم: ٧

پيارو وطن

* مشق

س۱: شاعر جان جو جياپو ڪنهن کي ٿو سڏي؟

ج: شاعر جان جو جياپو پنهنجي پياري وطن کي ٿو سڏي.

س۲: شاعر ڪنهن جي مٽيءَ تان سر ساهه گهورڻ ٿو گهري؟

ج: شاعر پنهنجي پياري وطن جي مٽيءَ تان سر ساهه گهورڻ ٿو گهري.

س۳: شاعر وطن لاءِ ڪهڙي دعا ٿو گهري؟

ج: شاعر وطن لاءِ دعا ٿو گهري ته منهنجو وطن سدائين سرسبز ۽ شاداب رهي. جن جا هر شهر ۽ ڳوٺ سڀ وسندا رهن ۽ جن کي ڪڏهن به ڪو سور ولاءُ نه لڳي.

JOIN FOR MORE!!!

	لفظ	معني	جملا
۱.	ڀاڳارا	مشهور	اسان جي ملڪ ۾ ڪيترائي ڀاڳارا شهر آهن.
۲.	جياپو	زندگي	منهنجو وطن منهنجي جان جو جياپو آهي.
۳.	سرس	زياده	پاڪستان سڀ کان سرس سونهارو آهي.
۴.	سونهارا	خوبصورت	باغن ۾ گلاب جا گل سونهارا لڳندا آهن.
۵.	گهوري	قربان	سليم ارشد تي پنهنجي جان گهوري ڇڏي.
۶.	مٽ	برابري	قابليت ۾ منهنجي استاد جو مٽ ڪونه آهي.
۷.	ڀڳاءُ	خوشبو	گلاب جي ڀڳاءُ سڀ کان سُٺي ۽ وڻندڙ آهي.

Date:

نظم ۸:

هاري

* مشق

س۱: شاعر ملڪ مٿي جاڳي جيارا ڪنهن کي ٿو سڏي؟

ج: شاعر ملڪ مٿي جاڳي جيارا هاري کي ٿو سڏي.

س۲: هاري جي محنت ڪهڙو رنگ ٿي لڳائي؟

ج: هاري جي محنت اهو رنگ ٿي لڳائي ته هو ڏينهن رات محنت ڪري ٿو ۽ آبادي ڪري ٿو جنهن سان هر طرف هريالي ۽ خوشحالي اچي ٿي.

JOIN FOR MORE!!!

س۳: ٻلي ٻلي جي سنبارسان ڇا ٿو ٿئي؟

ج: ٻلي ٻلي جي سنبارسان ملڪ جي گهڻي مقدار حاصل ٿئي ٿي ۽ ملڪ مان بک بيماري نڪرندي ملڪ خوشحال ٿيندو.

س۴: شاعر هاري لاءِ ڪهڙي دعا ٿو گهري؟

ج: شاعر هاري لاءِ اها دعا ٿو گهري ته اي خدا! ٿرن هاري کي هميشه خوش رک ڇو ته هاري جي محنت ملڪ جو مان آهي.

	لفظ	معني	جملا
۱.	سگهارا	تندرست	اسان جي ملڪ جا هاري سگهارا آهن.
۲.	مهل	وقت	هميشه مهل جي پابندي ڪريو.
۳.	ساجهر	سويرے	مون صبح ساجهر قرآن جي تلاوت ڪندا آهيون.
۴.	سنگ	ساٿ	الله هميشه سُک جو سنگ عطا ڪري.
۵.	ڪڻي	دانه	هڪ ڪڻي سان گهڻو ان پيدا ٿيندو آهي.
۶.	کيج	ذخيرو	آءٌ وٽ ڪنابن جو کيج آهي.
۷.	ڳڻ	خاصيت	هاري جو ڳڻ زمانو ڳائي ٿو.

∴ خلاصو ∴

سبق: 1

حَجّةُ الوداع وارو خُطبو

هجري ڏهين سال جي ذوالحج مهيني ۾ حضرت محمد ﷺ اٽڪل هڪ لک چاليهه هزار مسلمانن جي جماعت سان آخري حج ادا ڪيو. حضورﷺ عرفات جي ميدان ۾ ڏاچيءَ تي چڙهي خطبو ڏنائون. اهو خطبو ياري، مسڪينن، عورتن ۽ ٻانهن جي حقن جو ڪليل پڌرنامو هو.

پاڻ ﷺ سڳوري هن خطبي ۾ فرمايو ته: "مان اڄوڪي ڏينهن جهالت جي سموري رسمن کي پنهنجي پيرن هيٺيان لتاڙيان ٿو. مومن عزت وارو ۽ فاجر ذليل آهي. سڀ انسان آدم جي اولاد آهن ۽ آدم کي مٽيءَ مان پيدا ڪيو آهي ۽ سڀ مسلمان هڪ برادري آهن. حضورﷺ فرمايو: يتيمن، بيواهن، ٻانهن جو خيال رکو. الله جي رسيءَ کي مضبوطيءَ سان جهليو ۽ قرآن مجيد کي پنهنجي سامهون سانديو رکڻ جي تلقين ڪيائون. ڏوهاري پنهنجي ڏوهه جو پاڻ ذميوار آهي. ڪڏهن گمراهه نه ٿيو. پنهنجي خالق جي عبادت ڪندا رهيو. اوهان کي الله جي آڏو حاضر ٿيڻو آهي. هو اوهان جي عملن بابت پڇا ڳاڇا ڪندو.

خطبي جي آخر ۾ پاڻ ﷺ فرمايو ته: مان اوهان تائين خدا جو پيغام رسايو آهي. هاڻي هتي موجود شخص منهنجو هي پيغام غير موجود ماڻهن تائين رسائين.

سبق ٢: حضرت سلمان فارسي [رضي الله تعاليٰ عنهُ]

حضرت سلمان فارسيؓ رسول اڪرم (صلي الله عليه واله وسلم)
جو هڪ نامور صحابي ٿي گذريو آهي. پاڻؓ اصفهان جي هڪ ڳوٺ ۾ ڄائو هو.
سندس پيءُ هڪ هاري هو.

هن وقت ايران ۾ باهه جي پوڄا ڪئي ويندي هئي. پاڻؓ
عيسائين جي عبادت کان ڏاڍو متاثر ٿيو. جڏهن عيسائي مذهب بابت هُن
کان پڇيائين ته هُنن ملڪ شام جو ڏس ڏنو. جڏهن سندس پيءُ کي
خبر پئي ته سندس پيءُ هاوڙيا ٿيا ۽ حضرت سلمان فارسيؓ کي زنجيرن
سان ٻڌي ڇڏيو.

JOIN FOR MORE!!!

ڪجهه ڏينهن کان پوءِ پاڻ زنجيرن توڙي هڪ قافلي سان
شام پهتو اتي هڪ عيسائي پيشوا سان مليو ۽ ڪيترن بزرگن جي صحبت
اختيار ڪئي. آخرڪار عموريه جي هڪ بزرگ وٽ پهتو. هن بزرگ
حضرت سلمان فارسيؓ کي آخري نبيؐ سان ملاقات لاءِ يثرب موڪليو.
جتي آخري نبي هجرت ڪري پهتا هئا.

هن بزرگ فرمايو هئا ته هي نبي صدقي جي شيون ڪڏهن
استعمال نه ڪندا ۽ هديي ۾ ملي شيون کائيندا ۽ سندس ٻنهي ڪلهن
۾ نبوت جي مهر آهي. حضرت سلمان فارسيؓ حضورؐ جي خدمت ۾
حاضر ٿيو ۽ مسلمان ٿي ويا.

حضرت عمر جي زماني ۾ پاڻؓ مدائن جو گورنر مقرر ٿيو
اسلام جي هن مجاهد سن ٣٧ هجري ۾ ٨٠ سالن ۾ وفات ڪئي.

سبق ۳

حضرت امام جعفر صادق (عليہ السلام)

حضرت امام جعفر صادقؑ سن ۸۰ هجري ۾ مديني منوره ۾ ڄاوا هئا. سندس والد جو نالو امام محمد باقر هو. سندس نسبي سلسلو چوٿين پيڙهي ۾ حضرت علي ڪرم الله وجههٔ سان ملي ٿو. پاڻ پنهنجي ابتدائي تعليم پنهنجي ڏاڏي کان ورتائون ۽ ڏاڏي جي وفات کان پوءِ پاڻ پنهنجي والد جي درس ۾ شريڪ ٿيا.

حضرت امام جعفر صادق پنهنجي وقت جا وڏا عالم ۽ فقيه هئا. پاڻ ديني مسئلن جي تحقيق ۽ ڇنڊ ڇاڻ ڪري انهن تي قرآن ۽ حديث جي روشني ۾ فتوائون به ڏنائون.

پاڻ جي ڏنل تعليم مان ڪجهه اهم ڳالهيون هي آهن ته، نماز دين جو مضبوط ٿنڀو آهي. جيڪو به شخص بيوقوفن جي صحبت اختيار ڪري ٿو، هو هو ذليل آهي، هميشه سچ ڳالهايو ڇو ته انهي مان اوهان جو فائدو آهي.

حضرت امام جعفر صادقؑ وڏا سخي هئا. جيڪو مستحق ۽ غريب ڪجهه وٺڻ ايندا هئا ته پاڻ انهن جي مدد اهڙي نموني ڪندا هئا ته ٻين ماڻهن کي خبر ئي ڪانه پوندي هئي. اسلام جي هن عظيم هستي سن ۱۴۸ هجري جي شوال مهيني ۾ وفات ڪئي.

JOIN FOR MORE!!!

سبق: ۴

قائداعظم جا ارشاد

پاڪستان جي باني قائداعظم محمد علي جناحؒ مختلف وقتن تي شاگردن، سرڪاري ملازمن ۽ پاڪستان جي عوام کي مخاطب ڪري هدايتون ڏنيون آهن.

شاگردن کي نصيحت ڪندي چيو ته اوهان سڀ پنهنجي ملڪ جي مستقبل جا معمار آهيو. اوهين هر وقت تعليمي عمل ۾ پاڻ کي مصروف رکو ۽ پاڻ ۾ نظم وضبط پيدا ڪريو. پنهنجي قوم جي سچي خدمت ڪندا رهو ۽ هميشه اڳتي وڌندا هلو.

JOIN FOR MORE!!!

پوءِ پاڻ سرڪاري ملازمن کي هدايت ڪندي چيو ته اوهان هميشه غريب ماڻهن جي ڀلائي ۽ بهبود لاءِ ڏينهن رات محنت ڪريو ۽ ملڪ جي هڪ خادم جي حيثيت سان پنهنجي فرض کي پورا ڪندا رهيو. ۽ اوهان کي يقين ڏياريان ٿو ته دنيا ۾ اوهان جي ضمير کان وڌڪ ڪا به شيءِ نه آهي.

پاڪستان جي عوام کي مخاطب ڪندي چيو ته اوهان وٽ لامحدود ذريعا آهن. انهن ذريعن سان پنهنجا ملڪ ٺاهيو. ايمانداري ۽ خلوص سان پنهنجي ملڪ پاڪستان جي خوشحالي لاءِ هڪ ٻئي سان تعاون ڪندا رهيو.

سبق ٥:

اتحاد، تنظيم ۽ يقين محڪم

قوم جي ترقي جو دارومدار ملڪ جي اتحاد تي آهي. اتحاد اهو روح آهي جو قومن کي حياتي ڏيئي ٿو. تاريخ شاهد آهي ته دنيا ۾ صرف اهو قومون زنده رهي سگهيون جنهن ۾ اتحاد جي قوت آهي. دنيا جي هي سڀ عظيم ايجادون، دريا ۽ هوا وغيره تي انسان جي حڪمراني، سج جي توانائي مان گهڻا فائدا حاصل ڪرڻ اتحاد جي ڪارڻ ٿئي آهي.

JOIN FOR MORE!!!

قرآن شريف ۾ ارشاد آهي "الله جي رسي کي مضبوطي سان جهليو ۽ هڪ ٻئي ۾ ٽولا ٽولا نه ٿيو" قومن جي ترقي لاءِ اتحاد کان پوءِ تنظيم جي ضرورت هوندي آهي. دنيا جي عظيم الشان عمارتون، عيش ۽ آرام ۽ سائنسي ايجادون هي سڀ انسان پنهنجي عمل ۽ يقين محڪم سان موجود ۾ آنديون آهن.

دنيا جي ناموز سپهه سالار جنهن پنهنجي قومن کي عزت ۽ عظمت جو مقام ڏيکاريو هي سڀ مستقل ارادي ۽ يقين محڪم سان هو. انهن سپهه سالارن ارادي جي قوت ۽ محڪم يقين سان پنهنجي قومن کي آزادي جي سعادت سان همڪنار ڪيو.

سبق: ٦

مولانا دين محمد وفائي [رحمة الله عليه]

مولانا دين محمد وفائي سنڌ جي اعليٰ شخصيتن مان هڪ هو. مولانا وفائي بهترين اديب ۽ عالم به هو.

مولانا صاحب ٢٧ رمضان المبارڪ سن ١٣١١ هجري مطابق ٤ اپريل ١٨٩٤ع ۾ ڄائو هو. سندس والد جو نالو خليفو حڪيم گل محمد هو. پاڻ ذات جو پيٽي هو. مولانا وفائي ابتدائي تعليم پنهنجي والد کان حاصل ڪئي. والد جي وفات کانپوءِ پنهنجي عزيز ميان محمد عالم وٽ تعليم ورتي.

فارسي ۽ عربي جي تعليم مڪمل ڪري ڪراچي ۾ اچي استاد ٿيو. پهرين مهاڀاري لڙائي کانپوءِ پاڻ سنڌ جو ناظم مقرر ٿيو. مارچ ١٩٢٠ع ۾ الوحيد اخبار جاري ڪيائين ۽ ٽيهارو ڪتاب پڻ لکيا ۽ ١٩٣٠ع ۾ توحيد رسالو ڪي جاري ڪيائين. هن سڀ کي هڪ خاص درجو حاصل آهي. سندس قومي خدمت ۽ علمي خواه ديني حيثيت جو بهترين مثال آهي.

اسلام جي هن نيڪ مرد مجاهد ماه جمادي الاخر سن ١٣٦٩ هجري مطابق سن ١٩٥٠ع ۾ رحلت فرمائي ۽ پنهنجي حقيقي محبوب سان مليو.

JOIN FOR MORE!!!

سبق ٧١

مائي خيري

مائي خيري جو اصل نالو بيبي خيرالنساء هو. هن پنهنجي حياتي ۾ اهڙا خير جا ڪم ڪيا جو ڪيس سڏيندا ئي "مائي خيري" هئا. ڪيس علم سان نهايت گهڻو چاهه هو. مائي خيري نهايت رحمدل ۽ نيڪ هئي. سال به سال ڏاڍي خيرات سان زڪوات ڪڍيندي هئي.

مائي خيري جي گهر جا دروازه مسڪينن لاءِ هر وقت ٿي کليل رهندا هئا. ڪيس مسجدون ۽ مدرسا ٺهرائڻ جو گهڻو شوق هو. هن ڪيترائي شهرن ۽ ڳوٺن ۾ مسجدون تعمير ڪرايون ۽ کوهه کوٽايا. حيدرآباد ۾ هڪ عاليشان مسجد به تعمير ڪرايو جيڪو اڄ به مائي خيري واري مسجد سڏيندي آهي. هن مسجد سان لاڳو ڪيس هڪ ديني مدرسو به قائم ڪيو.

مائي خيري کي غريبن سان گڏ ويهڻ ۾ ڪڏهن به پنهنجي اميري جو خيال ڪونه هوندو هو. غريب ماڻهن کي سندس وٽ اچڻ وڃڻ جي روڪ ٽوڪ ڪانه هئي. پاڻ ڏاڍي سادگي پسند هئي. وڏائي جو هن ۾ نالو نشان به ڪونه هو.

هي نيڪوڪار بيبي پهرين رمضان المبارڪ سن ١٢٧٢ هجري جي اڌ رات جو هن فاني دنيا مان رحلت ڪري ويو. مائي خيري کي هالا جي پيرسان خدا آباد ۾ دفنايو ويو.

JOIN FOR MORE!!!

سبق: ۱

هنر دولت آهي

هڪڙي ڳوٺ ۾ هڪ بيوهه رهندي هئي. سندس هڪ پُٽ هو. هوءَ پنهنجي پُٽ کي وٺي شهر آئي. شهر ۾ هڪ واڍي کي ڏنائين ۽ ان کي چيائين ته ڀلائي ڪري منهنجي پُٽ کي هنر سيکار. واڍي هن کي چيو ته منهنجو هڪ شرط آهي. آءٌ رات جو ڇوڪري کي هڪ ڪوٺي ۾ بند ڪندس جيستائين صبح تائين ڇوڪرو جيئرو هوندو ته مان هن کي پوءِ پنهنجو شاگرد ڪندس.

واڍي ڇوڪري کي ڪوٺي ۾ بند ڪري سندس امتحان ورتو. شاگرد ڪيو ۽ پنهنجو سمورو هنر هن کي سيکاريو. ڇوڪرو هنر سکي هلندو هڪ رڻ ۾ پهتو ۽ اتي ان جي هٿن سان جانور ٺاهي پنهنجي هنر کي آزمايو.

پوءِ ڇوڪرو هلندو هلندو هڪ بادشاهي ۾ پهتو ۽ اتي جي راڻي کي جانور ڪيڏي رڙ لاءِ ڏنا اتي جي شهزادي اعلان ڪرايو جن جو هنر هن کي پسند ايندو هن سان هوءَ شادي ڪندي. ٺاهي جانور شهزادي کي آڻي ڏنائون. شهزادي جانور کي رڙ لاءِ گهڻا حيلا ڪيا پر جانور نچار ڏجن. شهزادي کي ڇوڪري جو هنر پسند آيو ۽ پنهنجي شادي ٿي ويئي.

سياڻن سچ چيو آهي ته:

"هنر هڪ وڏي دولت آهي"

JOIN FOR MORE!!!

سبق ۱۰

بين الاقوامي عدالت

فردن ۽ جماعتن جي تڪرارن جو نبيرو ته ان ملڪن جون عدالتون ڪنديون آهن، جتي اهي فرد ۽ جماعتون رهنديون هونديون آهن. پر ملڪن جي پاڻ ۾ تڪرار جو عالمي عدالت نبيريندي آهي. جنهن کي انصاف جي بين الاقوامي عدالت سڏجي ٿو.

دائمي عدالت قومن جي انجمن طرفان ۱۹۲۱ع ۾ قائم ڪئي وئي هئي. عالمي جنگ کان پوءِ قومن جي انجمن کي ٽوڙي گڏيل قومن جو ادارو ناهيو ويو. جڏهن وقت کان پوءِ بين الاقوامي عدالت جوڙي وئي. جنهن جو پهريون اجلاس اپريل ۽ مئي ۱۹۴۶ع ۾ ٿيو. هن عدالت ۾ پندرهن جج آهن جنهن کي جنرل اسيمبلي جو ميمبر منتخب ڪندا آهن.

بين الاقوامي عدالت اهڙن ملڪن جا ڪيس ٻڌندي آهي جنهن هن عدالت جي دستور کي قبول ڪيو هوندو آهي. جيڪي گڏيل قومن جا ميمبر نه هجي پر عدالت جي دستور تي عمل ڪندا ۽ قبول ڪن ته هو پنهنجي تڪرارن جو فيصلو هن عدالت سان نبيرائي سگهندا.

سبق ۱۱

اجرڪ

اجرڪ سنڌ جي ثقافت جي هڪ اهم سوکڙي ۽ سڃاڻ آهي. عربي ۾ اجرڪ کي 'ازرق' جي نالي سان سڏيو آهي. ازرق جي معني آهي 'نيرو رنگ'. اجرڪ جي تر ۾ نيرو رنگ زياده استعمال ٿيندو آهي. اجرڪ چوڏهن مختلف مرحلن مان گذري مڪمل ٿيندي آهي. هن جي مڪمل ٿيڻ تائين اٽڪل پنجويهه سو پيرا پورا لڳندا آهن.

اجرڪ گهڻو ڪري لاڙوارن شهرن ۾ ٺهي ٿي جيئن نصرپور، ٽنڊو محمد خان، ڪيٽي، سيڪنڊ، مٽياري، پٽ شاهه، سکر وغيره ۾ ٺهي ٿي. اجرڪ جا گهڻو ڪري چار رنگ ٿيندا آهن اڇو، ڪارو، ڳاڙهو، نيرو.

اجرڪ جي زمين جو رنگ ڳاڙهو يا نيرو هوندو آهي ليڪائي چٽ ڪارا هوندا آهن ته وري ڦلڙيون اڇيون هونديون آهن.

اجرڪ سنڌ جي ثقافت جي هڪ اهم علامت آهي. اجرڪ نه رڳو سنڌ ۽ پاڪستان ۾ مقبول آهي بلڪه هن جي مقبوليت سنڌ ۽ پاڪستان جون سرحدون ٽپي ڏيساور ۾ به پهچي چڪي آهي. اجرڪ مهمانن کي تحفي طور به ڏني ويندي آهي.

JOIN FOR MORE!!!

سبق: ١٢

ميرن جي دربار

سنڌ ۾ جڏهن ميرن جي حڪومت هئي تڏهن مير مراد علي خان جي علاج لاءِ سن ١٨٢٧ع ۾ ميرن ڪجهه مان هڪ انگريز عملدار ڊاڪٽر جيمس برنس کي گهرايو هو. هن پنهنجي سفرنامي ۾ ميرن جي دربار جي سونهن ۽ نزاڪت جي هن طرح تعريف ڪئي آهي.

قلعي ۾ گوڙ ڪونه هو. سانت لڳي پئي هئي. ڪيترائي سنڌي ماڻهو خوش پوشاڪ ويٺا هئا. قسمين قسمين غاليچا ۽ فرش فروش وڇايا پيا هئا. اوچتو ميرن جي خدمتگار اچي منهنجو بوٽ لاٿو ۽ پوءِ مون کي ميرن جي منجهين وٽ وٺي هليا اتي ڏٺم عجيب نمونو ڏسڻ ۾ آيو.

سيني ميرن جي پٺيان خدمتگار جن کي تراريون ۽ ڍالون هيون ۽ چڱي پوشاڪون پهري ويٺا هئا. جڏهن مان دربار جي صفي ۾ آيس تڏهن سڀ مير مون کي اُٿي گڏيا ۽ مير ڪرم علي خان مون کي چيو ته "توهين اسان جو خاص مهمان آهيو هر شي توهان لاءِ موجود آهي.

سنڌ جا هي حاڪم مير ڪيترا نه سنڌ ريل نيڪ خصلت ۽ صفائي پسند وارا هئا.

JOIN FOR MORE!!

سبق ۱۳،

ڪينجهر ڍنڍ

ڪينجهر لفظ جي معنيٰ آهي "گهٽائي". ڪينجهر ۽ سونهري جي نالن بابت هڪ مقامي روايت آهي ته ڪينجهر هڪ مهاڻو هو ۽ سونهن سندس زال هئي.

ڪينجهر هڪ پراڻي ۽ تاريخي ڍنڍ آهي. معاشي لحاظ کان ڪينجهر مهاڻن لاءِ روزگار جو هڪ وسيلو هو. هي ڍنڍ بهترين تفريح گاهه آهي. تفريح خاطر ايندڙ ماڻهن لاءِ ٻيڙين ۽ لانچن وغيره جو بندوبست ڪيل آهي. روزانو سون جي تعداد ۾ ماڻهو پنهنجي ٻارن سميت ڪراچي، حيدرآباد، سکر ۽ ٻين شهرن مان ڪينجهر ڍنڍ تي گهمڻ ايندا آهن.

هي ڍنڍ ڏاڍي خوبصورت ۽ شاداب آهي. ان جي چارو طرفان ڳوٺ ۽ وسنديون آباد آهن. هتي گهڻا ماڻهو خوشحال زندگي بسر ڪري رهيا آهن. ڪيترن ماڻهن جو گذر سفر به هن ڍنڍ تي آهي.

سنڌ جي عظيم بزرگ ۽ شاعر حضرت شاهه عبداللطيف به هن ڍنڍ جو ذڪر "سر ڪاموڏ" ۾ ڪيو آهي. هن ڍنڍ جي وچ ۾ هڪ ٽڪري تي هوندڙي شاهه جي پيراندي سنڌ جي راڻي نوري ڄام تماچي جو مزار آهي گهمڻ ايندا هر ماڻهو جي مزار تي حاضري ڏيندا آهن.

سبق ۱۴،

سنڌي ادب جي مختصر تاريخ

سنڌي تمام قديم زبان آهي. عربن جي حڪومت جي دور ۾ قرآن مجيد جو سنڌي زبان ۾ ترجمو ٿيو. سومرن جو دور انڪل ۱۰۵۰ع کان شروع ٿيو. جنهن ۾ هر قسم جو مضمون بيان ٿيندو هو.

سومرن کان پوءِ سمن جو دور شروع ٿيو. هن دور جو اهم شاعر قاضي قاضن هو. سمن کان پوءِ ارغون، ترخان ۽ مغلن سنڌ تي حڪومت ڪئي. هن دور ۾ اسان کي سنڌي زبان جي ڪيترن ئي شاعرن جا نالا ملن ٿا. جن مان شاه عبداللطيف ۽ شاه عبدالڪريم هڪ وڏو شاعر آهي.

۱۷۰۷ع کان سنڌ تي ڪلهوڙن جي حڪومت شروع ٿئي هي دور سنڌي زبان ۾ علم و ادب جي سونهري دور هو.

سن ۱۷۸۲ کان ٽالپرن جو دور شروع ٿيو. هن دور ۾ جو عظيم شاعر سچل سرمست آهي. هن دور جو وڏو ٻيو شاعر سيد ثابت علي شاه هو. هن دور ۾ ٻيا به ڪيترائي شاعر ملن ٿا. جن ۾ بخش لغاري خليفو، فتح فقير سومري جا نالا اهم آهن.

JOIN FOR MORE!!!

سبق: ۱۵

رڌ پچاءُ

ڇوڪرين کي جتي ٻين هنرن سکڻ جي ضرورت آهي اتي اهڙي لازمي ڳالهه آهي ته هنن کي رڌ پچاءُ به سيکاريو وڃي جنهن ۾ هي ٽي خاصيتون هجن صفائي ۽ سنڀال، وقت جي پابندي.

ڪاڌي کان پهريائين ضروري ڳالهه صفائي آهي جيڪڏهن رڌڻو گندو هوندو، ڪاڌي جا ٿانو ميرا هوندا ته ڪاڌي کائڻ واري کي ڪراهت ٿيندي.

رڌ پچاءُ تي ويهڻ وقت جنهن جنهن شين جي ضرورت هجي، اهي اوزار پاڻ وٽ رکڻ گهرجن. سٺي رڌ پچاءُ لاءِ ٽين اهم ڳالهه آهي وقت جي پابندي وقت جو گهڻو خيال رکڻ گهرجي. ڪاڌو هميشه وقت تي تيار ڪرڻ گهرجي.

ڪاڌو جيترو گهرجي اوترو ئي رڌي اڳيان رکجي. جيڪڏهن ڪاڌو ٿورو هوندو ته توهان کي شرمندو ٿيڻو پوندو ۽ وڌيڪ هوندو ته ضايع ٿي ويندو ان ڪري رڌ پچاءُ لاءِ هنن ڳالهين تي عمل ضروري آهي.

JOIN FOR MORE!!!

سبق ١٦:

ٻہ تہ پاڙهڻ

ارشد ۽ سليم پاڻ ۾ دوست هئا. هو پاڙيسري ۽ هم ڪلاسي به هئا. ارشد ميٽرڪ پاس ڪري شهر پڙهڻ لاءِ هليو ويو ۽ سليم پيءُ سان ٻنيون سنڀالڻ لڳو. ارشد گهڻو چاهيو ته سليم وڌيڪ پڙهي پر سليم غربت ڪارڻ نه پڙهي سگهيو.

ارشد جي بدلي پنهنجي ضلعي ۾ ٿي. هو ڪجهه ڏينهن بعد پنهنجي ڳوٺ ويو. پر ڌاڙيلن ڳوٺ جو سک، امن ۽ خوشيون ختم ڪري ڇڏيون هيون. رات ته رات ماڻهو ڏينهن جو به گهرن سان ٻاهر نڪرڻ ۾ ڊپ محسوس ڪندا هئا.

JOIN FOR MORE!!!

ارشد دل ۾ پنهنجي ڳوٺ کي مڪمل تباهي سان بچائڻ جو فيصلو ڪيو. انهي سلسلي ۾ ارشد پنهنجي اعليٰ عهديدارن سان گڏ ميٽنگ ڪئي. هڪڙي ڏينهن هن ڌاڙيلن جي چرپر جو پڪو اطلاع مليو. پوليس ۽ هٿيار بند ڳوٺاڻا اوچتو وڃي ڌاڙيلن تي ڪڙڪيا ڏاڍو سخت مقابلو ٿيو. هن مقابلي ۾ هڪ ڌاڙيل مري ويو ۽ ٻيا هٿيار پيش ڪري گرفتار ٿيا. آخري ريت ارشد ۽ سليم رلي ملي پنهنجو ڳوٺ جو سڪون ۽ آرام واپس وٺي ويو.

سبق ١٧:

نصرپور

نصرپور سنڌ جي جهونن، تاريخي، علمي ۽ هنري شهرن مان هڪ آهي. نصرپور ٽنڊو الهيار ضلعي ۾ ٽنڊي الهيار جي اتر اولهه طرف ٦، ميلن جي مفاصلي تي آباد آهي.

نصرپور سنڌو درياءَ جي ڪناري آباد آهي انڪري هن شهر جي زمين ڏاڍي آباد ۽ زرخيز آهي. هن شهر ۾ گهڻا ڪاريگر ۽ هنرمند ماڻهو رهن ٿا. هتي جي ڏهيل ٿين جي نه رڳو سنڌ ۾ بلڪ سنڌ کان ٻاهر به ڏاڍي هاڪ آهي. ڪلهوڙن جي آخري ڏينهن ۾ مدد خان پٺاڻ سنڌ جي ٻين شهرن وانگر نصرپور ۾ به ڦرلٽ ڪري ان کي تباهه ڪري ڇڏيو. نصرپور ۾ ڪيترائي عالم ۽ شاعر ٿي گذريا آهن جن ۾ ٽاليو فقير، شاهه عنايت رضوي ۽ مصري شاهه قابل ذڪر آهن.

قديم آثارن مان شهر ۾ هاڻي لڪ اڌ نشان ئي باقي بچيل آهن. پر هن وقت به هي شهر وري ترقي ڪري رهيو آهي. اڄ به نصرپور جي کيس ۽ ڪاشي مروڙ ومان آهي ۽ نصرپور جا ڪپڙا به مشهور آهي.

JOIN FOR MORE!!!

سبق ١٨

جهيڙو راڄ تهڙو پاڳ

هڪڙي بادشاهه خواب لڌو ته سندس سمهڻ واري ڪوٺي ۾ هڪ لومڙي پيٺي ڦٽڪي. صبح جو بادشاهه سڀني وزيرن، اميرن ۽ نجومين کي خواب ٻڌايو پر ڪنهن به تعبير نه ٻڌائي. بادشاهه سڄي بادشاهي ۾ ڍنڍورو گهمايو ته جيڪو خواب جي تعبير ٻڌائيندو ان کي وڏو انعام ڏنو ويندو.

هڪڙي ڪڙمي تعبير ٻڌائڻ لاءِ نڪري پيو. واٽ تي هڪ واسينگ نانگ ڪڙمي کي انعام جو اڌ ڏيڻ جي شرط تي خواب جي تعبير ٻڌائي. ڪڙمي جڏهن واپس موٽيو ته ان نانگ کي انعام جو اڌ ڪونه ڏنو.

ڪجهه ڏينهن کان پوءِ بادشاهه وري ٻيو خواب لڌو ته سندس محلات ۾ هڪ اگهاڙي تلوار پيئي لٽڪي. ڪڙمي نانگ جي مدد سان خواب جو تعبير ٻڌائي ۽ وري به نانگ کي اڌ ڪونه ڏنو.

بادشاهه وري ٽيون ڀيرو خواب لڌو ته هڪ ڍڳي آهي. ڪڙمي نانگ جي مدد سان خواب جي تعبير ٻڌائي ۽ انعام حاصل ڪيو پر هاڻي ڪڙمي سڄو انعام نانگ وٽ وٺي آيو. هن ڪٿي ۾ اها نصيحت ملي ٿي ته اسان کي ڪنهن سان به دغابازي نه ڪرڻ گهرجي.

JOIN FOR MORE!!!

حصو نظم

مرڪزي خيال

نظم ۱:

وائي

نظم وائي جو شاعر حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائي آهي. هي سنڌ جو وڏو عظيم شاعر هو. هو اسان کي هن نظم ۾ سمجهائي ٿو ته اسان جو مالڪ ۽ خالق الله آهي. شاهه صاحب پنهنجي ڳالهه ڪري چوي ٿو ته سڀني جي هن اڪيلي جو وارث ۽ حقيقي ذات آهي. جنهن هن پوري جهان کي "ڪن فيڪون" چئي خلقيو آهي. هي دنيا ۾ عارضي آهي ۽ هن جي هر شيءِ فنا آهي. هن اسان وٽ پنهنجي محبوب کي موڪليو ۽ اسان کي پنهنجي دل ۽ زبان سان اقرار ڪرڻ گهرجي ته هو اسان جو وارث آهي ۽ دنيا هن جي محتاج آهي. شاهه صاحب چوي ٿو ته اسان کي هن دنيا سان دل نه لڳائڻ گهرجي ڇو ته اسان وٽ واحد صرف رب جي ذات آهي.

نظم ۲:

نيڪي

نظم "نيڪي" جو شاعر محمد صديق مسافر آهي. هو اسان کي سمجهائي ٿو ته جنهن دل ۾ ڪرم ۽ لطف آهي ته اهو دل

JOIN FOR MORE!!

خدا جو گھرُ آھي. جن دل ۾ نيڪي آھي تہ ھن سان خوب ڀلائي ڪندس پڙھو بدلي ۾ ھن کي ڪڏھن بہ برائي نہ ڏيندس جيڪا انسان حق پسندي گھرجي تہ ھن کي ھميشہ عاجزي سان ھلڻ گھرجي ڇاڪاڻ تہ لوڙي ھلڻ ۽ انڪساري اختيار ڪرڻ الله کي ذاتي پسند آھي، انھي جي ڪري الله آخرت ۾ انسان کي بُلندي عطا ڪري ٿو. دنيا ۾ اچڻ جو مقصد بہ اھو ھونہ اسان جو قلب ، نيڪي ، عاجزي و انڪساري سڀ ڪجھ خدا لاءِ آھي.

JOIN
FOR
MORE!!!

نظم ۱۳

دُعا

نظم دعا جو شاعر حڪيم فتح محمد سيوھاڻي آھي. ھن نظم ۾ شاعر الله سائين کان دعا گھري تہ اي الله! تون اسان جي دين ايمان کي ھميشہ سلامت رک، اسان کي ھمت و طاقت عطا ڪر اسان کي اڳين جھڙي ماڻھن جي پيروي ڪرڻ جي توفيق ڏي ھميشہ اسلام جي جھنڊي کي جھوليندي رک اسلام جي ڪلمي جي شان کي وڌائين رياست جي قوم مسڪين ۽ غمگين آھي تون ھن کي ھر غم ۽ قرض سان آزادي عطا ڪر ھن قوم کي آباد ۽ دلشاد بڻا ھن جي مياتي مان خزان کي ختم ڪري بھار ڪر ۽ اسان جي دلين کي سڪون عطا فرما (آمين)

نظم ۴

سچل سرمست جا بيت

هن نظم جو شاعر سچل سرمست پاڻ ئي آهي هن نظم ۾ رومانوي داستان جو ذڪر ڪيل آهي. شاعر پنهنجو محبوب سان چوي ٿو ته مان تنهنجي محبت ۾ اهڙي ريت مست آهيان ته تنهنجي خاطر مون کي هر شي وسري وئي آهي. پر تون منهنجي ڪين ۾ مرڻ مهل تائين موجود آهين. تنهنجي جدائي مون کي اڪيري جيئڻ آهي تون واپس اچ ته منهنجي جان تازو ٿي وڃي پر شاعر جڏهن وري پاڻ تي غور ڪيو ته هو چوي ٿو ته منهنجي اندر سان آواز اچي ٿو ته مان هيڏانهن هوڏانهن ڇو ٿو لڀان منهنجو محبوب ته منهنجي اندر آهي جڏهن مان محسوس ڪيو ته منهنجو ايمان مضبوط ٿي ويو ته منهنجو محبوب منهنجو منڙو رب آهي.

JOIN FOR MORE!!

نظم ۵

ڏيئو

نظم ڏيئو جو شاعر "ڪشنچند عزيز" هڪ عظيم ۽ بلند پايه شاعر آهي. هو ڏيئي جي تعريف ڪندي چوي ٿو ته ڏيئو غريب ماڻهن جي گهرن کي روشن ڪري ۽ تاريڪي کي ختم ڪري ٿو. پنهنجي روشني سان ڪڙهين جي شب روشن ڪندو آهي ۽ سج جي غروب ٿيڻ کانپوءِ ۽ سحر تائين هر شي کي نشيمن ڪري ٿو. جيڪو پنهنجو هجي يا پرايو ڏيئو ڪنهن ۾ فرق نٿو ڪري ۽ سڀني جي مدد ڪندو آهي. ڏيئو خوشي

۽ ڪاميابي جي هڪ اهم علامت آهي. ڏيئو انڪساري ۽ عاجزي جو سبق ڏئي ٿو ۽ زندگي گذارڻ جو صحيح مقصد ٻڌائي ٿو جيڪو شخص ٻين لاءِ پنهنجي زندگي وقف ڪن ٿا اها انسان امر آهي. ڏيئو جا مقصد ٻ اهو آهي ته جو ٻاڻ سڙي ٻين کي روشني ڏئي ٿو.

نظم: ٦

ٻڌايون سڪ جو ڪو سنسار

هن نظم ۾ عبدالڪريم گدائي بيان ڪري ٿو ته انسان کي هڪ ٻئي سان نفرت ۽ حقارت نه ڪرڻ گهرجي. هڪ ٻئي لاءِ ڪينو، ساڙ ۽ ڪدورت نه پيدا ٿين ڏجي. انسان جو مذهب اسلام نه پيار ۽ محبت جو مذهب آهي جيڪو ذات پات، رنگ نسل ۽ فخر ٽوڙي ۽ ڏائي کان روڪي ٿو. انسان جو اسلام انوت ۽ مساوات جو سبق ڏئي ٿو. انسان ميڪي رنگ نسل ۽ ذات پات جا ٻين جيترا طريقا اختيار ڪيا آهن اهي صرف پنهنجي پيٽ ڀرڻ جو ذريعو آهي. شاعر صلاح ڏئي ٿو ته اچو گڏجي اسين نفرت کي ختم ڪري هن جهان کي پاڻ لاءِ سڪ جو سنسار بڻايون.

نظم: ٧

پيارو وطن

هن نظم جو شاعر سليم گاڙهوي فرمائي ٿو ته هي پيارو وطن منهنجي ڪين جو تاج آهي. آءٌ پنهنجي وطن ۽ هن جي

هر شيءِ سان محبت ڪريان ٿو. منهنجي وطن جي هر طرف خوبصورتي
آهي. اي منهنجا وطن تون منهنجي زندگي آهي. آءٌ تون تان جان
بہ قربان ڪري ڇڏيان مان لاءِ تون سان بي حد عقيدت رکان ٿو. وطن
لاءِ دعا ڪندي شاعر چوي ٿو تہ اي منهنجا وطن تون هميشہ سکيو
ستابو رهي. تو تي ڪو ڏکيو ۽ مشڪل وقت نہ اچي. پالڻهار توکي
خوشحال، شاد و آباد رکي ۽ تنهنجي مٽي ۾ خوشبو ۽ هوائون
وڻندڙ هجي. تنهنجا ڳوٺ ۽ شهر وسندا رهن آباد رهن. آخر ۾
شاعر چوي اي منهنجا وطن! جڳ جهان کان پيارا وطن تو تي سوين
سلام هجن.

نظم ۸

هاري

JOIN FOR MORE!!!

هن نظم ۾ شاعر بردو سنڌي هاري جي عظمت ۽
اهميت بيان ڪندي هاري کي سگهارو ۽ طاقتور ۽ ملڪ جو
سرمايو سڏ جي ٿو ۽ هاري کي پنهنجي ڪم سان سچائي ۽ محنت
لاءِ تاڪيد ڪري ٿو. هاري کي پنهنجي سان ڀرپور ڏسي ٿو. هاري هڪ
عظيم انسان آهي. هو اسان جي لاءِ ڏينهن رات محنت ڪري
گهڻو ٿيون اپائي ٿو ۽ ملڪ جي پيداوار ۾ بہ اضافو ڪندو آهي.
گرمي هجي يا سردي هو پنهنجي ڪم جو نيان ڪڏهن بہ نہ ڪندو
آهي. هو هر وقت ٻنيون تي رهندو آهي. انهائي هن جي دنيا آهي.
هاري ڏاڍو ئي محنتي انسان آهي. اسان جي ملڪ جي
عوام هاري سان گهڻو محبت ۽ عقيدت رکي ٿي. هاري اسان
جي ملڪ جو سرمايو آهي ۽ اسان کي سندس حياتي مان سبق سکڻ
گهرجي.

سمجهاڻيون

نظم ٢:

نيڪي

بند نمبر ١: دل

جو قلب ڪرم لطف عطا جو گهر ٿيو،

.... خدا جو گهر ٿيو!

حوالو نظم ۽ شاعر: هي بند اسان جي درسي ڪتاب جي نظم نيڪي مان ورتل آهي هن جو شاعر محمد صديق مسافر آهي.

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر اهڙي دل جو ذڪر ڪري رهيو آهي جيڪو رحم ۽ مهرباني سان مالامال آهي. شاعر چيو خدا جي رضا جو گهر نيڪ ۽ لطف دل آهي. شاعر جي مراد آهي ته نيڪ قلب ۾ ڏو مقصد هوندو آهي جنهن دل ۾ صرف خدا جو خوف آهي نيڪي ۽ ڪرم آهي اهو دل خدا جو گهر آهي.

JOIN FOR MORE!!

بند نمبر ٢: نيڪي

مون سان ڪٿي ڪو به برائي ٿو ڪري،

.... شال خدا وندي ڏري!

سمجهاڻي: نظم جي هن بند ۾ شاعر چوي ٿو ته برائي جو بدلو برائي نه آهي شاعر جو مطلب آهي ته اسان ڪي برائي جو بدلو برائي سان نه ڏين گهرجي شاعر پنهنجي ڳالهه ڪري چوي ٿو ته جيڪڏهن ڪو مون سان برائي ڪندو آهي پر منهنجا دل هن سان برائي نه ڪندو بلڪ مون هن سان نيڪي ڪندس ۽ شاعر خدا کان نيڪي جي دعا ٿو گهري.

بند نمبر ٣:- نياز ۽ نوڙت

"جي توکي مسافر! جهڪندي گهرجي،

.... توکي بلندي گهرجي!

سمجهاڻي:- هن آخري رباعيءَ ۾ شاعر چوي ٿو ته جيڪڏهن ڪنهن شخص کي دنيا ۾ اعليٰ مقام ۽ عزت گهرجي ته هو هڪ ته سچ تي هميشه قائم رهي سڌي واٽ اختيار ڪري پنهنجي طبيعت ۾ عاجزي پيدا ڪري ڇوته نوڙي هلڻ ۽ عاجزي اختيار ڪرڻ الله سائين کي ڏاڍي پسند آهي ۽ الله سائين به اهڙن ماڻهن کي پسند ڪري ٿو.

JOIN FOR MORE!!!

نظم: ٥ ڏيئو

بند نمبر ١: ڪکاڻن گهرن کان تون روشن ڪرين ٿيو،

-------- هر جاءِ نشيمن ڪرين!

حوالو نظم و شاعر:- هي بند اسان جي درسي ڪتاب جي نظم ڏيئو مان ورتل آهي. هن جو شاعر "ليکراج ڪشنچند عزيز" آهي.

سمجهاڻي:-

هن بند ۾ شاعر ڏيئي جي تعريف بيان ڪندي چوي ٿو ته ڏيئو غريب ماڻهن جي ڪکاڻن گهرن کي روشني ڪندو آهي غريبن جي جهونپڙن کي گلشن بڻائيندو آهي. سج جي غروب ٿيڻ کانپوءِ، سڀرياڻين پنهنجي روشني سان هر جاءِ کي نشيمن ڪندو آهي.

Karachi Grammar

بند نمبر ۲: "مزورن ۾ ڪڙمين سان همڪار آهين،

-------- ڪيڏي نه آهي چڱائي!

سمجهاڻي:-

هن بند ۾ شاعر چوي ٿو ته ڏيئو مزورن ۽ ڪڙمين سان ملي محنت ڪندو آهي. هي فقيرن جي مجلس جو سينگار آهي. هو پنهنجي محفل کي ڏيئي سان روشن ڪندا آهن ڏيئي مان ايتري چڱائي رکيل آهي ته هو پاڻ سڙي پرين کي سهائي ٿو.

JOIN FOR MORE!!!

بند نمبر ۳: "پري کان منجهيل جي ڪرين رهنمائي،

-------- سڀ جو بڻ امرو آهين!

سمجهاڻي:-

هن بند ۾ چوي ٿو ته ڏيئي ڪان اچڻ واري هر مسافر کي پنهنجي روشني سان منزل تي پهچڻ ۾ مدد ڪندو آهي. شاعر جو چوڻ آهي ته ڏيئي ۾ سراسر چڱائي ۽ سچائي رکيل آهي. دوست هجي يا دشمن تون سڀ جي مدد ڪندو آهي ۽ پنهنجي روشني سان سيني جي شيءِ روشن ڪندو آهي.

بند نمبر ۴:-

"مدد ڏين ٿو ڪم ڪار ۾ تون با محنت،

-------- رکين ڪنهن ڏانهن ڪدورت

سمجهاڻي:-

هن بند ۾ شاعر چوي ٿو ته ڏيئي مان اما به هڪ خوبي آهي ته هو بين جي ڪم ڪار ۾ مدد ڏيندو

آهي. پنهنجو مٿي ۾ وڏو فرق نٿو ڪري
پاڻ ٻري پر هر ظلمت کي، ور هري ڪري ٻين لاءِ ڪڍي ٿو.
پنهنجي دل ۾ ڪو حسد ۽ حد ورت نٿو رکي ٿو.

بند نمبر ۵:- "سعادت مو ٻيشڪ تون آهين ستارو
.... پنهنجي جيوت ٻچائين

سمجھاڻي:-

هن بند ۾ شاعر فرمائي ٿو ته ڏيئو جي پرڻ سان
گهرن جي تاريڪي ختم ٿي ويئي ۽ جڏهن گهر روشن ٿيندو
آهي ته جهان سارو روشن ٿيندو آهي. ڏيئو خوشي ۽ ڪاميابي
جي هڪ اهم علامت آهي. ڏيئو اسان کي انڪساري جو سبق ڏيندو
آهي هوا تيز ٿيڻ جي صورت ۾ پنهنجي لاٽ جو سر جهڪائي هو
عاجزي ۽ انڪساري سان پنهنجو جيوت بچائي ٿو.

JOIN FOR MORE!!!

بند نمبر ۶:- حياتي جو مقصد سچو ٿو ٻڌائين،
.... تان پتنگ ڙتين تا!

سمجھاڻي:-

هن بند ۾ شاعر چوي ٿو ته اي دنيا تون حقيقت
۾ زندگي جو صحيح مقصد ٻڌائين ٿو جيڪو ماڻهو پنهنجي زندگي
ٻين لاءِ وقف ڪن ٿا. اهااسان امر آهي. ۽ تاريخ ۾ هميشه زنده
رهندو ڏيئو جو مقصد به اهو آهي هو پاڻ سڙي ٻين کي روشني
ڏئي ٿو ۽ هن جي روشني ملڻ ڪري پروانا قربان ٿيندا آهن.

ڏس سالو

ڪثير الانتخابي سوالات

١- انگريزن جو دور شروع ٿيو. * ١٨٤٣ع * ١٨٤٤ع * ١٨٤٥ع * ١٨٤٦ع

٢- اڪڙيون مينگهه ملهار شاعري جو مجموعو آهي. * بردو سنڌي * مصري شاهه

٣- سچل سرمست شعر ڇيو آهي. * ستن * اٺن * پنجن * نون

٤- متان مون کا نپرو ٿي وڃو * گمراهه * ڪافر * قاتل * دشمن

٥- مائي حيري دفن ٿيل آهي * خدا آباد * هالا * حيدرآباد * جيڪب آباد

٦- قديم آثارن وارن شهرن کي ڏسڻ جو پهريون پيرو موقعو مليو.
* لاهور * ٺٽو * موئن جو دڙو * ڪاهو

٧- معاشي لحاظ کان ڪنهن روزگار جو مکيه وسيلو آهي.
* مهاڻن لاءِ * لوهارن لاءِ * ترڪين لاءِ * ڪوريئن

٨- بين الاقوامي عدالت ۾ جج آهن. * نو * ڏهه * پندرهن * سورهن

٩- ايران ۾ ان وقت مذهب جو زور هو. * يهودي * عيسائي *

١٠- عبدالڪريم گدائي جنوري ١٩٠١ع ۾ ڄائو هو.
* سکر ۾ * ڪراچي ۾ * حيدرآباد ۾ * جيڪب آباد ۾

١١- پانهي شهزادي کي آٿا ڏنا. * آواز * ڪتاب * چانور * هٿيار

١٢- انڊر مختلف مرحلن مان گذري مڪمل ٿئي * ١٠ * ٥ * ١٤ * ١٦

١٣- نماز پڙهڻ وارن تي قائم رهو. * هر هنڌ * هميشه * ڪڏهن ڪڏهن

١٤- مولانا وفائي ڪتاب لکيا. * پندرهن * ويهارو * ٽيهارو * چاليهه

١٥- سنڌي زبان ۾ مرثيي جو رواج وڌو.
* سيد عنايت علي * سيد ثابت علي * سيد امير علي * سيد وارث

١٦- هر ڪورٽ جو صدر مقام هن ملڪ جي شهر هنگ ۾ آهي
* هالينڊ * نيوزيلينڊ * نيپال * انگلينڊ

JOIN FOR MORE!!!

١٧. نصرپور ۾ ڪيترائي اڏاڻا هئا. * ڪپڙن اٽن جا * اجرڪ جا * چانديءَ جا

١٨. حڪيم فتح محمد سيوهاڻي ڄائو هو. * ١٨٨١ع * ١٨٨٢ع * ١٨٨٠ع * ١٨٨٤ع

١٩. نظم هاري جو شاعر آهي. * شاه لطيف * بردو سنڌي * بدر شاه

٢٠. ڇوڪري جو هنر پسند آيو. * واڍي کي * ماڻهي کي * شهزادي کي

٢١. حضرت امام جعفر صادق جن جي وفات جو مهينو آهي.

* صفر * محرم * شوال * رمضان

٢٢. ترڪي جو عظيم رهنما هو. * رضا شاه * غازي ڪمال اتاترڪ * صدام

٢٣. عورتن جي معاملي ۾ جندار هو. * الله سائين * عوام * حڪومت ڪان

٢٤. ٻني رڌ بچائڻ لاءِ تين ضروري ڳالهه آهي. * صفائي * بنيال * وقت جي پابندي

٢٥. مارچ ۾ ١٩٢٠ع کان اخبار جاري ٿي. * توحيد * تعليم * الوحيد * هلال

٢٦. ارشد ذلت سليم هو ڏاڍو. * خوش * گهبرايل * فڪرمند * پريشان

٢٧. جهڙو راڄ، تهڙو ـــ، جهڙو راڄا تهڙي. * خواص * عوام * پرجا

٢٨. سن ١٨٤٣ع ۾ سنڌ فتح ڪئي. * انگريزن * ڪلهوڙن * ٽالپرن

٢٩. فقه مالڪي جو بنياد وجهندڙ هو. * ابوحنيفه * امام مالڪ * امام جعفر

٣٠. اڳ جي هجري پاسي وڏن مرغولن سان دروازا هئا. * ٽي * چار * پنج

٣١. ترقي حاصل ڪرڻ لاءِ هميشه ضرورت هوندي آهي.

* اتحاد * عمل * ايمان * قرباني

٣٢. پيارا دوست خط ڏيندو ٿو وڃي. * پراڻو * رنگين * طويل

٣٣. بين الاقوامي عدالت جو پهريون اجلاس ٿيو * ١٩٢٦ع * ١٩٢٠ع * ١٩٢٧ع ۾ * ١٩٤٢ع ۾

٣٤. ماٺي حيري کي گهڻو چاهه هو. * وطن * علم * گهر سان

٣٥. ڪافي جو بادشاه چيو وڃي ٿو. * مصري شاه * ثابت علي * شاه عنايت رضوي * سچل سرمست

JOIN FOR MORE!!

٣٦ حڪيم فتح محمد سيوهاڻي ڄائو هو. * ڪراچي * سکر * سيوهڻ

٣٧ پنهنجا فرض پورا ڪندو رهو. * ايمانداري * سچائي * بي خوفي

٣٨ مضمونن جو مجموعو 'ادبي چينل' ڇپيل آهي.

* شيخ اياز * سچل سرمست * ڪشنچند عزيز

٣٩ امام جعفر صادق انهي هجري ۾ ڄاوا. * ٧٠ * ٨٠ * ١٤٨ * ٩٠

٤٠ بادشاه سلامت ٿيون پير و خواب لڌو * ڏڳي * هرڻ * ٻڪري

٤١ تصرپور جا مشهور آهن. * انب * صوف * ڪيرپتا

٤٢ رڏ پچائڻ ڪاڏي پيتي جي ٿانوڪي ملي صاف ڪجي.

* چار سان * مٽي سان * صابڻ سان * صرف

٤٣ انگريزن جي دور ۾ هن شاعري جو رواج پيو.

* عروضي * سماجي * سياسي * اصلاحي

٤٤ سچل سرمست شعر چيو. * ستن ٻولين * پنج ٻولين * ڇهن ۾

٤٥ انهن شهرن جي ڏينهن وڏندي پئي وڃي.

* آدمشماري * پاڻي * بجلي * هنن مان ڪو به نه

عربن اجرڪ کي سڏيو آهي * رلي * چادر * ازرق

شاه لطيف جو ميلو هر سال لڳندو آهي ١٤ صفر تي.

* درازن ۾ * ڀٽ شاه ۾ * سيوهڻ ۾

ڪڇ مان هڪ انگريز عملدار کي گهرايو ويو هو. سن:

* ١٨٢٧ع ۾ * ١٩٢٧ع ۾ * ١٩٤٧ع ۾ * ١٩٣٦ع ۾

اجرڪ جي ڇپر جا وري پنج آهن. * قسم * نمونا * مرحلا

قلعي ۾ گوڙ ڪا نه هو، لڳي پئي هئي.

* سانت * چُپ * روشني.

٥١ سمن جي دور جو اهم شاعر هو. * سچل سرمست * سيد ثابت علي شاه * قاضي قاضن * شاه لطيف

٥٢ ترار مو ڪم آهي. * خون ڪرالو * خون وهاڻ * خونريزي

٥٣ سنڌ تي ڪلهوڙن جي حڪومت شروع ٿي.

* ١٧٠١ع * ١٧١٣ع * ١٧١٩ع * ١٧٥٥ع

٥٤ ١٩٢٠ع ۾ خلافت ڪانفرنس هن شهر ۾ ٿي.

* ڪراچي * سکر * لاڙڪاڻو * حيدرآباد

٥٥ سليم گاڙهوي وفات ڪئي. * سکر * ڪراچي * بدين

٥٦ مقدمة الصلوٰة نالي ڪتاب لکيو هو.

* مولانا وفائي * سراج الحق * مخدوم ابوالحسن

٥٧ سيد ثابت علي شاه چيو آهي * نوحو * مرثيه * غزل

٥٨ شاه جو رسالو سنڌي ٻولي جو آهي * ثبوت * ڪتاب * دستاويز

٥٩ ٽالپرن جي دور جو عظيم شاعر هو.

٦٠ * ثابت علي شاه * سراج الحق * سچل سرمست

اخبار جو مالڪ شيخ عبدالعزيز هو.

* عبرت * الوحيد * الحق * ڪاوش

JOIN FOR MORE!!!

گوڙ	سانت	مهمان	ميزبان	مرد	عورت	پريرو	ويجهو
اُجا	سادا	ڏاريا	پنهنجا				

ڪينجهر ڍنڍ

لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد
اونهو	تراڪڙو	نئون	پراڻو	آباد	برباد	ڪچا	پڪا
پيراندي	سيراندي	ڪاميابيون	ناڪاميون	هيٺ	مٿي	اڳتي	پوئتي

وائي (نظم)

لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد
آڳي	پوءِ	اُڀ	پون	پلي	ٻري	ڪوڙي	چي

نيڪي (نظم)

لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد
ڪرم	ستم	نيڪي	بدي	بلندي	پستي	بُرائي	ڀلائي

پيارا وطن (نظم)

لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد	لفظ	ضد
دوست	دشمن	ديس	پرديس	ڪوسو	ٿڌو	مٺا	ڪڙا

سوال نمبر ٣ (ب) هيٺين نالن ڪن ٻه ٽن جا مذڪر يا مؤنث لکو: (٣)

مذکر	مؤنث	مذکر	مؤنث	مذکر	مؤنث	مذکر	مؤنث
چاچو	چاچي	ماستر	ماسترياڻي	پاءُ	پيڻ	هرڻ	هرڻي
مڙس	زال	پولڙو	پولڙي	گهوٽ	ڪنوار	ٻڪر	ٻڪري
مامو	مامي	نور	ڍيل	شهزادو	شهزادي	سهرو	سَس
ڏاند	ڳئون	ڍڳو	ڍڳي	گهيٽو	رڍ	نانگ	نانگڻ
هاٿي	هاٿڻ	استاد	استادياڻي	هاري	هارياڻي	سان	مينهن
[illegible]	ڏاڏي	پاڏو	وڇ	حاجي	حاجياڻي	جهرڪ	جهرڪي
نوڪر	نوڪرياڻي	مالڪ	مالڪياڻي	شاگرد	شاگردياڻي	فوجي	فوجياڻي
حجي		ڊاڪٽر	ڊاڪٽرياڻي	راڻو/راجا	راڻي	پيءُ	ماءُ

آدم -

JOIN FOR MORE!!!
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

پٽ	ڌيءُ	شينهن	شينهڻ	ڪانءُ	ڪانيري	اُٺ	ڏاچي
درزي	درزياڻي	ڇوڪرو	ڇوڪري	مرد	عورت	ڪبوتر	ڪبوتري
ڏاڏو	ڏاڏي	ماسڙ	ماسي	گدڙ	گدڙي	گڏهُه	گڏهه
قاضي	قاضياڻي	ابو	امان	ٻلو	ٻلي	ڳابو	ڳابي
ڌوٻي	ڌوٻياڻي	پڻڙ	پڻي	سهٽو	سهٽي	ڏاگهو	ڏاگهي
ياڻيو	ياڻي	ڏوهٽو	ڏوهٽي	شاعر	شاعرڻ/شاعرياڻي	مامو	مامي

سوال نمبر ٣ (ج) هيٺين مان ڪن ٻه ٽن لفظن جاواحد يا جمع لکو: (٣)

واحد	جمع	واحد	جمع	واحد	جمع	واحد	جمع
عزت	عزتون	همت	همتون	قوم	قومون	بهاري	بهاريون
اجرڪ	اجرڪون	سورتي	سورتيون	چادر	چادرون	ڪپڙو	ڪپڙا
سنهو	سنها	ٻارهو	ٻارها	ديڻ	ديڻ	مسڪين	مسڪينَ
قرض	قرض	مرض	مرض	زال	زالون	راند	رانديون
ڪرسي	ڪرسيون	ڇوڪري	ڇوڪريون	عورت	عورتون	پئسو	پئسا
ڪت	ڪتون	پيڻ	پيڻيون	ٻولي	ٻوليون	ريو	ريا
ميز	ميزون	آک	آکيون	چيز	چيزون	ڪنيز	ڪنيزون
عزت	عزتون	همت	همتون	قوم	قومون	بهاري	بهاريون
مدرسو	مدرسا	قبيلو	قبيلا	پاءُ	[illegible]	ڪتابُ	ڪتابَ
پيتر	پيترون	ڪنارو	ڪنارا	منڊ/منڊ	منڊون/منڊ	موسم	موسمون
جيوڙو	جيوڙا	اسڪولُ	اسڪولَ	دعوت	دعوتون	عدالت	عدالتون
الماڙي	الماريون	چابي	چابيون	وڏو	وڏا	قلمُ	قلمَ
وفا	وفائون	اڇو	اڇا	راند	رانديون	عورت	عورتون

سوال نمبر ٣ (ڏ): هيٺين مان ڪن ٻه پن جي تعريف مثالن سان ڏيو: (٣)

گرامر

M K GABA Notes

سوال گرامر ڇا آهي؟

گرامر هڪ اهڙو قاعدو آهي جنهن مان صحيح لفظن کي صحيح جڳهه تي رکي سگهجي ٿو.

سان جيڪي به لفظ ڳالهايون يا لکون ٿا اُهي پنهنجي معني جي لحاظ کان اٺن قسمن جا آهن ۽ انهن کي ڳالهائڻ

جا لفظ حصو آهي ۽ انهن جا نالا هي آهن

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

اسم	Noun
ضمير	Pronoun
صفت	Adjective
فعل	verb
ظرف	Adverb
حرف جر	Preposition
حرف جملو	Conjuction
حرف ندا	Inter jection

M K GABA
Notes

اسم Noun:

ڪنهن به ساهواري،جاءِ،شيءِ ڪم ۽ حالتن جي نالن کي اسم چئبو آهي.

JOIN
FOR
MORE!!!

لفظن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

مثال اسلم، مسجد، ڪرسي، سنڌ، اسڪول، ڊاڪٽر وغيره

جملن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

١: اڄ **اسڪول** ڪليل آهي. **(اسم)**

٢: **هاٿي** ڏگهو جانور آهي. **(اسم)**

٣: **ڪتاب ميز** تي رک. **(اسم)**

ضمير Pronoun

اهڙا لفظ جيڪي جملي ۾ اسم جي بدران ڪم اچن، تن کي ضمير چئبو آهي.

لفظن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

مثال هو، هوءَ، اهي ، اهو ، هي ، مان ، تون ،اسان،اسين وغيره

جملن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

١: **مان** اڄ اسڪول ويندس. **(ضمير)**

٢: **اسين** مسلمان آهيون. **(ضمير)**

٣: اڄ اسڪول ڪيس آهي. **(ضمير)**

صفت Adjective:

اهڙا لفظ جيڪي جملي ۾ اسم جي ڳڻ، اوگڻ،قسم، انداز، مقدار،قد،رنگ ۽ ذائقو ظاهر ڪن تن کي صفت چئبو آهي.

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

لفظن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

مثال: بهادر، مٺو، سنهو، ٿلهو، ڳاڙهو، سڙيل، سهڻو،ڪوجهو،ايائو وغيره

جملن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

١: هي انب **مٺو** آهي. (صفت)

٢: علي **بهادر** ڇوڪرو آهي. (صفت)

٣: هي انگور **کٽا** آهن. (صفت)

فعل :verb:

اهڙا لفظ جيڪي جملي ۾ هڻڻ، ٿيڻ ۽ ڪرڻ جي معني ڏيکارين تن کي فعل چئبو آهي.

نوٽ: سنڌي ۾ فعل هميشه جملي جي آخر ۾ ايندو آهي.

لفظن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

مثال: لکڻ، پڙهڻ، پچائڻ، کيڏڻ، سبڻ، ٿو، ٿيندو وغيره

جملن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

١: اسلم خط **لکي ٿو.** (فعل)

٢: درزي ڪپڙا **سبي ٿو.** (فعل)

٣: علي خط **پڙهي ٿو.** (فعل)

ظرف :Adverb:

اهڙا لفظ جيڪي جملي ۾ فعل، صفت ۽ ٻئي ظرف سان ملي، ان سڃاڻان وقت، جاءِ ريت، قدر، انڪار يا اقرار جي معني کي ظاهر ڪن تن کي ظرف چئبو آهي

لفظن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

مثال: اڄ، سڀاڻي، هيٺان،ته، هيٺئر، شام، ڏينهن، تکو وغيره

جملن ذريعي ظاهر ڪرڻ:

١: **اڄ** اسڪول بند آهي. (ظرف)

٢: مان اسڪول **ڪونه** ويندس. (ظرف)

٣: **ٻاهر** ڏاڍي گرمي آهي. (ظرف)

حرف جر :Preposition:

اهڙا لفظ جيڪي جملي ۾ ٻن اسمن يا ضميرن کي پاڻ ۾ ملائين يا فعل سان ملي جملي جو صحيح مطلب ظاهر ڪن ته کي حرف جر چئبو آهي.

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes
M.K GABA NOTES
0213260305 - 020 - 02132

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

<u>لفظن ذريعي ظاهر ڪرڻ:</u>

مثال: تي، ۾، جو، کي، جا ، سان ،ڪان،وٽ وغيره

<u>جملن ذريعي ظاهر ڪرڻ:</u>

١ : گلاس ۾ پاڻي آهي. **(حرف جر)**

M K GABA Notes

٢ : ڪتاب ميز تي رک. **(حرف جر)**

٣ : احمد جو اسلم دوست آهي. **(حرف جر)**

حرف جملو: Conjuction:

اهڙا لفظ جيڪي ٻن لفظن، ٻن فقرن ۽ ٻن جملن کي پاڻ ۾ ملائين تن کي حرف جملو چئبو آهي.

<u>لفظن ذريعي ظاهر ڪرڻ:</u>

JOIN FOR MORE!!!

مثال: ۽، يا، پر، جيڪڏهن ،ته،ڇاڪاڻ ته وغيره

<u>جملن ذريعي ظاهر ڪرڻ:</u>

١ : محنت ڪندا سين ته ڪامياب ٿيندا سين. **(حرف جملو)**

٢ : احمد ۽ علي دوست آهن. **(حرف جملو)**

٣ : سان احمد جي گهر ويس پر هو ڪونه مليو. **(حرف جملو)**

حرف ندا: Interjection :

اهڙا لفظ جيڪي جملي ۾ خوشي، غمي، افسوس،تعجب،حسرت کي ظاهر ڪن،تن کي حرف جملو چئبو آهي.

<u>لفظن ذريعي ظاهر ڪرڻ:</u>

مثال : هاءِ هاءِ! شاباش! الله اڪبر! گهوڙا ڙي ! مار! واهه واهه وغيره

<u>جملن ذريعي ظاهر ڪرڻ:</u>

١ : **مار!** اڄ ڪيڏي نه آهي. (حرف ندا)

٢ : **واهه واهه!** اسان ميچ کٽيو. (حرف ندا)

٣ : شاباش! توهان سڀ سٺو ڇوڪرو آهين. (حرف ندا)

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

مشق:

هيٺين لفظن جي گرامر جي لحاظ کان سڃاڻپ ڪريو.

١ احتشام هڪ سٺو ڇوڪرو آهي. ( )

٢ آءُ اسڪول وڃان ٿو. ( )

٣ اسان کي سياڻي موڪل آهي. ( )

٤ اسلم ماني کائي ٿو. ( )

٥ ملا! اڄ ڪيڏو طوفان آيو آهي. ( )

٦ گلاب جو گل سيني گلن کان سٺو آهي. ( )

٧ سون پنهنجو سبق ياد ڪري ڇڏيو آهي. ( )

٨ آءُ روزانو اسڪول ويندو آهيان. ( )

٩ طارق هڪ سٺو ڇوڪرو آهي. ( )

١٠ اڪرام هڪ سٺو لائق ڊاڪٽر آهي. ( )

١١ اڄ خميس جو ڏينهن آهي. ( )

١٢ ڇوڪريون ڪيڏن آيون پر راند نه ٿي سگهي. ( )

١٣ گلاب جا گل ڳاڙها ٿيندا آهن. ( )

١٤ واهه واهه! سون کي انعام مليو. ( )

١٥ فرزانه هاڻي اچي ٿي. ( )

١٦ ڪتاب ميز تي رکيل آهي. ( )

JOIN FOR MORE!!!
02132630020 - 02132603054
M.K GABA NOTES
M K GABA Notes

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

حصو "ج" تفصيلي سوالن جا جواب : (۲۳)

سوال نمبر۵: هيٺين مان ڪنهن به هڪ عنوان تي مضمون لکو: (٦)

ڪمپيوٽر جا فائدا

ڪمپيوٽر موجوده دور جي اهم ايجاد آهي **ڪمپيوٽر** هڪ خودڪار مشين آهي، جيڪا انگ اکر ڳڻڻ ۽ ترتيب ۾ رکڻ سميت بي شمار اهم ڪمن لاءِ استعمال ٿئي ٿي۔ هن وقت **ڪمپيوٽر** انساني زندگي جي اهم ضرورت بڻجي چڪو آهي. **ڪمپيوٽر** انساني محنت,مشقت ۽ وقت بچائڻ جي نظريئي تحت ايجاد ٿيو هو، پر هاڻي هن جا پيا به ڪيترائي فائدا آهن، جن مان ڪجهه فائدا هي آهن،

انسان اڳ جيڪو ڪم پنهنجي دماغ ۽ هٿن سان ڏينهن،هفتن، مهينن ۽ سالن ۾ ڪندو هو اهو ساڳيو ئي ڪم هاڻي **ڪمپيوٽر** سيڪنڊن، منٽن ۽ ڪلاڪن ۾ ڪري ٿو ۽ اُن ۾ غلطين جو امڪان به ٻُڙي برابر آهي، ان کان علاوه اها به هڪ کليل حقيقت آهي ته ڪمپيوٽر هن وقت ڪيترين ئي ذميوارين سنڀاليون آهن، جن ۾ ايٽمي ليباٽرين جي ڪنٽرول سان گڏ دفائي نظام جو ڪنٽرول ۽ ايميل ڪرڻ،فيس بُڪ پڻ شامل آهي.

ڪمپيوٽر جي مدد سان انسان پوري دنيا جي حالتن،مسئلن ۽ حقيقتن کان واقف ٿئي ٿو ان مطابق پنهنجي مستقبل جي رٿابندي ڪري ٿو ۽ ڪاميابي ماڻي ٿو. مطلب ته هن ڳالهه کان به انڪار ڪري نٿو سگهجي ته **اللّٰه** سائين جي طرفان مليل عقل جي ذريعي انسان ڪمپيوٽر وسيلي بيشمار فائدا حاصل ڪري رهيو آهي ۽ مستقبل ۾ پڻ جاري رکڻ جو خواهشمند آهي.

سچ هي آهي ته ڪمپيوٽر هن صدي جي عظيم ترين ۽ جديد ايجاد آهي، جنهن انسان ذات کي انيڪ فائده رسايا آهن.

JOIN FOR MORE!!!

M K GABA
Notes

ڪراچي شهر

ڪراچي پاڪستان جو سڀ کان وڏو صنعتي ۽ ڪاروباري شهر آهي. هي شهر پاڪستان جي ڏاکڻي صوبي سنڌ ۾ واقع آهي. جيڪو عربي سمنڊ جي ڪناري آباد آهي. غير سرڪاري انگن اکرن موجب سندس آبادي پن ڪروڙن کان به مٿي آهي. پاڪستان ٺهڻ کان پوءِ **ڪراچي** کي پاڪستان جو گادي جو هنڌ بڻايو ويو، پر ڪجهه انتظامي معاملن سبب اسلام آباد نالي هڪ نئون شهر آڏائي کيس گادي جو هنڌ بڻايو ويو، جنهن ڪري ڪراچي جي وفاقي حيثيت ختم ٿي وئي باقي صوبائي حيثيت باقي رهجي بچي.

ڪراچي ۾ ڪيترين ئي يونيورسٽيون آهن،جنهن ۾ ملڪي توڙي غير مُلڪي شاگرد تعليم حاصل ڪري رهيا آهن ۽ گهمڻ جون جايون آهن جهڙوڪ: ڪلفٽن. منهوڙو. ڪيماڙي، چڙيا گهر، سفاري پارڪ ۽ آدم جي

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

هاڪس بي وغيره جتي هزارين ماڻهو پنهنجن ٻارن ٻچن سميت گهمڻ ايندا آهن . شهر ۾ ڪيترائي خريداري جامرڪزآهن جتي هر وقت ماڻهو خريداري ڪندي نظر ايندا آهن، رات ٿيندي ئي روڊن تي رنگا رنگي بتيون ٻري وينديون آهن، جنهن سان شهر جي رونق اڃا به وڌي ويندي آهي، ان ڪري ڪراچي کي روشنين جو شهر ۽ پاڪستان جو دل به چيو ويندوآهي . ڪراچي ۾ ڪيترين ئي وڏيون عمارتون آهن.جنهن ۾ ايم سي بي عمارت سڀ کان وڏي عمارت آهي.

هن شهر کي پاڪستان جي باني قائد آعظم محمد علي جناح جي قبر هئڻ ڪري به خاص اهميت حاصل آهي قائد آعظم جي مزارتي روزانو ڪيترائي ملڪي ۽ غير ملڪي اڳواڻ، عام شهري ۽ سياح حاضري ڀرڻ لاءِ ايندا آهن .

سائين!الله تعالي اسان جي پياري شهر **ڪراچي** کي هميشهخوشحال ۽ آباد رکي . (آمين)

ڪلفٽن جو سير

اونهاري جون موڪلون هيون گرمي پنهنجي انتها تي هئي- اسان سڀني گهروارن گڏجي تفريحي هنڌ جو سير ڪرڻ تي چاهيو - سڀني گهروارن جي راءِ هئي ته هن ڀيري ڪلفٽن تي پڪنڪ ملهائي ويندي گهر جي-

ٻئي ڏينهن آچر تي اسان کائڻ پيئڻ جو سامان پاڻ سان کڻي وين ۾ چڙهي شهر جي پررونق ۽ خوبصورت نظارن مان لُطف اندوز ٿيندا اچي ڪلفٽن تي پهتا سين - ڪلفٽن تي واهه جو جهجهو لڳو پيو هو. ماڻهن جا حساب ئي نه هئا، اُهي به گرمي کان بيزار ٿي هتي گهمڻ آيل هئا ،ڪيترائي ٻار، جوان توڙي پوڙها سمنڊ ۾ وهنجي رهيا هئا- اسان به وهنجڻ لڳا سين، وهنجڻ کان پوءِ اسان اُٺن ۽ گهوڙن جي سواري جو به مزو ورتو ۽ اُنهن تي چڙهي فوٽو به ڪڍرايا-

سمنڊ کان پوءِ اسين پينگهن ڏانهن آيا سين، جتي ڪيترائي ماڻهو ٻچن کي هلندڙ پينگهن تي لُڏي رهيا هئا اسان به انهن پينگهن ۾ لُڏي خوب مزو ورتو سين ان کان پوءِ اسان پارڪ ۾ ويهي پاڻ سان آندل منجهند جي ماني کاڌي. ماني کائڻ کان پوءِ اسين مڇي گهر ڏسڻ ويا سين، اتي اسان پاڻي ۾ ترندڙ شيشي اندر بند ڪيترن ئي قسمن جون سامونڊي مڇيون ڏسي قدرت جي ڪرشمي تي دنگ رهجي ويا سين، ان کان اڳ اسان ايتريون سهڻيون مڇيون ڪڏهن به ڪونه ڏٺيون هيون-

مڇي گهر ڏسڻ کان پوءِ اسين حضرت عبد **الله**شاه غازي جي مزار تي پهتا سين. جيڪ سمنڊ جي ڪناري هڪ ٽڪري تي اڏيل آهي،جتي هر روز هزارن جي تعداد ۾ ماڻهو حاضري ڀريندا آهن، اسان به هن بزرگ جي مزار تي حاضري ڀري دُعا گهري سين- هاڻي اسان تمام گهڻا ٿڪجي پيا هئا سين ۽ سج به لهڻ وارو هو، ان ڪري وين ۾ چڙهي گهر ڏانهن روانا ٿيا سين ۽ اٽڪل اڌين وڳين گهر پهتا سين-

M K GABA
Notes

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

اسان جو اسڪول

اسان جي اسڪول جو نالو ا ـ ب ـ ج سيڪنڊري اسڪول آهي، جيڪو ڪراچي جي پررونق ۽ خوبصورت علائقي ا ـ ب ـ ج ۾ واقع آهي. اسان جو اسڪول هن علائقي جو هڪ بهترين ۽ مثالي اسڪول آهي جنهن ۾ اٽڪل هڪ هزار کان به مٿي شاگرد ۽ شاگرديائيون تعليم حاصل ڪري رهيون آهن. اسان جي اسڪول جي عمارت ڪشادا ۽ عاليشان آهي جنهن ۾ پنهنجويهه «۲۵» ڪلاس روم، هڪ هيڊ ماستر جي آفيس، ماستر ۽ ماستر ياڻين جي ويهڻ لاءِ هڪ اسٽاف روم، آڪائونٽنٽ جي آفيس ۽ هڪ شاندار ڪينٽين به آهي. اسان جي اسڪول ۾ فزڪس، ڪيمسٽري، بائيولاجي ۽ ڪمپيوٽر سائنس لاءِ الڳ الڳ ليباٽريون آهن. جتي اسين پريڪٽيڪل ڪندا آهيون. ان کان سواءِ اسان جي اسڪول ۾ هڪ وڏي لائبريري به آهي، جنهن ۾ بيشمار قيمتي ۽ ناياب ڪتابن جو هڪ سٺو ذخيرو پڻ آهي، جنهن ۾ اسين فارغ وقت ۾ مطالعو به ڪندا آهيون. اسان جي اسڪول ۾ هڪ وڏو راند جو ميدان به آهي. جنهن ۾ اسين رسيس(هاف) ٽائم ۾ راند ڪندا آهيون. اسان جي اسڪول ۾ ڪرڪيٽ، هاڪي، والي بال ۽ بيڊمنٽن جون ٽيمون به آهن، جيڪي راندين جي سلي ۾ اول نمبر ايندڙيون آهن.

اسان جي اسڪول جا استاد ۽ استاديائيون ڏاڍا محنتي، تعليم يافته ۽ تجربيڪار آهن. جيڪي اسان کي محنت ۽ شفقت سان پڙهائين ٿا، جنهن سبب اسان جي اسڪول جو نتيجو بورڊ جي امتحان ۾ تمام سٺو ۽ نمايان ايندو آهي. اسان جي اسڪول مان فارغ التحصيل ٿيل شاگرد ۽ شاگرديائيون زندگي جي مختلف شعبن ۾ ملڪ جي ترقي ۽ خوشحالي لاءِ خدمتون سرانجام ڏيئي رهيا آهن.

منهنجي دُعا آهي ته اسان جو اسڪول ڏينهن رات ترقي ڪندو رهي ۽ هميشه قائم دائم رهي جيئن تارن ۾ چنڊ. «آمين»

منهنجي پسنديده شخصيت /قومي هيرو/قائداعظم

ماڻهو سڀ نه مهٽا پکي سڀ نه هنج

ڪنهن ڪنهن ماڻهو منجهه اچي بوءِ بهار جي

قومن ۽ ملڪن جي تاريخ ۾ ڪجهه هستيون ۽ ماڻهو اهڙا هوندا آهن، جن جو مان ۽ مرتبو، عزت ۽ عظمت جبل وانگر اُچي ۽ شاناڻي هوندي آهي. آءُ اڄ هتي هڪ اهڙي ئي شخصيت جي باري ۾ مضمون لکي رهيو آهيان جيڪو اسان جي ملڪ ۾ **«قومي هيرو»** جو درجو رکي ٿو، ۽ اُها آهي ـ **«منهنجي پسنديده شخصيت»** ۽ پاڪستان جو باني **قائداعظم محمد علي جناح**. جنهن جي مسلسل محنت ۽ ڪوشش سان اسان جو هي پيارو وطن پاڪستان آزاد ٿيو.

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes
Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

قائد اعظم محمد علي جناح **۲۵ ڊسمبر ۱۸۷۶ع** ۾ ڪراچي ۾ پيدا ٿيو. سندس والد هڪ واپاري هو، هن مئٽرڪ جو امتحان **«سنڌ مدرسته الاسلام»** ڪراچي مان پاس ڪيو ۽ اعليٰ تعليم لاءِ انگلينڊ روانو ٿيو. ولايت مان قانون جي ڊگري حاصل ڪرڻ کان پوءِ بمبئي ۾ اچي وڪالت ڪرڻ لڳو انهن ڏينهن سڄي برصغير هندوستان تي انگريزن جو راڄ هو، ۽ مسلمان انگريزن کان آزاد ٿيڻ ٿي چاهيا.

قائد اعظم به مسلم قوم سان گڏجي آزادي حاصل ڪرڻ لاءِ مُسلم ليگ ۾ شامل ٿيو ۽ ڏينهن رات مسلمانن جي آزادي لاءِ ڪوششون ڪرڻ لڳو، آخرڪار لاڳيتي ڪوشش ۽ محنت سان قائد اعظم ۽ سندس ساٿي ڪامياب ٿيا ۽ اسان جو پيارو وطن پاڪستان ۾ آگسٽ ۱۹۴۷ع تي هڪ آزاد اسلامي ملڪ جي حيثيت سان دنيا جي نقشي تي نمودار ٿيو.

قائد اعظم محمد علي جناح پاڪستان جو پهريون گورنر جنرل مقرر ٿيو، پر اسان سان گڏ گهڻو وقت رهي نه سگهيو ۽ هن فاني دنيا مان **۱۱ سيپٽمبر ۱۹۴۸ع** تي رحلت ڪري ويو ۽ سندس مزار سنڌ جي سڀ کان وڏي شهر ڪراچي ۾ تعمير ٿيل آهي، جتي هر روز هزارن جي تعداد ۾ ماڻهو گڏ ٿيندا آهن ۽ سندس روح کي ثواب پهچائڻ لاءِ فاتح پڙهندا آهن.

کينجهر ڍنڍ جو سير

اونهاري جون موڪلون هيون گرمي پنهنجي اوج تي هئي. اسان سڀني ڀائرن گڏجي فيصلو ڪيو ته هن ڀيري ڪلفٽن جي بجاءِ جو نه سنڌ جي مشهور ۽ تاريخي **«کينجهر ڍنڍ»** جو سير ڪيو وڃي ان لاءِ متفقه طور اچر جو ڏينهن مقرر ڪيو ويو ۽ اسين سڀ تيارين ۾ لڳي ويا سين.

پر ڏينهن کان پوءِ آچر جو ڏينهن آيو ۽ اسان سڀ گهروارا هڪ ويگن ۾ سوار ٿي **کينجهر ڍنڍ** ڏانهن روانا ٿيا سين، رستن ۾ مختلف ٻنيون، باغ ۽ ٻين نظارن مان لطف اندوز ٿيندا اٽڪل ٽن ڪلاڪن کان پوءِ اسين **کينجهر ڍنڍ** تي پهتا سين. اُتي اسان هڪ مسواڙ تي جاءِ ورتي، جنهن ۾ اسان پاڻ سان آندل کاڌي پيتي جو سامان رکي پوءِ ڍنڍ ڏانهن روانا ٿياسين، جتي ۾ بيشمار ٻار، نوجوان، پوڙها، عورتون ۽ مرد وهنجي رهيا هئا ته ڪي وري ٻيڙين ۽ لانچن تي چڙهي ڍنڍ جو سير ڪري رهيا هئا، اسان به وهنجڻ لڳاسين، وهنجڻ کان پوءِ ٻيڙي تي چڙهي ڍنڍ جو سير ڪيو، اُن کان پوءِ مڇين جو شڪار پڻ ڪيو شڪار کان فارغ ٿي منجهند جي ماني کاڌي ۽ پوءِ سنڌ جي مشهور راڻي **نوري ڄام تماچي** ۽ سندس مرشد **هوندڙي شاهه** جي مزار تي لانچ ذريعي حاضري ڀرڻ لاءِ پهتا سين، اُتي دُعا گهرڻ کان پوءِ واپس ڍنڍ جي ڪناري آيا سين. هاڻي اسين ڪافي ٿڪجي پيا هئا سين، ان ڪري واپسي جون تياريون شروع ڪيون واپسي سوتندي اسان سنڌ جي تاريخي **مڪلي قبرستان** جو سير پڻ ڪيو، ان کان پوءِ **شاهه جهان مسجد** به ڏٺي. جنهن کي ڏسي گهڻو حيران ٿياسين ۽ هي مسجد به ڇڏيو آهي. مسجد ڏسڻ کان پوءِ اسين گهر ڏانهن روانا ٿيا سين ۽ اٽڪل رات جو ائين لڳين گهر پهتا سين.

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

منهنجو استاد

علم هڪ اهڙي شي آهي، جنهن سان اسان جهالت جي اونداهي کي ختم ڪري سگهون ٿا. اسان جي مذهب اسلام ۾ علم حاصل ڪرڻ هر مسلمان مرد توڙي عورت تي فرض آهي. حضور ﷺ جن فرمايو آهي «**مون کي معلم بڻائي ڪري موڪليو ويو آهي**». آپ ﷺ فرمايائين علم حاصل ڪريو ان لاءِ اوهان کي چو نه چين به وڃڻو پوي. تعليم ڏيڻ ۽ سٺي تربيت حاصل ڪرڻ انبيأ الاسلام جي سنت ۽ طريقو آهي. علم حاصل ڪرڻ جي ايتري وڏي اهميت آهي ته پوءِ علم سيکارڻ واري جي ڪيتري وڏي شان هوندي. علم سيکارڻ واري کي **استاد** چئبو آهي.

منهنجو استاد به هڪ اهڙي ئي شخصيت آهي، جيڪو پنهنجي علمي قابليت ۽ علمي ڪردار سان شاگردن کي مثالي تدريس ڏئي رهيو آهي. منهنجو استاد علم سيکارڻ ۾ پنهنجو مٽ پاڻ آهي. منهنجي استاد جي تعليم **ايم اي(سنڌي) ۽ بي ايڊ** آهي، جيڪو اسان کي سنڌي پڙهائيندو آهي، سنڌي ٻولي هوندي به ڳالهائڻ ۾ مٺي ۽ دنيا جي قديم ٻولين سان هڪ ٻولي آهي،ان ڪري اسان کي پڙهڻ ۾ ڏاڍو مزو ايندو آهي منهنجو استاد نهايت قابل ۽ پنهنجي مضمون تي مڪمل دسترس رکڻ وارو آهي. ٻارن جي نفسيات کان به مڪمل واقفيت رکندڙ آهي. اسان تمام ڪلاس جا شاگرد پنهنجي استاد جو احترام ۽ عزت ڪندا آهيون ۽ انهي جي ڏنل تعليم ۽ هدايتن ڳالهين تي اسان عمل ڪندا آهيون. اسان جي ڪلاس پنهنجي استاد جي تدريس کان مڪمل طور تي مطمئن ۽ خوش آهي.

اسان جي دُعا آهي اسان جو استاد هميشه اهڙي محنت،ايمانداري ۽ لگن سان شاگردن کي علمي دولت سان مالا مال ڪندو رهي. آخر ۾ وري چوندس ته منهنجو استاد پڙهائڻ ۽ سمجهائڻ ۾ پنهنجو مٽ پاڻ آهي.

بهار جي موسم

قدرت پنهنجي نظام هستي کي صحيح رکڻ لاءِ پنهنجي موسمن کي وقت تي بدلائيندي رهندي آهي. جيڪا دنيا جي رونق ۽ دنيا جي آبادي لاءِ ضروري آهي، جيڪڏهن دنيا ۾ هڪ ئي موسم هجي ته هن ڌرتي تي انسان ۽ حيوان جيئرو رهي نه سگهندا.

اسان جي ملڪ ۾ چار موسمون هونديون آهن، **سيارو، اونهارو، بهار ۽ خزان. موسم بهار** سڀني موسمن جي سرتاج آهي، پر هي موسم صرف هڪ مهيني ۾ قدرت جا حسين رنگ ڏيکاري ختم ٿي وڃي ٿي. ڪائنات جي هر شيءِ، انسان، جانور ۽ ٻوٽا سڀني جي اهائي خواهش هوندي آهي ته ڪاش سڄي اهائي مُند رهي، شاعر ۽ اديب ته هن مُند تي پنهنجي جان ڏيندا آهن.

بهار جي موسم ۾ هر طرف ساوڪ ئي ساوڪ نظر ايندي آهي ۽ هر طرف شادابي جي چادر وڇايل هوندي آهي، باغن ۾ سڪل ٻوٽا به ساوا ٿي پوندا آهن. هن موسم ۾ گل ٽڙن ٿا، پتوڙا، بلبل ۽ پيا پکي پنهنجن سُريلن آوازن ۾ گيت ڳائن ٿا، هر هنڌ

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

شادابي تي ويندي آهي . بهار جي موسم انسان لاءِ الله تعاليٰ جي طرفان مليل نعمتن مان هڪ وڏي نعمت آهي، هن موسم ۾ انسان جي طبيعت هر وقت خوشگوار رهي ٿي . **بهار جي موسم** پنهنجي ڪيفيت جي لحاظ کان سڀ کان بهترين موسم آهي .

جيڪڏهن ڪنهن کي قدرت جي نظام جي سونهن ڏسڻي هجي ته هُو بهار جي موسم ۾ ڪنهن باغ ۾ هليو وڃي، قدرت جي نظام هستي ۽ ڪرشمي تي انسان دنگ رهجي ويندو. بهار جي موسم ۾ گل، ٻوٽا پنهنجي جوڀن ۾ اچي ويندا آهن ۽ هر طرف پنهنجي خوشبو پکيڙيندا آهن، **بهار جي موسم** ۾ رڻ به گلشن ٿي پوندا آهن .

منهنجو پسنديده شاعر / شاهه عبد اللطيف ڀٽائي رح

سنڌ جي ڌرتي جنهن زنده ٻولي وانگر ڪيترائي شاعر پيدا ڪيا آهن . انهن مان ڪي غزل گو شاعر آهن ته ڪي مرثيه گو ته ڪن جو وڏو صوفيانه ڪلام ڏنل آهي هر هڪ شاعر جي ڪلام ڪا خوبي موجود آهي . پر **منهنجو پسنديده شاعر** ۽ شاعرن جو سرتاج «**حضرت شاهه عبد اللطيف ڀٽائي**» آهي شاهه صاحب ۱۶۸۹ع ۾ هالا حويلي ۾ ڄائو هو، سندس والد جو نالو **شاهه حبيب** آهي ۽ سنڌ جو مشهور درويش ۽ شاعر **شاهه عبدالڪريم ٻلڙي** وارو سندس ڏاڏو هو.

شاهه صاحب سير ۽ سفر جو ڪوڙيو هو ۽ راڳ سندس روح جي راحت هئي پنهنجي حياتي جو گهڻو حصو سير ۽ سفر ۾ گذاريائين. شاهه صاحب پاڻ سان قرآن شريف، مولانا رومي جو رسالو ۽ شاهه عبدالڪريم جو رسالو گڏ رکندو هو. شاهه صاحب هڪ انسان دوست شاعر آهي ۽ شاهه صاحب جو پيغام امن، محبت ۽ ڀائيچاري جو پيغام آهي. اهوئي سبب آهي ته شاهه صاحب پنهنجي بيتن ۾ سنڌ سڪارسان گڏ پوري دنيا جي آباد ٿيڻ جي دُعا گهري شاهه صاحب فرمائي ٿو ته:

سائينم سدائين ڪرين مٿي سنڌ سڪار

دوست مٺا دلدار عالم سڀ آباد ڪرين

شاهه صاحب ۾ منظر نگاري، تخليق جي بلندي ۽ شاعرانه خوبيون موجود آهن، جنهن ۾ سسئي، سوهڻي، مارئي جهڙن ڪردارن ۾ جان وجهي ڇڏي ۽ انهن کي حيات و جاودان بخشو آهي - انهي مان خبر پوي ٿي ته شاهه صاحب چوٽي جو شاعر آهي- شاهه جو ڪلام به موجود آهي، جنهن کي **شاهه جو رسالو** چئبو آهي، جيڪو سندس شخصيت کي نمايان ڪري ٿو. سنڌ جي هي عظيم هستي ۱۷۵۲ع ۾ وفات ڪئي، سندس مزار ڀٽ شاهه ۾ آهي، جتي صفر مهيني جي **۱۴ تاريخ** تي هڪ شاندار ميلو لڳندو آهي- جنهن ۾ شاهه صاحب جا فقير شاهه صاحب جو ڪلام ڳائي ماحول تي وجد طاري ڪندا آهن.

JOIN FOR MORE!!!
02132630020
02132603054
M K GABA
M K GABA Notes

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

چانڊوڪي رات

رَبَ سائين جون اسان انسانن تي بي انداز ۽ اڻ ڳڻيون عنايتون ۽ مهربانيون آهن . اهڙين مهربانين ۽ نعمتن مان **چانڊوڪي رات** به هڪ وڏي نعمت آهي، **چانڊوڪي رات** ۾ هر شي دلڪش ۽ سهڻي لڳندي آهي ۽ سندس هر شي جي سونهن وڌي ويندي آهي . ان

ڪري اسان دوستن پروگرام ناهيو ته اڄ ڪالهه بهار جي موسم آهي ۽ **چانڊوڪي رات** به اچڻ واري آهي، ڇو نه قدرت جي حسين نعمت جو مزو وٺجي . آخر اسان جو انتظار ختم ٿيو ۽ اڄ **چانڊوڪي رات** اچي وئي، جنهن کي **چنڊ جي چوڏهين رات** به چئبو آهي . اسان سڀ دوست هڪ دوست جي گهر اٽڪل ڏهين وڳين گڏ ٿيا سون، اتان اڌ ڪلاڪ کان پوءِ سندس گهر جي ويجهو هڪ وڏي باغ ڏانهن راهي ٿيا سون .اسان کائڻ پيئڻ جو سامان به پاڻ سان کنيو، جيڪو باغ ۾ پهچي هڪ بئنچ تي رکيو ۽ اسان سامهون واري بي بئنچ تي ويهي هڪ ٻئي سان ڳالهيون ۽ کل ڀوڳ ڪرڻ لڳا سون، هر طرف روشني ئي روشني هئي ان ڪري اسان باغ کان سڌو سمنڊ ڏانهن هليا وياسون .

چانڊوڪي رات ۾ سمنڊ جو نظارو تمام دلفريب ۽ من کي موهيندڙ هوندو آهي، جيئن اسان سمنڊ تي پهتا سون ته ٿڌڙي ٿڌڙي هوا جا جهونڪا لڳڻ لڳا، ائين پئي لڳو جيئن سمنڊ جو پاڻي **چانديءَ جا ورق** آهن، آسمان تي تارا ٽمڪر رچندا رهيا ۽ چنڊ اسان جي متي تي اچي بيٺو يعني رات جا اٽڪل ٻه وڄڻ وارا هئا پر چنڊ جي چانديءَ جي نظارن ۾ وقت جو اندازو به ڪونه هو، اُهو اهڙو نظارو هو جيڪو اسان سڀني دوستن کي موهي رهيو هو، آخر رات جي اٽڪل پوئين پهر واپس گهر ورياسون . زندگي ۾ ڪجهه اهڙا پهر جيڪي انسان کان ڪڏهن به ڪونه وسرندا آهن، **چانڊوڪي رات** جو سير جيڪو اسان دوستن گڏجي ڪيو. اهو به اسان کان ڪڏهن به نه وسرندو.

M K GABA
Notes

وقت جي پابندي/وقت جي اهميت

وقت انسان لاءِ هڪ قيمتي شيءِ آهي، ان ڪري چيو ويو آهي ته **وقت جي پابندي** ۽ قدرداني انسان کي ڪامياب بڻائڻ جو هڪ بهترين اصول آهي، اُهي انسان جيڪي **وقت جي پابندي** ڪن ٿا يعني هر ڪم مقرر وقت تي ڪن ٿا. اُهي صحيح منزل ڏانهن وڌندا رهن ٿا ۽ جيڪي انسان **وقت جي پابندي** ڪونه ٿا ڪن انهن ماڻهن کي جيڪي نقصان ڏسڻا ٿا پون اُنهي جو ازالو نه ممڪن آهي .

وقت جو مطلب آهي ته سڀئي ڪم مقرر وقت تي ڪرڻ، اسلام ۾ به وقت کي خاص اهميت ڏنل آهي . نماز انسان کي **وقت جي پابندي** سيکاري ٿي . ڪائنات جي هر شيءِ وقت جي پابند آهي، جيئن سج ۽ چنڊ پنهنجي مقرر وقت اُڀرن ۽ لهن ٿا. ڏينهن ۽

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

رات پنهنجي مقرر وقت تي ٿئي ٿو ۽ موسم پنهنجي وقت تي بدلجي ٿي. هاري پنهنجي وقت تي فصل پوکي ٿو، وقت تي پاڻي ڏئي ٿو ۽ وقت تي لُڻي ٿو. اهي سڀ پابنديون وقت جي اهميت کي بهترين انداز ۾ اُجاگر ڪن ٿيون.

حقيقت ۾ دولت، دولت نه آهي، ڇوته دولت به وقت جي محتاج آهي. وقت کان ٿوري غفلت انسان کي ڪنگال ڪري سگهي ٿي، انهي ڪري چوندا آهن ته وقت بادشاه کي فقير ۽ فقير کي بادشاه ڪري ٿو. **وقت جي پابندي** سان انسان عزت، دولت شُهرت ۽ صحت حاصل ڪري دنيا ۾ بلند درجي تي پهچي سگهي ٿو. ان ڪري اسان کي گهرجي ته اسان به مڪمل طور تي وقت جي پابندي ڪريون ته جيئن اسان دنيا ۾ پنهنجو ۽ پنهنجي مُلڪ جو نالو روشن ڪري سگهون.

تندرستي هزار نعمت آهي

سٺي صحت الله تعاليٰ جي طرفان ملندڙ نعمتن مان هڪ وڏي نعمت آهي تندرست ماڻهو هر ڪم دلچسپي سان ڪندو آهي ۽ هر ڏک کي برداشت ڪرڻ جي همت هوندي اٿس. صحتمند ماڻهو ملڪ، قوم ۽ ڪُٽنب جو نالو روشن ڪندو آهي. جڏهن ته بيمار ماڻهو پنهنجي ملڪ، قوم ۽ ڪٽنب ۽ پنهنجي پاڻ تي بار هوندو آهي ۽ سڀ ماڻهو ان کان بيزار هوندا آهن. ان لاءِ چوندا آهن ته **جيُ خوش ته جهان خوش.**

ڪيڏانه ڀاڳن وارا آهن اُهي ماڻهو جن جي صحت سٺي هوندي آهي زندگي جي ڪنهن به ڪم ۾ ڪاميابي ماڻڻ لاءِ سٺي صحت جو هجڻ ضروري آهي. تنهن ڪري انسان کي پنهنجي صحت جو خاص خيال رکڻ گهرجي.

سٺي صحت قائم رکڻ لاءِ ڪجهه ڳالهين جو خاص خيال رکڻ گهرجي جنهن ۾ سڀ کان پهرين ڳالهه تازي هوا آهي، جيڪا رت کي صاف ڪري ٿي، جنهن ڪري جسم تازو ۽ توانو رهي ٿو جيڪڏهن هوا دونهاٽيل ۽ زهريلي هوندي ته انسان پاڻ کي سوگهو ۽ بيمار محسوس ڪندو. ان کان علاوه اسان کي صاف ۽ اُباريل پاڻي استعمال ڪرڻ گهرجي، جيڪو جيئرو رهڻ لاءِ تمام ضروري آهي.

صحتمند رهڻ لاءِ ورزش به تمام ضروري آهي. سوير سمهڻ، سوير اُٿڻ، تازيون ڀاڄيون، تازو گوشت ۽ مڇي به سٺي صحت لاءِ ضروري آهي. اسان کي گهرجي ته اسان پنهنجي صحت جو گهڻو خيال رکون، ڇو ته سٺي صحت هڪ وڏي دولت آهي. انهي ڪري سيائڻ ڀهاڪو ڏنو آهي ته.

«هڪ تندرستي هزار نعمتن جي برابر آهي»

JOIN FOR MORE!!!

02132630020 02132603054

FOR HOME DELIVERY
JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323

mcc Master Coaching Center

Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

علم وڏي دولت آهي /تعليم جي اهميت

علم جي معنيٰ آهي **ڄاڻ يا روشني** علم هڪ انمول خزانو آهي، جيڪو نه ڪو چور چوري ڪري سگهي ٿو ۽ نه خرچ ڪرڻ سان گهٽجي سگهي ٿو. ٻنهي جهانن جا سردار حضرت محمد ﷺ فرمايو ته! **«محد کان لحد»** تائين يعني پينگهي کان قبر تائين علم جي ڳولا لاءِ مصروف رهو، يعني ان لاءِ اوهان کي چين ئي ڇو نه وڃڻو پوي. ان سان گڏ پاڻ سڳورن ﷺ اهو به فرمايائون ته! **علم حاصل ڪرڻ هر مسلمان مرد ۽ عورت تي فرض آهي.**

اها هڪ حقيقت آهي ته علم اهڙي طاقت آهي، جيڪا دنيا جي سڀني طاقتن کان وڌيڪ طاقتور آهي. هن کي زوال نه آهي، علم جي ڪري انسان قدرت جي رازن کي به ظاهر ڪيو آهي. علم جي ڪري انسان هوا ۾ اُڏامي رهيو آهي، دريائن کي پار ڪيو آهي ۽ خلا جي وسعتن تي حاوي آهي. اُهو علم ئي جيڪو مرڻ کان پوءِ انسان کي جيئرو رکي ٿو.

دنيا جي ترقي جو دارومدار علم تي آهي، علم ئي انسان کي انسان بڻائي ٿو. علم هڪ اهڙو نُور آهي، جنهن سان جهالت ۽ گمراهي جون اونداهيون ختم ٿي وڃن ٿيون. علم جي ڪري انسان جو اخلاق اعليٰ ۽ پاڪيزه ٿئي ٿو ۽ دل ۽ دماغ روشن ٿئي ٿو. علم هڪ اهڙي شي آهي جنهن کي انسان جي ٽئين اک چئجي ته غلط نه آهي. ان ڪري اسان کي گهرجي ته وڌ ۾ وڌ علم حاصل ڪريون ۽ ٻين کي به علم جهڙي نعمت سان نوازيون.

JOIN FOR MORE!!!

وطن جي حُب/ساڻيهه جي سڪ/حُب الوطني

ديس جي محبت،**ساڻيهه جي سڪ** جو ٻيو نالو **«وطن جي حُب»** آهي ۽ وطن سان وفاداري جي جذبي کي به **وطن جي حُب** چئبو آهي.جنهن سرزمين تي انسان پيدا ٿئي ٿو اُن سرزمين جي مٽي،رسم و رواج ۽ ان جي تاريخ تي فخر ڪرڻ کي به **حُب الوطني** چئبو آهي.دنيا ۾ شايد ڪو اهڙو ماڻهو هوندو جنهن کي پنهنجي وطن سان پيار نه هجي، ڇو ته **حب الوطني** هڪ قدرتي جذبو آهي.جيڪو هر ننڍي ڪوڙي وڏي جي دل ۾ موجود هوندو آهي.

سنڌ جي سهڻي سرزمين به اهڙا ڪيترائي سورما پيدا ڪيا آهن،جيڪي پنهنجي **حُب الوطني** جو ثبوت ڏيئي تاريخ ۾ امر ٿي ويا آهن.انهن ۾ سنڌ جي سورمي **مارئي** پنهنجي **حب الوطني** جو ثبوت ڏيندي عمر بادشاھ جي عاليشان محلاتن،بهترين ويس کي ٺڪرائي،پنهنجي ابائڻ ڪکن ۽ ابائي لوئي کي ترجيح ڏني ۽ جڏهن **مارئي** پاڻ کي مجبور ۽ بيوس سمجهيو تڏهن عمر بادشاھ کي پيغام موڪلي ٿي ته اي عمر! منهنجي مرڻ کان پوءِ منهنجو لاش به هن ڪوٽ ۾ دفن نه ڪجان بلڪه منهنجو لاش به منهنجي ابائي ديس مليرم ۾ دفن ڪجان .**مارئي** پنهنجي وطن دوستي ۽ پنهنجي **حُب الوطني** جو هڪ اعليٰ مثال قائم ڪري تاريخ ۾ امر ٿي وئي.

اسان کي به گهرجي ته اسان به پنهنجي وطن سان پيار ڪريون ۽ وطن تان پنهنجي جان ۽ مال قربان ڪرڻ لاءِ هر وقت تيار رهي، پنهنجي **حُب الوطني** ۽ وطن دوستي جو ثبوت ڏيئي تاريخ ۾ امر ٿي وڃون.

MCC Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

پيارا وطن/اسان جو وطن/ منهنجو وطن

اسان جي/ منهنجي پياري وطن جو نالو **پاڪستان** آهي.جيڪو **قائداعظم محمد علي جناح** ۽ سندس ساٿين جو مسلسل جدوجهد ۽ ڪوشش سان **١٤ آگسٽ ١٩٤٧ع** تي هڪ اسلامي مُلڪ جي حيثيت سان دنيا جي نقشي تي نمودار ٿيو.اسان جي پياري وطن ۾ چار صوبا آهن.سنڌ،پنجاب،بلوچستان ۽ خيبر پختونخواهه.اسان جي پياري وطن جي قومي ٻولي اردو آهي.صوبائي ٻولين ۾ سنڌي ،پنجابي،بلوچي ۽ پشتو آهي.آبادي جي لحاظ کان پنجاب اسان جي ملڪ جو سڀ کان وڏو صوبو آهي.پاڪستان جي اتر ۾ چين،اوڀر ۾ انڊيا(ڀارت)،اولهه ۾ افغانستان ، ايران ۽ ڏکڻ ۾ عربي سمنڊ آهي.

اسلام آباد اسان جي پياري وطن جي گادي جو هنڌ آهي ۽ اسان جي پياري وطن جو سڀ کان وڏو شهر ڪراچي آهي.ڪراچي کي پاڪستان جو دل به چيو وڃي ٿو.ان کان علاوه لاهور،راندين جي سامان لاءِ فيصل آباد، ڪوئٽه،پشاور، حيدرآباد وغيره مشهور شهر آهن.اسان جي پياري مُلڪ جي آبادي **ارڙهن ڪروڙ** کان به مٿي آهي جنهن جو گهڻو حصو ڳوٺن ۾ رهي ٿو.جنهن جي روزگار جو اهم ذريعو زراعت آهي.ان ڪري پاڪستان هڪ زرعي ملڪ آهي.اسان جي مُلڪ جا ماڻهو ڏاڍا محنتي ۽ هنرمند آهن.ان سان گڏ الله تعاليٰ اسان جي مُلڪ کي معدني وسيلن سان مالا مال ڪيو آهي.

اسان جي ملڪ ۾ سياحت لاءِ به بي شمار جايون آهن.ان ۾ مري، ڪي ٽو، موهن جو دڙو،سوات وغيره.اسان کي گهرجي ته اسان پنهنجي ساڃ پيار ڪريون،ڇو ته وطن سان پيار ايمان جي نشاني آهي.آخر ۾ مان الله کي دعا ڪندس ته اسان جو وطن هميشه خوشحال ۽ آباد رهي ۽ هميشه قائم ۽ دائم رهي .(آمين)

JOIN FOR MORE!!!
0213260302 0 - 02132603054
M.K GABA NOTES

M. K. GABA
All Best Institute Notes Available at
FAISAL BOOK STALL
Shop No. 9. Nosheen Centre, New Urdu Bazar
Karachi. Phone 021-34228956
HAMZA BOOK STALL
Shop No. 18, Urdu Bazar, Karachi.
Ph: 021-34228955

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

درخواست

سوال نمبر ٦: درخواست / خط لکو۔ **(٥)**

١ **اسڪول جي هيڊ ماستر صاحب کي ڇٽي ڏينهن جي موڪل لاءِ درخواست لکو:**

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب،

ا۔ب۔ج سيڪنڊري اسڪول،

ڪراچي.

جناب اعليٰ!

گذارش آهي ته منهنجي وڏي ڀاءُ جي شادي خانه آبادي حيدرآباد ۾ طئي ٿي آهي. هن شادي ۾ شرڪت ۽ تيارين لاءِ اڪل مون کي ڇٽي ڏينهن جي موڪل گهربل آهي.

سو تنهنڪري مهرباني فرمائي مون کي ڇٽي ڏينهن جي موڪل ڏيڻ فرمائيندا ته مان اوهان جو هميشه ٿورائتو رهندس.

مهرباني

تاريخ: ۱۳-۰۳-۲۲ **فقط**

اوهان جو فرمانبردار شاگرد

ا ب ج (درجو نائون)

JOIN FOR MORE!!!

٢ **اسڪول جي هيڊ ماستر صاحب کي پڪنڪ ملهائڻ لاءِ درخواست لکو:**

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب،

ا۔ب۔ج سيڪنڊري اسڪول،

ڪراچي.

FOR HOME DELIVERY
JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323

جناب اعليٰ!

گذارش آهي ته اسان نائين ڪلاس جا شاگرد ۽ شاگرديائيون هن مهيني جي ٢٠ تاريخ تي **پڪنڪ ملهائڻ** جو پروگرام **«ڪينجهر ڍنڍ»** تي رکيو آهي، جنهن ۾ اسان جا استاد به اسان سان گڏ هلن پيا.

سو تنهنڪري مهرباني فرمائي اسان کي پڪنڪ ملهائڻ جي اجازت ڏيندا ته اسان اوهان سائين جن جا هميشه ٿورائتا رهنداسين.

مهرباني

تاريخ: ۱۳-۰۳-۲۲ **فقط**

اوهان جا فرمانبردار شاگرد ۽ شاگرديائيون (درجو نائون)

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

٣　اسڪول جي هيڊ ماستر صاحب کي اسڪول ۾ داخلا لاءِ درخواست لکو:

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب ،

ا-ب-ج سيڪنڊري اسڪول ،

ڪراچي.

جناب اعليٰ!

گذارش آهي ته منهنجو والد صاحب هڪ سرڪاري ملازم آهي، جنهن جي بدلي سکر کان ڪراچي ٿي وئي آهي، گهر جا سڀ ڀاتي به ڪراچي اچي ويا آهن ۽ مان به پنهنجي گهروارن سان گڏ ڪراچي ۾ رهڻ ۽ پڙهڻ ٿو چاهيان.

سو تنهنڪري مهرباني فرمائي مون کي پنهنجي اسڪول ۾ داخلو ڏيندا ته جيئن مان پنهنجي تعليم جاري رکي سگهان، ان عنايت لاءِ مان اوهان سائين جن جو هميشه ٿورائتو رهندس.

مهرباني

فقط　**تاريخ: ١٢-٠٣-٢٢**

اوهان جو فرمانبردار شاگرد

ا ب ج (درجو نائون)

٤　اسڪول جي هيڊ ماستر صاحب کي اسڪول ۾ «جشن لطيف» ملهائڻ لاءِ درخواست لکو:

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب ،

ا ب ج سيڪنڊري اسڪول ،

ڪراچي.

جناب اعليٰ!

گذارش آهي ته اسان نائين درجي جا شاگرد ۽ شاگرديائيون **صفر مهيني جي ١٤** تاريخ تي پنهنجي اسڪول ۾ سنڌ جي عظيم ترين شاعر ۽ صوفي بزرگ **حضرت شاه عبداللطيف ڀٽائيؒ** جو ڏينهن (ڏهاڙو) **«جشن لطيف»** ملهائڻ ٿا چاهيون، جنهن ۾ اسان کي هن عظيم شاعرجي شاعري کي اجاگر ڪرڻ جو موقعو ملندو.

سو تنهنڪري مهرباني فرمائي اسان کي پنهنجي اسڪول ۾ **«جشن لطيف»/شاه لطيف جو ڏهاڙو** ملهائڻ جي اجازت ڏيندا ته اسان اوهان سائين جن جا هميشه ٿورائتا رهندا سين.

مهرباني

فقط　**تاريخ: ١٣-٠٣-٢٢**

اوهان جا فرمانبردار شاگرد ۽ شاگرديائيون

درجو: نائون

JOIN FOR MORE!!
0213260305 - 02132630020
M.K GRAPHICS NOTES
FOR HOME DELIVERY JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi　Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

۵ اسڪول جي هيڊ ماستر/هيڊماسترياڻي صاحبه کي اسڪول جي في معافي لاءِ درخواست لکو:

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب،

ا - ب - ج سيڪنڊري اسڪول ،

ڪراچي.

جناب اعلٰي!

گذارش آهي ته مان اوهان جي اسڪول درجي نائين جو شاگرد آهيان، منهنجو والد صاحب گورنمنٽ کاتي ۾ هڪ معمولي ڪلرڪ آهي، جنهن جي پگهار تمام گهٽ آهي ۽ انَ پاتين کي سنياليندڙ آهي، ان ڪري مان اوهان جي اسڪول جي في نٿو ڀري سگهان.

سوتنهنڪري مهرباني فرمائي منهنجي اسڪول جي في معاف ڪندا ته جيئن مان پنهنجي تعليم جاري رکي سگهان. ان عنايت لاءِ مان اوهان جو هميشه ٿورائتو رهندس.

مهرباني

فقط

اوهان جو فرمانبردار شاگرد

ا ب ج (درجو نائون)

تاريخ: ١٣-٠٣-٢٠٢٢

JOIN FOR MORE!!!

٦ اسڪول جي هيڊ ماستر/هيڊماسترياڻي صاحبه کي اسڪول ڇڏڻ جو سرٽيفڪيٽ ”ڏني سي“ جاري ڪرڻ لاءِ ڪرڻ درخواست لکو:

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب ،

ا-ب-ج سيڪنڊري اسڪول ،

ڪراچي.

FOR HOME DELIVERY
JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323

جناب اعلٰي!

گذارش آهي ته منهنجو والد صاحب هڪ سرڪاري ملازم آهي. جنهن جي بدلي ڪراچي کان سکر ٿي وئي آهي ۽ گهر جا سڀ ڀاتي به سکر وڃي رهيا آهن، ان ڪري مان به پنهنجي گهر وارن سان گڏ سکر وڃڻ ٿو چاهيان.

سوتنهنڪري مهرباني فرمائي مون کي **اسڪول ڇڏڻ جو سرٽيفڪيٽ ”ڏني سي“** جاري ڪندا ته جيئن مان سکر ۾ داخلا وٺي پنهنجي تعليم جاري رکي سگهان. ان عنايت لاءِ مان اوهان جو هميشه ٿورائتو رهندس.

مهرباني

فقط

اوهان جو فرمانبردار شاگرد

ا - ب - ج(درجو:نائون)

تاريخ: ١٣-٠٣-٢٠٢٢

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

٧ علائقي جي ناظم/ڪائونسلر صاحب کي علائقي جي صفائي ۽ پاڻي جي قلت جي مسئلي کي حل ڪرڻ لاءِ درخواست لکو:

بخدمت جناب ناظم صاحب،

ا-ب-ج ٽائون،

ڪراچي.

جناب اعليٰ!

اسين ا ب ج علائقي جا رهواسي عرض ٿا ڪريون ته اسان جي علائقي ۾ صفائي ناقص ۽ نه هجڻ جي برابر آهي، هر گهٽي ۾ ڪچري جا ڍير لڳا پيا آهن ۽ روڊن تي گٽر جو پاڻي اُبري رهيو آهي، ٻيو ته اسان جي علائقي ۾ گهڻن ڏينهن کان وٺي پاڻي نه آيو آهي جنهن ڪري هتي جا رهواسي ڦُڙي ڦُڙي لاءِ ترسي رهيا آهن.

سوتنهنڪري مهرباني فرمائي اسان جي علائقي جي صفائي ۽ پيئڻ جي پاڻي جي قلت کي حل ڪري اسان کي هن ذهني تڪليف کان نجات ڏياريندا ته اسين اوهان سائين جن جا هميشه ٿورائتا رهنداسين.

مهرباني

فقط

تاريخ ١٣-٠٣-٢٢

اوهان جا مخلص علائقي جا رهواسي

ا ب ج

٨ **اسڪول جي هيڊ ماسٽر کي ڪراچي کان لاهور تائين ريلوي ڪنسيشن فارم جاري ڪرڻ لاءِ درخواست لکو:**

بخدمت جناب هيڊماسٽر صاحب،

ا-ب-ج سيڪنڊري اسڪول،

ڪراچي.

جناب اعليٰ!

گذارش آهي ته اسان کي گرمين جو موڪلون ملڻ واريون آهن ۽ مان اهي موڪلون پنهنجي گهر وارن سان گڏ لاهور ۾ پنهنجي ويجهن عزيزن وٽ گذارڻ ٿو چاهيان.

سوتنهنڪري مهرباني فرمائي مون کي ڪراچي کان لاهور تائين ريلوي ڪنسيشن فارم جاري ڪندا ته مان اوهان جو هميشه ٿورائتو رهندس.

مهرباني

تاريخ:١٣-٠٣-٢٢

فقط

اوهان جو فرمانبردار شاگرد

ا ب ج (درجو نائون)

JOIN FOR MORE!!
02132630020 - 02132603051
M.K GAB NOTES
FOR HOME DELIVERY JUST CALL 0312-2549017 0346-3557323

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

٩ ڪي ٽي ايس سي جي چيئرمين صاحب کي غير اعلانيا لوڊشيڊنگ جي خاتمي لاءِ درخواست لکو:

بخدمت جناب چيئرمين صاحب ،

ڪي ٽي ايس سي ،

ڪراچي.

جناب اعلي!

اسان نائين درجي شاگرد /شاگرديائيون گذارش ٿا ڪريون ته اسان جا ساليانا امتحان ٿيڻ وارا آهن،جنهن جي تياري ۾ اسان مصروف آهيون پر غير اعلانيا لوڊشيڊنگ جي ڪري اسان کي سالياني امتحان جي تياري ۾ مشڪل ۽ پريشاني ٿي رهي آهي.

سوتنهنڪري مهرباني فرمائي لوڊشيڊنگ جي خاتمي لاءِ ڪجهه اُپاءُ وٺندا ته اسان اوهان سائينجن جا هميشه ٿورائتا رهنداسين.

مهرباني

فقط

تاريخ:١٣-٠٣-٢٢

اوهان جا فرمانبردار شاگرد ۽ شاگرديائيون

(درجو: نائون)

JOIN FOR MORE!!!
FOR HOME DELIVERY
JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323

١٠ اسڪول جي هيڊ ماستر صاحب کي ڪريڪٽر ۽ پرووزن سرٽيفڪيٽ جاري ڪرڻ لاءِ درخواست لکو:

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب ،

ا-ب-ج سيڪنڊري اسڪول ،

ڪراچي.

جناب اعلي!

گذارش آهي ته مان اوهان جي اسڪول مان هن سال مئٽرڪ جو امتحان **اي ون** گريڊ سان پاس ڪيو آهي ۽ هاڻي مون کي ڪاليج ۾ داخلا لاءِ **ڪريڪٽر ۽ پرووزن** سرٽيفڪيٽ جي سخت ضرورت آهي.

سوتنهنڪري مهرباني فرمائي مون کي اسڪول جو **ڪريڪٽر ۽ پرووزن** سرٽيفڪيٽ جاري ڪندا ته جيئن مان ڪاليج ۾ داخلو وٺي پنهنجي تعليم جاري رکي سگهان.ان لاءِ مان اوهان جو هميشه ٿورائتو رهندس.

مهرباني

فقط

تاريخ:١٣-٠٣-٢٢

اوهان جو فرمانبردار شاگرد

ا ب ج (درجو نائون)

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block-F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

١١ **اسڪول جي هيڊ ماستر صاحب کي هڪ/ ٻن/ ٽن/ چئن/ پنجن/ ڇهن يا هڪ هفتي جي موڪل لاءِ درخواست لکو:**

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب ،

ا۔ب۔ج سيڪنڊري اسڪول ،

ڪراچي.

جناب اعليٰ!

گذارش آهي ته مان اوهان جي اسڪول درجي نائين جو شاگرد آهيان.سون کي ڪالهه کان وني بخار ۽ مٿي ۾ سور آهي.ڊاڪٽر صاحب سون کي **هڪ/ ٻن/ ٽن/ چئن/ پنجن/ ڇهن يا هڪ هفتي** جي آرام جي صلاح ڏني آهي.

سو مهرباني ڪري فرمائي سون کي **هڪ/ ٻن/ ٽن/ چئن/ پنجن/ ڇهن يا هڪ هفتي** جي موڪل ڏيئي فرمائيندا ته مان اوهان سائينجن جو هميشه ٿورائتو رهندس.

مهرباني

فقط

تاريخ:١٢-٠٣-٢٢

اوهان جو فرمانبردار شاگرد

ا ب ج (درجو نائون)

JOIN FOR MORE!!!
02132630020 - 02132603054
FOR HOME DELIVERY JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323

١٢ **اسڪول جي هيڊ ماستر صاحب کي اسڪول ۾ ٻارن جو عالمي ڏينهن (ڏهاڙو) ملهائڻ جي اجازت لاءِ درخواست لکو:**

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب ،

ا ب ج سيڪنڊري اسڪول ،

ڪراچي

جناب اعليٰ!

اسين نائين درجي جا شاگرد ۽ شاگرديائيون عرض ٿا ڪريون ته اسان پنهنجي اسڪول ۾ هر سال جي طرح هن سال به **ٻارن جو عالمي ڏهاڙو** ملهائڻ ٿا چاهيون.جنهن ۾ ٻارن کي پنهنجي صلاحيتن کي اجاگر ڪرڻ ۾ مدد ملندي .

سوئنهنڪري مهرباني فرمائي اسان کي پنهنجي اسڪول ۾ **ٻارن جو عالمي ڏينهن(ڏهاڙو)** ملهائڻ جي اجازت ڏيندا ته اسان اوهان سائينجن جا هميشه ٿورائتا رهنداسين.

مهرباني

فقط

تاريخ:١٣-٠٣-٢٢

اوهان جا فرمانبردار شاگرد ۽ شاگرديائيون (درجو: نائون)

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

١٣ اسڪول جي هيڊماستر/هيڊماستريائي صاحبہ کي پنهنجي اسڪول ۾ سيلاب (مينهن)جي متاثر ماڻهن لاءِ فنڊ (چندو) گڏ ڪرڻ جي اجازت لاءِ درخواست لکو:

بخدمت جناب هيڊماستريائي صاحبہ،

ا ـ ب ـ ج سيڪنڊري اسڪول،

ڪراچي.

جناب عاليہ!

گذارش آهي تہ اسان نائين درجي جا شاگرد پنهنجي اسڪول ۾ سيلاب/مينهن(ٻوڏ) کان متاثر ٿيل ماڻهن لاءِ فنڊ(چندو) گڏ ڪرڻ ٿا چاهيون.جنهن سان اسان کي انسانيت جي خدمت ڪرڻ جو موقعو ملندو.

سو تنهنڪري مهرباني فرمائي اسان کي پنهنجي اسڪول ۾ فنڊ(چندو) گڏ ڪرڻ جي اجازت ڏيندا تہ اسان اوهان جا هميشہ ٿورائتا رهنداسين.

مهرباني

تاريخ:۱۳-۵-۵ **فقط**

اوهان جا فرمانبردار شاگرد(درجو: نائون)

JOIN FOR MORE!!!
FOR HOME DELIVERY JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323

١٤ اسڪول جي هيڊماستر/هيڊماستريائي صاحبہ کي پنهنجي اسڪول ۾ راندين جو هفتو ملهائڻ جي اجازت لاءِ درخواست لکو:

بخدمت جناب هيڊماستريائي صاحبہ،

ا ـ ب ـ ج سيڪنڊري اسڪول،

ڪراچي.

جناب عاليہ!

گذارش هي آهي تہ اسان نائين درجي جا شاگرد هن سهيني پنهنجي اسڪول ۾ راندين جو هفتو ملهائڻ ٿا چاهيون.جنهن ۾ شاگردن کي پنهنجي ذهني ۽ جسماني صلاحيتن جو مظاهرو ڪرڻ جو موقعو ملندو.

سو تنهنڪري مهرباني فرمائي اسان کي پنهنجي اسڪول ۾ راندين جو هفتو ملهائڻ جي اجازت ڏيندا تہ اسان اوهان جا هميشہ ٿورائتا رهنداسين.

مهرباني

تاريخ:۱۳-۵-۵ **فقط**

اوهان جا فرمانبردار شاگرد(درجو: نائون)

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

١٥ **بورڊ آفيس جي چيئرمين/ڪنٽرولر صاحب کي امتحان ۾ نقل/ڪاپي ڪلچر جي رجحان کي ختم ڪرڻ لاءِ درخواست لکو:**

بخدمت جناب چيئرمين/ڪنٽرولر صاحب،

بورڊ آف سيڪنڊري ايجوڪيشن،

ڪراچي.

جناب عاليہ !

مان نائين درجي جو شاگردعرض ٿو ڪريان ته اسان جو امتحاني نظام هوريان هوريان ناقص ٿي رهيو آهي.جنهن جو سڀ کان وڏو سبب ساليانی امتحان ۾ ڪاپي ڪلچر(نقل) آهي .جنهن سان ذهين ۽ محنتي شاگردن جي حق تلفي ٿي رهي آهي.

سو تنهنڪري مهرباني فرمائي هن ڪاپي ڪلچر جي وڌندڙ مسئلي تي توجه ڏيندا ته مان اوهان جو هميشه ٿورائتو رهندس.

مهرباني

فقط **تاريخ:١٣-٥-٥**

اوهان جو فرمانبردار شاگرد

ا-ب-ج (درجو: نائون)

اسڪول جي هيڊماستر/ هيڊماسترياڻي صاحبه کي اسڪول ۾ ٽرجي ڏڪاريل (متاثر) ماڻهن جي مدد لاءِ چندو گڏ ڪرڻ ل لاءِ ڪانئس جازت گهرو.

بخدمت جناب هيڊماستر صاحب،

ا-ب-ج سيڪنڊري اسڪول،

ڪراچي.

جناب اعلي !

گذارش آهي ته اسان نائين ڪلاس جا شاگرد پنهنجي اسڪول ۾ **ٽرجي ڏڪاريل** (متاثر)ماڻهن جي مدد لاءِ چندو گڏ ڪرڻ ٿا چاهيون.جنهن سان اسان کي انسانيت جي خدمت ڪرڻ جو موقعو ملندو.

. سو تنهنڪري مهرباني فرمائي اسان کي پنهنجي اسڪول ۾ **ٽرجي ڏڪاريل** (متاثر)ماڻهن جي مدد لاءِ چندو گڏ ڪرڻ جي اجازت ڏيندا ته اسان اوهان جا هميشہ احسان مند رهندا سين.

مهرباني

فقط **تاريخ: مارچ ٢٠١٣**

اوهان جا فرمانبردار شاگرد

ڪلاس : نائين

JOIN FOR MORE!!!
02132630020 _ 02132603054
FOR HOME DELIVERY JUST CALL 0312-2549017 0346-3557329
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

خط

۱ پنهنجي دوست/ ساهيڙي کي خط لکي ڪيس امتحان ۾ پاس ٿيڻ جي مبارڪ ڏيو:

امتحاني ڪمرو،

ڪراچي سنڌ،

۱۵ اپريل ۲۰۰۹ع

شال خوش هجو،

پيارا دوست ا ب ج،

اسلام و عليڪم!

عرض ته هت سڀ خير آهي ۽ اميد اٿم ته اوهان ڏانهن به ربّ پاڪ جي فضل وڪرم سان خير گذريو هوندو.

«آمين»

لکڻ جو مقصد ته سون کي اهيو ٻُڌي تمام گهڻي خوشي ٿي آهي ته توهان مئٽرڪ جي امتحان ۾ اي ـ ون گريڊ سان پاس ٿيا آهيو، هن ڪاميابي تي توهان کي لکين مبارڪون هجن ۽ ڏٿي دراڳيان دُعا گو آهيان ته توهان جي حياتي ۾ اهڙيون ڪاميابيون هميشه ايندڙيون رهن. «آمين»

مهرباني

منهنجي طرفان پنهنجي سيني گهروارن کي تمام گهڻا سلام چوندا.

فقط

اوهان جو مخلص دوست

ا ب ج

۲ پنهنجي دوست/ ساهيڙي کي بيماري مان صحت يابي جو خط لکو:

امتحاني ڪمرو،

ڪراچي سنڌ،

۱۵ اپريل ۲۰۰۹ع،

شال خوش هجو

پيارا دوست ا ب ج

اسلام و عليڪم!

عرض ته هت سڀ خير آهي ۽ اميد اٿم ته اوهان ڏانهن به ربّ پاڪ جي فضل و ڪرم سان خير گذريو هوندو

«آمين»

لکڻ جو مقصد ته توهان جو خط مليو، اهيو پڙهي ڏاڍي خوش ٿي آهي ته توهان بيماري مان بلڪل صحت ياب ٿي ويا آهيو. منهنجي طرفان توهان کي صحت يابي جون لکين مبارڪون هجن، هن دُعا سان ته ڏٿي سگهوزو اوهان کي سُٺي صحت ۽ وڏي عمر عطا ڪري.

مهرباني

منهنجي طُرفان پنهنجي سيني گهروارن ئي تمام گهڻا سلام چوندا

فقط

اوهان جو مخلص دوست

ا ب ج

JOIN FOR MORE!!!
FOR HOME DELIVERY JUST CALL 0312-2549017 0346-3557323
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

۳ پنهنجي والد صاحب کي خط لکي، ڪائنس ڪتاب، ڪاپيون خريد ڪرڻ لاءِ پئسا طلب ڪريو:

امتحاني ڪمرو،

ڪراچي سنڌ،

۱۵ اپريل ۲۰۱۳

شال خوش هجو

محترم بابا سائين،

اسلام وعليڪم !

عرض ته هت سڀ خير آهي ۽ اميد اٿم ته اوهان ڏانهن به رب پاڪ جي فضل و ڪرم سان خير گذريو هوندو

«آمين»

مطلب ته احوال هن ريت آهي ته مون هن سال اٺين درجي جو امتحان سُٺن نمبرن سان پاس ڪيو آهي ۽ هاڻي مون کي نائين درجي جي ڪتاب ۽ ڪاپيون خريد ڪرڻ لاءِ ٻه هزار (۲۰۰۰) رپين جي ضرورت آهي ته جيئن مان نائين درجي ۾ داخلا وٺي پنهنجي تعليم جاري رکي سگهان.

مهرباني

منهنجي طرفان گهروارن کي تمام گهڻا سلام چوندا

فقط

اوهان جو پٽ

ا ب ج

۴ پنهنجي والد صاحب کي خط لکي ڪيئن پنهنجي اسڪول جي پڙهائي بابت احوال ڏيو:

امتحاني ڪمرو،

ڪراچي سنڌ،

۱۵ اپريل ۲۰۰۹

شال خوش هجو،

محترم بابا سائين،

اسلام وعليڪم!

عرض ته هت سڀ خير آهي ۽ اميد اٿم ته اوهان ڏانهن به رب پاڪ جي فضل و ڪرم سان خير گذريو هوندو.

«آمين»

مطلب ته احوال هن ريت آهي ته اوهان جو خط مليو، جنهن ۾ اوهان منهنجي اسڪول جي پڙهائي بابت پڇيو آهي. منهنجي اسڪول جو ماحول تمام سنو آهي ۽ منهنجي اسڪول جا استاد ڏاڍا محنتي، تجربي ڪار ۽ ڏاڍا شفيق آهن، جيڪي اسان کي ڏاڍي محنت ۽ پيار سان پڙهائي رهيا آهن. آءُ اوهان بزرگن جي دُعا، استادن جي تجربي ۽ پنهنجي محنت سان انشاالله اي- ون گريڊ حاصل ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿي ويندس.

مهرباني

منهنجي طرفان سيني گهر وارن کي تمام گهڻا سلام چوندا.

فقط

اوهان جو پٽ

ا ب ج

JOIN FOR MORE!!!
FOR HOME DELIVERY JUST CALL 0312-2549017 0346-3557323
02132630020 - 02132603054
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

٥ پنهنجي دوست / ساهيڙي کي خط لکو، جنهن ۾ ان کي اونهاري جون موڪلون ڪراچي ۾ گذارڻ جي دعوت ڏيو:

امتحاني ڪمرو،

ڪراچي سنڌ،

١٥ اپريل ٢٠٠٩ع،

شال خوش هجو،

پيارا دوست ا ب ج،

اسلام و عليڪم!

عرض ته هت سڀ خير آهي ۽ اميد اٿم ته اوهان ڏانهن به رب پاڪ جي فضل و ڪرم سان خير گذريو هوندو. «آمين»

مطلب ته احوال هن ريت آهي ته ڪجهه ڏينهن کان پوءِ اونهاري جون موڪلون مڙ واريون آهن ۽ منهنجي دلي خواهش آهي ته توهان اِهي موڪلون مون وٽ ڪراچي ۾ گذاريو، ڇوته ڪراچي جو موسم اڄاڻائين تمام سٺو آهي ۽ گرمي تمام گهٽ آهي. ان کان علاوه ڪراچي ۾ بي شمار گهمڻ جون جايون آهن،جنهن ۾ گهمي اوهان کي ڏاڍو مزو ايندو.

سيد ته اوهان منهنجي هن پُر خلوص دعوت کي قبول ڪري مون کي خدمت جو ضرور موقعو ڏيندا.

مهرباني

منهنجي طرفان پنهنجي سيني گهر وارن کي تمام گهڻا سلام چوندا.

فقط

اوهان جو پيارو دوست

ا ب ج

JOIN FOR MORE!!!

M. K. GABA
All Best Institute Notes Available at
FAISAL BOOK STALL
Shop No. 9, Nosheen Centre, New Urdu Bazar
Karachi. Phone 021-34228956
HAMZA BOOK STALL
Shop No. 18, Urdu Bazar, Karachi
Ph: 021-34228955

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

سوال نمبر ۷: هيٺين مان ڪن ٻه ڀن بيتن جي سمجهاڻي ڏيو، نظم ۽ شاعر جو نالو ڀڻ لکو: (۵)

وائي (نظم) سمجهاڻيون

شعر نمبر ۱: **جن جو وارث تون، الاسي ڪيئن رهندا نيڻ سنهنجا،**

آڪي اُپ خلقيا پلي خلقيائين پون،

جن جو وارث تون.

حوالو: هي بيت نظم **وائي** مان ورتل آهي، جنهن جو شاعر **حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائيؒ** آهي.

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر فرمائي ٿو ته ! اي منهنجا ربّ جن جو خالق ۽ مالڪ تون آهين، انهن کي ڏني بنا هي آئيون ڪئي رهي سگهن ٿيون. الله پاڪ توئي آسمان، خوبصورت ۽ زرخيز زمين پيدا ڪئي آهي. جنهن جو وارث ۽ مالڪ تون ئي آهين.

شعر نمبر ۲: **جوڙ پائين جهان ڪي چئي ڪُن فيڪون**

جن جو وارث تون . . .

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر فرمائي ٿو ته ! الله تعاليٰ هن خوبصورت ڪائنات کي جوڙيو صرف **(ڪُن فيڪون)** چئي. يعني ٿي وڃ ۽ هي پوري ڪائنات ٿي وئي جنهن جو وارث ۽ مالڪ الله تعاليٰ آهي.

شعر نمبر ۳: **ڪوڙي دنيا ڪوڙا هـــا را ڏينهن سڙوئي ڏون**

جن جو وارث تون . . .

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر فرمائي ٿو ته ! هي ڪوڙي ۽ جوڙ تو دنيا آهي، ڪوڙا انهي جا رنگ آهن. هن جي شان ۽ شوڪت به عارضي آهي. هي دنيا صرف ڏون ڏينهن جي آهي. جنهن جو وارث ۽ مالڪ الله تعاليٰ آهي.

شعر نمبر ۴: **آهيون الف آسري محمد مجيوسُون،**

جن جو وارث تون . . .

سمجهاڻي: شاعر هن بيت ۾ فرمائي ٿو ته ! اسيں ”الف“ يعني الله تعاليٰ جي آسري آهيون ۽ محمد ﷺ کي پنهنجو محبوب ۽ آخري نبي ڪري مڃيون ٿا. جنهن جو به وارث ۽ مالڪ الله تعاليٰ آهي.

JOIN FOR MORE!!!
0213263002 - 0213260305
MK EPRENOTES

FOR HOME DELIVERY
JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

نيڪي (نظم) سمجهاڻيون

بند نمبر ۱:

جو قلب ڪرم لطف عطا جو گهر ٿيو،
ٿي جاءِ تسليم جي رضا جو، گهر ٿيو.
نيڪي جي بني جاءِ، «مسافر» جا دل
سادل تہ قسم رب جو خدا جو گهر ٿيو

حوالو: هي بند نظم **نيڪي** مان ورتل آهي ، جنهن جو شاعر **محمد صديق مسافر** آهي .

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر فرمائي ٿو تہ ! جنهن ماڻهو جي دل ۾ ڪرم ،مهرباني ،رحم آهي، اهڙي ماڻهو کان **الله** تعاليٰ خوش ۽ راضي هوندو آهي ۽ انهي جي هر دُعا قبول ٿيندي آهي ۽ جنهن ماڻهو جي دل ۾ انسانن لاءِ نيڪي ، ڀلائي، همدردي، خلوص، پيار، محبت ۽ عزت هوندي آهي،اهڙي ماڻهو جو دل رب سائين جو گهر آهي .

بند ۲:

مون سان جي ڪٿي ڪو بہ برائي ٿو ڪري،
دل منهنجي برائي سان نہ تہ بہ اُن ڏي وري .
آءُ اُن سان بہ دل سان ڪندس پيو نيڪي .
توفيق جو هڻ شال خُدا ونڊري !

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر فرمائي ٿو تہ ! جيڪڏهن ڪو بہ ماڻهو مون سان برائي ٿو ڪري تہ منهنجو دل ڪڏهن بہ اهڙي ماڻهو سان برائي نہ ڪندو ڇو تہ برائي جو بدلو برائي نہ پر ڀلائي آهي .اي ربّ پاڪ مون کي هميشہ اها هدايت ڏني تہ سان برائي ڪرڻ وارن سان هميشہ همدردي ،نيڪي ۽ ڀلائي ڪندو رهان.

بند نمبر ۳:

جي تو کي «مسافر» ارجمندي گهرجي،
جي تو کي دنيا ۾ حق پسندي گهرجي،
وٺ جان ۽ دل سان خاڪساري جي واٽ
نوڙي هل جي تو کي بلندي گهرجي .

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر فرمائي ٿو تہ ! اي مسافر جيڪڏهن تون خُدا جو فرمانبردار ٿي حق پسندي سان زندگي گذارڻ چاهين ٿو ۽ جيڪڏهن تون دنيا ۾ عزت، عظمت ۽ بلند مقام حاصل ڪرڻ ٿو چاهين تہ دنيا ۾ سادگي ۽ عاجزي وانڪساري(**نياز ۽ نوڙت**) سان رهو ۽ هر ڪنهن سان سُٺي اخلاق سان پيش اچ .

JOIN FOR MORE!!!
FOR HOME DELIVERY JUST CALL 0312-2549017 0346-3557323
MCC Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block-F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

دُعا (نظم) سمجهاڻيون

شعر نمبر ۱ : **اسان جي دين، ايمان کي سلامت رک خداوندا،**

بچائج تون مسلمانن جي عزت آبرو هرجا .

حوالو: هي بيت نظم **دُعا** مان ورتل آهي . جنهن جو شاعر **حڪيم فتح محمد سيوهاڻي** آهي .

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر **الله** تعاليٰ کان پنهنجي دين ۽ ايمان جي سلامتي جي دُعا گهرندي فرمائي ٿو ته ! اي منهنجا رب سائين تون اسان جي دين ۽ ايمان کي هميشه سلامت رک ۽ سڄي دنيا ۾ مسلمانن جي عزت ۽ آبرو جي حفاظت فرما .

شعر نمبر ۲ : **اسان کي ڏي خُدا توفيق، طاقت، همت ۽ هشمت،**

اسان مان ڪي اڳين جهڙا عجب انسان ڪر پيدا .

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر **الله** تعاليٰ کان دعا گهرندي فرمائي ٿو ته ! اي منهنجا رب تون اسان کي همت، طاقت ۽ توفيق ڏي ته اسان پنهنجو وڃايل وقار، عزت ۽ عظمت ٻيهر حاصل ڪري سگهون. ان لاءِ اسان مان ڪي اڳين جهڙا مرد مسلمان پيدا ڪر .

شعر نمبر ۳ : **سڄي دنيا ۾ رک اسلام کي تون اوچ عزت سان،**

خُدا! اسلام جي ڪلمي سندو تون شان رک بالا .

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر **الله** تعاليٰ کان اسلام ۽ اسلام جي ڪلمي جي شان بالا رکڻ جي دُعا گهرندي فرمائي ٿو ته ! اي منهنجا مولا سائين تون سڄي دنيا ۾ مسلمانن ۽ اسلام کي عزت، شهرت ۽ اوچ عطا فرما ۽ اسلام جي ڪلمي کي بلندي تائين پهچاءِ .

شعر نمبر ۴ : **هميشه شال دنيا ۾ جهنڊو اسلام جو جهولي،**

جتي پي سو ۽ جي پهچي، رهي قائم اتي برپا .

سمجهاڻي: شاعر هن بيت ۾ فرمائي ٿو ته ! اي منهنجا رب سڄي دنيا ۾ سدائين اسلام جي حڪمراني هجي ۽ اسلام جو جهنڊو سدائين بُلند ۽ بالا رهي، جتي به دين اسلام پهچي، اُتي هميشه عزت، عظمت ۽ ڪاميابي سان قائم ۽ دائم رهي .

شعرنمبر ۵ : **اسان جي قوم ٿي مسڪين اسان جي قوم ٿي غمگين،**

تون تنهن جو شال حامي ٿين، ڪرين تنهن کي تون بي پروا

سمجهاڻي : شاعر هن بيت ۾ پنهنجي قوم لاءِ **الله** تعاليٰ کان دُعا گهرندي فرمائي ٿو ته ! اسان جي قوم غمگين ۽ مسڪين ٿي پئي آهي، اي **الله** سائين اسان جي قوم جي مدد فرما ۽ کين هر طرح غمن، پريشانين ۽ تڪليفن کان نجات ڏيار .

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes
MCC Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

شعرنمبر ٦: **اسان جي قوم کي آزاد ڪرقرضن ۽ مرضن کان،**

اسان جي قوم کي آباد ۽ دلشاد ڪر مولا

سمجهاڻي: هن بيت ۾ الله تعاليٰ کان پنهنجي قوم لاءِ دُعا گهرندي فرمائي ٿو ته! اي منهنجا مولا سائين اسان جي قوم کي قرضن ۽ بيمارين کان محفوظ رک ۽ خوشيون عطا ڪري ڪين آسودگي عطا فرما.

شعر نمبر ٧: **دفع سڀ انتظاري ڪر، پري سڀ بيقراري ڪر،**

خزان مان بهاري ڪر، ته ٿيون سر سبز ۽ سرها.

سمجهاڻي: شاعر هن بيت ۾ فرمائي ٿو ته! اي رب سائين اسان جي قوم خوشحالي اچڻ جي انتظار ۾ آهي، ڪين بيقراري ختم ڪري، خزان مان بهاري ڪرته جيئن سڄي قوم خوشحال ۽ آباد ٿي وڃي.

سچل سرمست جا بيت (نظم) سمجهاڻيون

JOIN FOR MORE!!!

شعرنمبر ١: **شال نه وسرين هوت پيو مون سڀ وسري**

مون کي تائين سوت هوئين آکڙين ۾.

حوالو: هي بيت نظم **سچل سرمست جا بيت** مان ورتل آهي، جنهن جو شاعر **حضرت سچل سرمست** آهي.

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر پنهون جي جدائي ۾ سسئي جي حالت بيان ڪندي فرمائي ٿو ته! اي منهنجا دوست خدا ڪري تون مون کان ڪڏهن به نه وسرين. ڀي سڄي دنيا ڀلي مون کان وسري وڃي. پر تون مرڻ گهڙي تائين منهنجي آکڙين جي سامهون هجين.

شعرنمبر ٢: **منهنجو اندر اڌاڪيو ڦنا هن فراق**

مري ٿي مشتاق ڪا ڪرورولهي جي

سمجهاڻي هن بيت ۾شاعر پنهون جي جدائي ۾ سسئي جي حالت بيان ڪندي فرمائي ٿو ته! اي منهنجا محبوب تنهنجي جدائي جي غم مون کي بيمار ۽ ڪمزورڪري ڇڏيو آهي، مان توکي هڪ نظر ڏسڻ لاءِ بيقرار آهيان.

مون(**نمائي**) عاجز تي رحم ڪر ۽ موٽي اچ.

M K GABA Notes

شعرنمبر ٣: **آري جي اچڻ جي روز نهاريان راهه،**

آئيندس الله، مون سر صدقي ڪيو.

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر پنهون جي جدائي ۾ سسئي جي حالت بيان ڪندي فرمائي ٿو ته! مان هر روز پنهنجي محبوب جي اچڻ جي واٽ نهاريندي آهيان. مون کي اميد آهي ته الله سائين منهنجي محبوب کي ضرور واپس آڻيندو ۽ مان پنهنجي محبوب تان دل و جان قربان ڪنديس.

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block-F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

شعرنمبر ۴:

ساري شهر ڀنڀورجي ڇڏي لوڪ لنت،
توري ڏني ڪونه ڪو، ماڻهو عام عزت،
ٿي ساه صحت، ڀهر ڀاروچا اچين

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر پنهون جي جدائي ۾ سسئي جي حالت بيان ڪندي فرمائي ٿو ته! سسئي کي ڀنڀور شهر ۾ مزوڪونه ٿو اچي، اُها عزت ڪانه ٿي ملي، جيڪا پنهون جي هوندي ملندي هئي. پنهون جي غم ۾ سسئي بيمار ٿي چوي ته جيڪڏهن پنهون واپس اچي ته هن جسم ۾ وري ساهه پئجي وڃي ۽ مان صحتمند ٿي وڃان.

شعرنمبر ۵:

ڀمي ڀروڙيوم ته پنهون پاڻ ٿي آهيان
پاڻ ٿي منهنجان پاڻ کي هي پڙلاءُ پيوم،
صحيح ڪن ڪيوم ته غير گمان اُٿي ويا.

سمجهاڻي: شاعر هن بيت ۾ فرمائي ٿو ته! جڏهن سسئي سڀ ڪجهه ڇڏي سوچيو تڏهن ائين محسوس ڪيائين ته (پنهون) سندس وجود ۾ سمايل آهي ۽ هن جي دماغ ۾ خيال آيو ته مان پاڻ ٿي پنهون آهيان ۽ دل مان به اهڙي آواز آيو ۽ جڏهن سسئي ان تي ڌيان ڏنو ته سندس دل مان سڀ شڪ ختم ٿي ويا.

ڏيئو(نظم) سمجهاڻيون

بند نمبر ۱:

ڪکائن گهرن کي تون روشن ڪرين ٿو،
غريبن جي چونرن کي گلشن ڪرين ٿو،
لٽي سج عيان پنهنجو جوبن ڪرين ٿو،
سحر تائين هرجاءِ نشيمن ڪرين ٿو.

حوالو: هي بند نظم **ڏيئو** مان ورتل آهي، جنهن جو شاعر **ليکراج ڪشنچند عزيز** آهي.

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر ڏيئي جي تعريف ڪندي فرمائي ٿو ته! اي ڏيئا تون هر جاءِ کي روشن رکندو آهين، ايتري قدر جو غريبن جو گهر جيڪو ڪکائن سان ٺهيل جهوپڙي، تون سيني کي روشن رکندو آهين ۽ اي ڏيئا جڏهن سج لهندو آهي ۽ اونده ٿيندي آهي ته تون پنهنجي طاقت (**روشني**) سان صبح جو سج اڀرڻ تائين هر جاءِ کي روشن رکندو آهين.

بند نمبر ۲:

مزورون ۽ ڪرمين سان همڪار آهين،
فقيرن جي مجلس جو سينگار آهين،
سڙي تون پن کي ڏئين ٿو سهائي،
رکيل تو ۾ ڪيڏي نه آهي چڱائي.

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر ڏيئي جي تعريف ڪندي فرمائي ٿو ته! اي ڏيئا تون هارين ۽ مزدورن جو سچو دوست آهين ۽ انهن سان ڪم ڪار ۾ مدد ڪندو آهين ۽ فقيرن جي محفل جي رونق ۽ سينگار به تون ئي آهين اي ڏيئا تو ۾ قدرت ڪيڏي نه چڱائي ۽ سچائي رکي آهي جو تون پنهنجي پاڻ کي سڙي ٻين کي فائدو (**روشني**) پهچائيندو آهين.

JOIN FOR MORE!!!
02132603054
M K GABA Notes
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

بند نمبر ٣:

ٻري ڪان منجهيل جي ڪرين رهنمائي،

ڏيئا تو ۾ آهي سراسر سچائي،

سچو دوست دشمن تي دلسوز آهين،

سچائي سان سڀ جو شب افروز آهين.

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر ڏيئي جي تعريف ڪندي فرمائي ٿو ته! اي ڏيئا تون رات جي اونداهي ۾ منزل کان ڀٽڪيل ماڻهن جي رهنمائي ڪندو آهين، تو ۾ سچائي ئي سچائي رکيل آهي ۽ اي ڏيئا تون هڪ سچو ۽ وفادار دوست آهين، جيڪو ڪڏهن به ڪنهن کي به ڌوکو نه ڏيندو آهي، تو ۾ دوست دشمن ڪنهن جو به فرق ڪونهي، تون پنهنجي سچائي سان سيني کي رات جو هڪ جهڙي روشني پهچائيندو آهين.

بند نمبر ٤:

مدد ڏين ٿو ڪم ڪار ۾ تون به محنت،

ٻرڻ سان تنهنجي ٿئي دفع ظلمت،

نه پنهنجي پرائي جو ڌارين تفاوت،

رکين قلب ۾ ڪانه ڪنهن ڏانهن ڪدورت.

JOIN FOR MORE!!!

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر فرمائي ٿو ته! اي ڏيئا تون محنت ڪندڙ ماڻهن جي ڪم ڪار ۾ مدد ڪندو آهين، جڏهن تون روشني ڪندو آهين ته هن جهان تان اونداهي ختم ٿي ويندي آهي ۽ اي ڏيئا تون بنا ڪنهن فرق جي سيني جي خدمت ڪندو آهين، تنهنجي دل ۾ ڪنهن لاءِ به نفرت، ڪينو، تعصب، ساڙ ۽ برائي ڪونهي.

بند نمبر ٥:

سعادت جو بيشڪ تون آهين ستارو،

ڏيئا تون ٿو لاهين جهان تان اندارو،

هوا سان سر لاٽ جو تو جهڪائين،

ٿو نوڙت ڪندي پنهنجي جيوت بچائين.

سمجهاڻي: شاعر هن بند ۾ فرمائي ٿو ته! اي ڏيئا تون ڏاڍو فرمانبردار ۽ خوش بختي جو ستارو آهين، تون ئي هن دنيا تان اونداهي کي ختم ڪندو آهين ۽ اي ڏيئا جڏهن تيز هوا جو جهونڪو ايندو آهي، ته تون عاجزي ۽ انڪساري سان پنهنجي سر لاٽ جهڪائي پنهنجو جيوت **(زندگي)** بچائين ٿو.

بند نمبر ٦:

حياتي جو مقصد سچو تو ٻڌائين،

ٻين لاءِ پنهنجو ٿو تن من جلائين.

M K GABA Notes

جلي جي ٻين کي سُهانو ڏين ٿا،

لکين گهور تن تان پتنگائين ٿا.

سمجهاڻي: هن بند ۾ شاعر فرمائي ٿو ته! زندگي جو اصل مقصد ٻين جي ڪم اچڻ آهي، ٻين لاءِ قرباني ڏيڻ آهي. ان جو مثال ڏيئو آهي، جيڪو پاڻ کي نقصان پهچائي ٻين کي فائدو **(روشني)** پهچائيندو آهي ۽ جيڪي انسان ڏيئي ... ڪليفون ڏيئي ٻين جي ڪم اچن ٿا. اهڙن انسانن تان ڪيترائي پروانا هر وقت قربان رهن ٿا.

آدم ۽

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

درجو: نائون

(لکندڙ: عابد حُسين کوکر)

ٻڌايون سُک جو ڪو سنسار (نظم) سمجهاڻيون

شعر نمبر ١: هڪٻئي سان هڪارت ڇا جي؟ انسانن سان نفرت ڇا جي؟

ڪينو ساڙ ڪدورت ڇا جي؟ مذهب پنهنجو پيار،

ٻڌايون سُک جو ڪو سنسار.

حوالو: هي بيت نظم **ٻڌايون سُک جو ڪو سنسار** مان ورتل آهي، جنهن جو شاعر **عبدالڪريم گدائي** آهي.

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر فرمائي ٿو ته! هڪٻئي سان نفرت ڇو آهي، ڪينو، ساڙ ۽ غيبت ڇو آهي، اسان جو پيارو مذهب اسلام ته اسان کي پيار ۽ محبت جو درس ڏئي ٿو. تنهنڪري نفرت کي ڇڏي اچو ته دنيا ۾ سُک ۽ امن قائم ڪريون.

شعر نمبر ٢: ذاتيون پاتيون فخر وڏايون، رنگ نسل جون سڀ ارڙايون،

آهن جنگ فساد جو باعث، زهر سندو پرچار،

ٻڌايون سُک جو ڪو سنسار.

سمجهاڻي: شاعر هن بيت ۾ فرمائي ٿو ته! ذات پات ۽ رنگ و نسل تي فخر ۽ تڪبر نه ڪرڻ گهرجي، ائين ڪرڻ غلط ۽ فضول آهي، اهي ڳالهيون جنگ ۽ فساد جو باعث ٿين ٿيون، اهي زهر کان به وڌيڪ زهريليون ۽ تباهه ڪندڙ آهن. تنهنڪري اهي سڀ ڳالهيون ڇڏي اچو ته سُک ڀري دنيا آباد ڪريون.

شعر نمبر ٣: جنگ جدل آهي، چوڌاري انسانن جو رت آجاري،

ساڙي آهي دنيا ساري، نفرت جي پرچار،

ٻڌايون سُک جو ڪو سنسار.

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر فرمائي ٿو ته! نفرت جي ڳالهين جي ڪري دنيا ۾ جنگ ۽ جهيڙا ٿيندا آهن، جنهن ۾ بي گناهه انسانن جو خون ٿئي ٿو ۽ دنيا هن نفرت جي باهه ۾ سڙي تباهه ۽ برباد ٿي رهي آهي، ان ڪري اسان کي کپي ته دنيا مان نفرت کي ختم ڪري سُک ۽ امن قائم ڪريون.

شعر نمبر ٤: رنگ نسل سڀ ڍونگ اجايا، پيٽ بڪئي جا سانگ ٻڌايا،

گوري ۾ ڇا ڪاري ۾ ڇا، ساڳيو آستار،

ٻڌايون سُک جو ڪو سنسار.

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر فرمائي ٿو ته! رنگ ۽ نسل جون ڳالهيون بي ڪار، بي مقصد ۽ پيٽ بڪئي جا بهانا ۽ فريب جا نمونا آهن. اسان جي مذهب ۾ رنگ و نسل جي ڪابه فضيلت ڪونهي. اسان جو خُدا ۽ رسول هڪ آهي. ان ڪري اسان کي گهرجي ته رنگ ۽ نسل جي فرق کي ختم ڪري دنيا ۾ سُک، امن ۽ شانتي پيدا ڪريون.

JOIN FOR MORE!!!
02132603054
02132630020
M K GABA Notes

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

پيارا وطن (نظمْ) سمجهاڻيون

شعر نمبر ۱ : **منهنجا وطن پيارا وطن، اکڙين سندا تارا وطن،**
اي دوست دل وارا وطن، هر جاء هاڪارا وطن .

حوالو: هي بيت نظم **پيارا وطن** مان ورتل آهي، جنهن جو شاعر سليم ڳاڙهوي ۽ سندس اصل نالو **«الهورا اريو»** مهر آهي.

سمجهاڻيشاعر هن بيت ۾ وطن کي اکين سان پيت ڏيندي فرمائي ٿو ته! اي منهنجا پيارا وطن تون منهنجي اکين جو نُور ۽ منهنجو سچو ۽ دل وارو دوست آهين ۽ سڄي دنيا ۾ تنهنجي شهرت ۽ مشهوري آهي .

شعر نمبر ۲ **تون ئي جيا ۾ جان جو، تو سان سندم جي جون جڙيون،**
تو سان آڙيو من آسندم، اي سرس سونهارا وطن .

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر فرمائي ٿو ته! اي پيارا وطن تون منهنجي زندگي جو سهارو آهين ۽ تو سان ئي مون پنهنجو دل لڳايو آهي . اي دنيا ۾ سڀ کان وڌيڪ خوبصورت ديس تو سان ئي منهنجو من ڳنڍيل آهي .

شعر نمبر ۳ : **مٺڙا وطن،تنهنجي مٿان سرساهه سڀ گهوري ڇڏيان،**
تنهنجو نه مٽ ڪو ديس ٻيو، محبوب موچارا وطن .

سمجهاڻي:شاعر هن بيت ۾ فرمائي رهيو آهي ته! اي منهنجا پيارا ۽ مٺا وطن تنهنجي مٿان مان پنهنجو تن من ۽ ڌن سڀ ڪجهه قربان ڪري ڇڏيان . اي منهنجا پيارا ۽ سهڻا وطن تنهنجي برابر هن دنيا ۾ ٻيو ڪو به ديس ڪونهي .

شعر نمبر ۴: **سُکيو ستابو شل رهين، ڪوسو لڳي تو کي نه واءُ،**
ماکي ۽ مصري کان مٺا،اي جان کان پيارا وطن .

سمجهاڻي:شاعر هن بيت ۾ وطن کي دُعا ڪندي فرمائي ٿو ته! اي پياراوطن تون هميشه خوشحال، سر سبز ۽ آباد رهين ۽ توتي ڪا به مصيبت ۽ مشڪل وقت نه اچي . اي وطن تون ماکي ۽ مصري کان به مٺو ۽ مون کي پنهنجي جان کان به وڌيڪ پيارو آهين .

شعر نمبر ۵: **تنهنجي مٽي ۾ مشڪ ۽ تنهنجي هوائن ۾ هُڳاءُ،**
مهراڻ جي هر موج ڇڻ امرت منڊي ڌارا وطن .

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر پنهنجي وطن جي مٽي ۽ هوائن جي ساراهه ڪندي فرمائي ٿو ته! اي منهنجا پياراوطن تنهنجي مٽي ۾ مُشڪ **(ناياب/انمول خوشبو)** ۽ تنهنجي هوائن ۾ به خوشبو آهي، مهراڻ **(سنڌو درياءَ)** جي پاڻي ۾ قدرت ايتري ته شفاءِ رکي آهي، جڻ هي پنهنجي ديس واسين لاءِ امرت **(زندگي)** آهي .

M K GABA
Notes

JOIN FOR MORE!!!
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

شعر نمبر ٦: منهنجا وطن شل شهر ۽ سڀ ڳوٺڙا تنهنجا وسن،

رحمت سندا توتي ڪڪر ڪن خوب وسڪارا وطن .

سمجهاڻي: شاعر هن بيت ۾ وطن لاءِ دُعا گهرندي فرمائي ٿو ته! اي پيارا وطن ربّ سائين شل تنهنجي سيني شهرن، ڳوٺن ۽ وسندين کي شادوآباد ۽ خوشحال رکي ۽ مٿان ربّ پاڪ جي رحمت جا ڪڪر توتي هميشه وسندا رهن .

شعر نمبر ٧: منهنجا محبت جا «سليم» آهن سوين توتي سلام،

مٺارا، موچارا وطن، او سونهن سڪ وارا وطن .

سمجهاڻي: هن شعر ۾ شاعر وطن سان مخاطب ٿيندي فرمائي ٿو ته! اي منهنجا پيارا، سهڻا ۽ منهنجي دل کي قرار ڏيڻ وارا وطن «سليم» توتي منهنجي محبت ۽ عقيدت جا سوين سلام پيش ٿو ڪري .

هاري (نظم) سمجهاڻيون

شعر نمبر ١: هاري پيارا، جوان سگهارا،

ملڪ مٺي جا جي جيارا .

حوالو: هي بيت نظم **هاري** مان ورتل آهي . جنهن جو شاعر برک سنڌي (**محمد رمضان لا شاري**) آهي .

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر هاري جي تعريف (ساراهه) ڪندي فرمائي ٿو ته اي پيارا، جوان ۽ طاقتور هاري تون اسان جي پياري ۽ مٺڙي ديس جا جياپو (**زندگي**) آهين .

شعر نمبر ٢: مهل ملي ٿي پاڻ ملهائج،

محنت جا ڪي مينهن وسائج .

سمجهاڻي: شاعر هن بيت ۾ هاري کي صلاح ڏئي ٿو ته! اي پيارا هاري توکي وقت مليو آهي، مٿس ڪر پاڻ کي مڃاءِ يعني خوب محنت ڪر ۽ سٺي پيدائش ڪر .

شعر نمبر ٣: جوڳ يلي کي ساجهر جوڙ،

کيت سان نينهن نڀائج توڙ

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر هاري کي صلاح ڏيندي فرمائي ٿو ته! اي پيارا هاري تون صبح جو سوير ڏاندن جي يلي جوڙي کي ٻڌي ٻني ڏانهن وڃ ۽ آخر تائين يعني سٺي پيدائش تائين ٻني سان دل لڳاءِ ۽ وفا ڪر .

شعر نمبر ٤: تنهنجي محنت لائي رنگ،

ڏک وڃن ٿي سُک جو سنگ .

سمجهاڻي: شاعر هن بيت ۾ هاري سان مخاطب ٿيندي فرمائي ٿو ته! ته پيارا هاري تنهنجي محنت ضرور رنگ ڏيکاريندي ۽ ملڪ سان سڀ ڏک ۽ تڪليفون ختم ٿي وينديون، هر طرف خوشي ۽ سُک ئي سُک ٿي پوندا .

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes
MK GABA NOTES 0213263002054

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block-F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

شعر نمبر ۵: **مڙئي سڙئي جي ڪر سنڀار،**

ڪٽي منجهان ٿين ڪيچ خرار.

سمجهاڻي: هن بيت ۾ شاعر هاري کي صلاح ڏيندي فرمائي ٿو ته ! اي پيارا هاري تون هڪ هڪ داڻي جي حفاظت ۽ سنڀار ڪر ته جيئن هڪ داڻي مان اناج جا ڍير ۽ انبار لڳي وڃن .

شعر نمبر ٦: **بک بيماري ڪڍ پچائي،**

تنهنجا ڳڻ زمانو ڳائي.

سمجهاڻي: هن شعر ۾ شاعر هاري کي صلاح ڏيندي فرمائي ٿو ته ! اي پيارا هاري تون پنهنجي محنت سان ملڪ مان بُک ۽ افلاس کي ختم ڪر ته جيئن زمانو تنهنجي محنت ۽ عظمت جي تعريف ڪري .

شعر نمبر ٧: **تنهنجي محنت ملڪ جو مان،**

شال جيئن تون هاري جوان.

سمجهاڻي: شاعر هن شعر ۾ هاري کي دُعا ڏيندي فرمائي ٿو ته ! اي پيارا هاري تنهنجي محنت جي ڪري دنيا ۾ ملڪ جي عزت ۽ عظمت ٿئي ٿي، اسان سڀني جي دُعا آهي ته خُدا ڪري ته تون هميشه جوان، زنده ۽ سلامت رهين .

سوال نمبر ٨ (الف): هيٺين مان ڪنهن به هڪ سبق جو تت (خلاصو) لکو: **(۵)**

JOIN FOR MORE!!
M K GABA Notes

حجتہ الوداع وارو خطبو

هن سبق ۾ پاڻ سڳورن ﷺ جن جي آخري حج جو ذڪر ڪيل آهي . جنهن ۾ عرفات جي ميدان ۾ پاڻ سڳورن ﷺ مسلمانن کي پنهنجي حياتي مبارڪ جو آخري خطبو ڏنو. پاڻ سڳورن ﷺ پنهنجي خطبي ۾ مسلمانن کي نصيحت ڪندي فرمايائون ته ! **عورتن سان عدل و انصاف پاڻهن سان شفقت، يتيمن سان مهرباني ۽ مسڪينن جي سنڀال ڪريو . هرهڪ مسلمان ٻئي مسلمان جو ڀاءُ آهي ۽ سڀ مسلمان هڪ برادري آهن.** قرآن مجيد ۽ اهل بيت کي مضبوطي سان جهليندا ته ڪڏهن به گمراه نه ٿيندا، قرآن شريف جي دستور کي ساهه سان سانڍي رکو. هڪٻئي جي ڄڻن ۽ ملڪيتن جو احترام ڪريو، پنج وقت نماز پڙهو، ماهه رمضان ۾ روزا رکو،مذهب ۾ انتها پسندي کان بچندا رهو ۽ **ديني حڪمن جي اطاعت ڪريو ته الله** تعاليٰ جي جنت ۾ داخل ٿي وڃو . خطبي جي پڇاڙي ۾ نبي ڪريم ﷺ تاڪيد فرمائي ته جيڪي شخص هتي موجود آهن سي غير موجود شخص تائين هي منهنجو پيغام پهچائين .

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

حضرت سلمان فارسيؓ

هن سبق ۾ حضور ﷺ جن جي نامور صحابي حضرت سلمان فارسيؓ بابت تفصيل سان بيان ڪيل آهي. حضرت سلمان فارسيؓ اصفهان جي هڪ ڳوٺ ۾ ڄائو هو. اُن وقت ايران ۾ زرتشت مذهب جو زور هو. حضرت سلمان فارسيؓ ننڍپڻ کان آتشڪدي جي ايتري خدمت ڪئي جو ان کي خاص خادمن جي جماعت ۾ شامل ڪيو ويو. هڪ ڀيري حضرت سلمان فارسيؓ کي والد ڪنهن ڪم سان ٻني تي موڪليو، وات تي عيسائي عبادت ڪري رهيا هئا. حضرت سلمان فارسيؓ عيسائين جي عبادت جي طريقي کان متاثر ٿيو ۽ پاڻ عيسائي مذهب بابت انهن کان معلوم ڪيائين، انهن کيس شام ملڪ جو ڏس ڏنو جيڪو عيسائي مذهب جو مرڪز هو. ڪجهه ڏينهن کان پوءِ شام ملڪ ۾ هڪ عيسائي پادري سان مليو، جتان نصيبن مان ٿيندو عموريه ۾ هڪ بزرگ وٽ رهڻ لڳو. اهي بزرگ وفات وقت چيس ته تو کي سڪون آخري نبي وٽ ملندو جيڪو هجرت ڪري يثرب ايندو. آخر پاڻ يثرب پهچي پاڻ ڪريم ﷺ جي خدمت ۾ حاضر ٿي ايمان آڻي مسلمان ٿيا. حضرت عمر فاروقؓ جي خلافت جي دور ۾ مدائن جا گورنر مقرر ٿيا. هن اسلامي احڪامن جي پوري طرح پيروي ڪرڻ سان گڏ اسلامي تعليم کي عام ڪرڻ ۾ ڪوششون ورتائين. حضرت سلمان فارسيؓ **٣٧** هجري ۾ اَسي (٨٠) سالن جي عمر ۾ وفات ڪئي.

حضرت امام جعفر صادق

هن سبق ۾ نبوي خاندان سان تعلق رکندڙ اسلام جي مفڪر عالم ۽ مشهور فقيهه **حضرت امام جعفر صادق** جي باري ۾ ٻڌايو ويو آهي **حضرت امام جعفر صادق** جو نسبي سلسلو **چوٿين** پيڙهي ۾ **حضرت علي ڪرم الله وجهه** سان ملي ٿو، سندس ڏاڏي **حضرت امام زين العابدين** ۽ والد **امام محمد باقر** جن جي تعليم، صحبت ۽ مجلس **حضرت امام جعفر** کي انتهائي بلند ڪري ڇڏيو جو ڪيترائي فقيهه ۽ عالم فيض حاصل ڪرڻ لاءِ وٽس اچي رهندا هئا، انهن ۾ فقهه حنفي جو باني **امام ابو حنيفهؒ**، فقهه مالڪي جو باني **امام مالڪؒ** ۽ مشهور ڪيميادان **ابو موسيٰ جابر بن حيان** وغيره.

امام جعفر جي ديني فتوائن، فيصلن ۽ ديني سمجهاڻين اڳتي هلي باقاعدي فقهه جي صورت اختيار ڪئي، جنهن کي **فقهه جعفريه جي نالي سان** سڏيو آهي. امام جعفر وڏا عابد ۽ پرهيزگار هئا، سندن دل ۾ **الله** تعاليٰ جي ذات کانسواءِ ٻيو ڪنهن جو به خوف ڪونه هو. اسلام جي هن بزرگ هستي سن ١٤٨ هجري جي **شوال** مهيني ۾ وفات ڪئي.

قائداعظم جا ارشاد

هن سبق ۾ قائد اعظم شاگردن، سرڪاري ملازمن ۽ پاڪستاني عوام کي ڪجهه ارشاد فرمايا آهن. قائد اعظم شاگردن کي ارشاد ڪندي فرمايو آهي ته توهان مستقبل جا معمار آهيو. پنهنجي شخصيت ۾ نظم و ضبط پيدا ڪريو. مناسب تعليم ۽

JOIN FOR MORE!!!
03132630020 03132603054
M K GABA Notes
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

تربيت خاص ڪريو. اهڙا اعليٰ مثال قائم ڪريو جو ايندڙنسل ۽ اوهان جا ساٿي اوهان جي پيروي ڪن.

سرڪاري ملازمن کي قائد اعظم هدايت ڪندي فرمائي ٿو ته توهان غريب ماڻهن جي بهبود لاءِ ڪم ڪريو ۽ هڪ ٻئي سان تعاون ڪريو. قائد اعظم عوام کي هدايت ڪندي فرمائي ٿو ته هر مسلمان کي ايمانداري خلوص ۽ بي غرضي سان پاڪستان جي خدمت ڪرڻ گهرجي. توهان وٽ غير محدود ذريعا آهن. توهان جي ملڪ جو بنياد پڪي ڇڪو آهي ۽ قدرت اوهان کي سڀ ڪجهه ڏنو آهي ،ان ڪري جيترو جلدي ٿاهي سگهو ٿا پنهنجي ملڪ کي ٺاهيو.

اتحاد، تنظيم ۽ يقين محڪم

هن سبق ۾ اتحاد تنظيم ۽ يقين محڪم تي زور ڏنو ويو آهي. ڇو ته قومن جي ترقي، ڪمال ۽ زوال جو دارو مدار اتحاد تي آهي. تاريخ شاهد آهي ته دنيا ۾ اُهي ئي قومون زنده رهي سگهيون آهن، جن ۾ اتحاد جي قوت هئي، پر جنهن قوم ۾ نفاق ۽ ڦيٽاڙو هُو، اُها نيست ۽ نابود ٿي وئي. اسلام ۾ به **اتحاد** کي خاص اهميت ڏنل آهي. قرآن شريف ۾ ارشاد آهي ته **! الله** جي **رسي** کي مضبوطي سان پڪڙيو ۽ ٽولا ٽولا نه ٿيو.

قومن جي ترقي ۽ بهبودي لاءِ تنظيم ضروري آهي، جنهن قوم ۾ تنظيم نه آهي، اُها ڪاميابي جي بجاءِ شڪست جو منهن ڏسندي. قومن جي سربلندي لاءِ يقين محڪم جي به ضرورت هوندي آهي. دنيا جا نامور اڳوان ۽ سپهه سالار جن پنهنجي قومن کي عزت ۽ عظمت جو مقام ڏيکاريو آهي، انهن عظيم انسانن پنهنجي يقين محڪم سان قومن ۾ اتحاد آڻي، ڪين تنظيم جي قوت سان طاقتور بڻائي، دنيا ۾ سرخرو ۽ سرفراز بڻايو.

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes

مولانا دين محمد وفائي

هن سبق ۾ سنڌ جي عالم، بزرگ ۽ محب وطن مولانا دين محمد وفائي جو ذڪر ڪيل آهي. مولانا دين محمد وفائي هڪ وڏو اديب ۽ دين جو وڏو ڄاڻو هو. مولانا صاحب ابتدائي تعليم پنهنجي والد صاحب کان حاصل ڪئي. پنهنجي والد جي وفات کان پوءِ رهيل تعليم پنهنجي عزيز مياں جي محمد عالم وٽ رهي پوري ڪيائين، تعليم ختم ڪري **«سنڌ مدرسته الاسلام»** ڪراچي ۾ استاد مقرر ٿيو. مولانا صاحب خلافت تحريڪ جو سرگرم ڪارڪن به هو. مولانا دين وفائي **«جمعيت العلماء» سنڌ** جو ناظم مقرر ٿيو.

سال ١٩٢٠ع ۾ مولانا دين محمد وفائي **«الوحيد»** اخبار ۾ اسسٽنٽ ايڊيٽر تي ڪم ڪرڻ لڳو، سال **١٩٢٣ع** ۾ رسالو **«توحيد»** جاري ڪيائين. سال **١٩٣٦ع** ۾ جڏهن **سنڌ بمبئي** کان جدا ٿي صوبي جي حيثيت اختيار ڪئي تڏهن مولانا صاحب سنڌ جي بهتري ڪرڻ ۾ خاص دلچسپي ورتي. الوحيد اخبار ۽ توحيد رسالي جو هر هڪ پرچو سندس قومي خدمت خواهه ادبي حيثيت جو بهترين مثال آهي. مولانا وفائي **لِيهارو** ڪتاب به لکيا آهن. جن کي هڪ خاص درجو حاصل آهي. اسلام جو هي خادم، عالم ۽ اديب سنا ... ، پنهنجي حقيقي مالڪ سان وڃي مليو.

آدم ڄ

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

مائي خيري

هن سبق ۾ سنڌ جي حاڪم مير صوبدار خان شهيد جي راڻي بيبي خيرالنساء جي خير جي ڪمن جي باري ۾ ٻڌايو ويو آهي. مصنف ٻڌائي رهيو آهي ته بيبي صاحبه ايترا ته خير جا ڪم ڪيا جو ان کي ماڻهو ڪيس سڏيندائي «مائي خيري» هئا. مائي خيري کي خيرات ڪرڻ ۾ ڏاڍي خوشي محسوس ٿيندي هئي. ڪيترين ئي ٻيڙين ۽ بيوهه عورتن لاءِ ماهوار وظيفا مقرر ڪري ڇڏيا هئائين. ڪنهن به سوالي کي ڪڏهن به خالي نه موٽايائين حڪومت ۽ دولت هوندي به پاڻ سادگي کي پسند ڪندي هئي. سندس خير جا دروازا هر وقت مسڪينن لاءِ کليل رهندا هئا. جدا جدا ڳوٺن ۽ شهرن ۾ هن ڪيترائي کوهه کوٽايا ۽ مسجدون تعمير ڪرايون.

ان کان علاوه حيدرآباد ۾ جوڙايل «قبائين مسجد» سندس يادگار طور موجود آهي، هن مسجد سان گڏ هڪ ديني مدرسو به قائم ڪيو، جنهن جو سمورو خرچ پاڻ ڀريندي هئي. ان کان سواءِ قرضدارن جا قرض ادا ڪرڻ، غريبن جي شادي مُرادي مهل مدد ڪرڻ، لاوارثن جي ڪفن دفن جو بندوبست ڪرڻ ۽ اهڙن ٻين ڀلي جي ڪمن جو سندس خاص خيال هوندو هئس. هي نيڪ ڪار عورت تاريخ ٻهرين رمضان المبارڪ سن ۱۲۷۲ھ ۾ وفات ڪئي، کيس هالا جي پر سان خُدآباد ۾ دفنايو ويو.

هنر دولت آهي

هن سبق ۾ هنردولت آهي جي اهميت بيان ڪئي وئي آهي. هن سبق ۾ مصنف هڪ بيوهه عورت جو قصو بيان ڪندي لکيو آهي ته هڪ بيوهه عورت کي حال آيو ته هو پنهنجي پٽ کي ڪو هنر سيکاري. اهو سوچي هو پنهنجي پٽ کي وٺي شهر آئي، شهر ۾ هن هڪ واڍي کي ڏٺو، واڍي جو هنر مائي کي ڏاڍو پسند آيو. پوڙهي مائي واڍي کي چيو ته پيلاڻي ڪري منهنجي پٽ کي هنر سيکار، واڍي مائي کي چيو ته ڏهه رات جو ڇوڪري کي ڪوٺي ۾ بند ڪندس، جيڪڏهن ڇوڪرو صبح تائين جيئرو رهندو ته پوءِ کيس پنهنجو شاگرد ڪندس، واڍي ڇوڪري کي ڪوٺي ۾ بند ڪري ڇڏيو ۽ صبح جو ڇوڪرو جيئرو ڏٺائين ۽ پنهنجو سمورو هنر ڇوڪري کي سيکاري کيس موڪل ڏنائين.

ڇوڪرو هلندو هلندو هڪ ڀڄ ۾ پهتو، اتي اُن جي هڏن مان ڇانور ناهي هڙ ۾ ٻڌي هڪ بادشاهي ۾ پهتو، اُتي جي شهزادي اعلان ڪرايو هو ته! جنهن جو هنر اُن کي پسند ايندو هو انهي سان شادي ڪندي آخر ڇوڪري جو هنر شهزادي کي پسند آيو ۽ پنهي جي ڏاڍ ڌوم سان شادي ٿي. تڏهن ته سيائن چيو آهي ! هنر دولت آهي.

M K GABA Notes

بين الاقوامي عدالت

هن سبق ۾ بين الاقوامي عدالت جي فيصلن جي باري ۾ ٻڌايو ويو آهي. هن ۾ ٻڌايو ويو آهي ته ٻن ملڪن يا ملڪن جي جماعتن جا تڪرار جنگ يا امن ذريعي نبيريا ويندا آهن. جنگ ۾ جان ۽ مال جو تمام گهڻو نقصان ٿيندو آهي ۽ فيصلو به انصاف جي بدران نه پر طاقت جي بنياد تي ٿيندو آهي. تنهنڪري سڀني ملڪن جا پاڻ ۾ تڪرار نبيرڻ لاءِ هڪ عالمي عدالت قائم ڪئي وئي آهي، جنهن کي بين الاقوامي عدالت سڏجي ٿو.

JOIN FOR MORE!!!
02132630020
02132603054
M K GABA NOTES
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

بين الاقوامي عدالت ۾ **پندرهن** ججَ هوندا آهن . جنهن کي گڏيل ملڪن جي جنرل اسيمبلي ۽ سلامتي ڪائونسل نون ورهين جي مُدي لاءِ چونڊيندي آهي . انهي جا جج پاڻ منجهان ئي ڄڻن کي عدالت جو صدر ۽ نائب صدر ڪري چونڊيندا آهن . هن عدالت جو صدر مقام هالنڊ جي شهر هيگ ۾ آهي . هي ڪورٽ گڏيل قومن واري اداري جي فقط انهن ميمبر ملڪن جا ڪيس ٻڌندي آهي، جيڪي هن جي دستور کي قبول ڪن ٿا يا هن جي فيصلن سان ٻڌل رهن ٿا . ڪورٽن جي فيصلن جي پوئواري نه ٿئي ته هنن جو هجڻ نه هجڻ برابر آهن . ان ڪري هر هڪ ملڪ جي اخلاقي ذميواري آهي ته هُو **بين الاقوامي عدالت** جي فيصلن سان ٻڌل رهي .

M K GABA
Notes

اجرڪ

هن سبق ۾ سنڌي اُوڇڻ اجرڪ جي تعريف ڪئي وئي آهي . مصنف لکي ٿو ته اجرڪ سنڌ جي ثقافت جي سڃاڻ ۽ سوکڙي آهي . آثارن مان معلوم ٿئي ٿو ته سنڌ ۾ اجرڪ جي تياري ۽ استعمال قديم زماني کان هلندو اچي، عربن اجرڪ کي «**ارزق**» جي نالي سان سڏيو آهي . اهيو به چيو ويندو آهي ته حضرت محمد ﷺ جن جيڪا چادر اوڍيندا هئا اُها اجرڪ هئي . اجرڪ جي تياري ۽ ڇپائي سنڌ جو خاص هنر آهي ،اجرڪ چوڏهن مرحلن مان گذري مڪمل ٿئي ٿي ۽ هن ۾ سورهن مصالحا استعمال ٿين ٿا،ڊيزائين ۽ رنگ جي لحاظ کان اجرڪ جا قسم ڏهن کان به مٿي آهن . اجرڪ جا چار رنگ ٿيندا آهن .

اجرڪ هر موسم ۾ پهري سگهجي ٿي اُها اونهاري ۾ ٿڌي ۽ سياري ۾ گرم محسوس ٿيندي آهي . جيڪڏهن ڪنهن به مهمان کي مان ڏيڻو هوندو آهي ته اُنهي کي اجرڪ اوڍائي ويندي آهي . اجرڪ نه رڳو سنڌ ۽ پاڪستان ۾ مقبول آهي پر ان جي مقبوليت ولايت ۾ به پهچي چڪي آهي . ولايت جي دوستن کي ڏيڻ لاءِ اجرڪ کان وڌيڪ بهترين ڪا به سوکڙي نه آهي .

ميرن جي دربار

هن سبق ۾ ميرن جي دور حڪومت جي صفائي ۽ سٺائي جي تعريف ڪئي وئي آهي . هن سبق ۾ هڪ انگريز عملدار **ڊاڪٽر جيمس برنس** پنهنجي سفر نامي ۾ لکي ٿو ته مان تاريخ **٢٠ نومبر** تي حيدرآباد پهچي قلعي ۾ پهتس «قلعي ۾ گوڙ ڪونه هو سانت لڳي پئي هئي . ڪمري ۾ اُڇا ۽ اعليٰ ايراني غاليچا وڇايا پيا هئا . گادي تي پٽ ۽ زري جو ڪم ٿيل هو ۽ اُن جي چئني ڪنڊن تي سونا جهاپا ٻڌل هئا . گادي جي هيٺان سوسني مخمل جو گول وهاڻو پيل هو . مير مُراد علي خان ۽ مير ڪرم علي خان جن تي حڪومت جي پڳ هئي اُهي گادي تي چڙهيا ويٺا هئا . سڀئي ميرن جي پٺيان خسنگار چڱيون پوشاڪون پهريو

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

بيناهئا. هر جاءِ صفائي ۽ سٿرائي ۾ بي مثال هئي.

مٿيون بيان ڏيکاري ٿو ته سنڌ جا حاڪم مير ڪيڏا نه سڌريل، نيڪ خصلت، صفائي سٿرائي وارا ۽ مهمان نواز هئا جو يورپي عملدار ۽ ڏاريا ماڻهو به تعريف ڪندي نٿا ٿڪجن.

M K GABA
Notes

ڪينجھر ڍنڍ

هن سبق ۾ سنڌ جي قديم ۽ تاريخي ڍنڍ **ڪينجھر** جو ذڪر ڪيل آهي. **ڪينجھر لفظ** جي معني آهي گهٽائي. سنڌي ۾ اصطلاح آهي ته **ڪينجھر** لڳڻ يعني سرسبز ٿيڻ آباد ٿيڻ. هڪ مڪاني روايت آهي ته **ڪينجھر** هڪ مهاڻو هو، ان ڪري هن ڍنڍ تي ڪينجھر نالو پيو.

ڪينجھر هڪ نالي واري ۽ تاريخي ڍنڍ آهي جنهن جي مشهور رومانوي داستان **نوري ڄام تماچي** جو تعلق به هن ڍنڍ سان آهي. حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائي سُر **ڪاموڏ** ۾ **ڪينجھر ڍنڍ** جو ذڪر ڪيو آهي. **ڪينجھر ڍنڍ** کي سنڌ جي معاشي، ثقافتي ۽ سماجي سطح تي وڏي اهميت حاصل آهي.

ڪينجھر ڍنڍ هڪ بهترين تفريح گاهه آهي. ٻيڙين تي سير ڪرڻ، مڇين جي شڪار ۽ [illegible] گهڻو آهي. **ڪينجھر ڍنڍ** جي ويجهو جهمپير ۽ امير پير جون درگاهون آهن ۽ سنڌ جي راڻي **نوري** ۽ سلسله مرشد **هوندڙي شاهه** جي مزار **ڪينجھر ڍنڍ** جي وچ ۾ هڪ ٽڪري تي ٺهيل آهي.

JOIN FOR MORE!!!
02132630020 - 02132603054
M K GABA NOTES

سنڌي ادب جي مختصر تاريخ

هن سبق ۾ سنڌي علم و ادب جي تاريخ متعلق لکندي مصنف چئي ٿو ته سنڌي زبان تمام قديم زبان آهي. **قرآن شريف** جو ترجمو **سنڌي زبان** ۾ عربن جي دور ۾ ڪيو ويو. **عربن کان پوءِ سومرن** جو دور شروع ٿيو، هن دور ۾ سنڌي شاعري **اوج** تي هئي. هن دور ۾ روحانيت ۽ اخلاقيات جا سبق شاعري ذريعي ڏنا ويندا هئا، ان کان علاوه مشهور رومانوي داستان **سسئي پنهون، عمر مارئي** ۽ سنڌ جي **سومرن جي سورهيائي** تي بيت چيا ويندا هئا. **سومرن کان پوءِ سمن** جو دور شروع ٿيو، هن دور جو عظيم شاعر **قاضي قاضن** هو. **سمن کان پوءِ ارغونن، ترخانن ۽ مغلن** سنڌ تي حڪومت ڪئي، هن دور جو عظيم شاعر **شاهه عبداللڪريم بلڙي وارو** هو. سن ١٧٠٠ع ۾ ٺٽي جي عالم **مخدوم ابوالحسن** سنڌي رسم الخط کي باقاعدي صورت ڏني ۽ **«مقدمة الصلاواة»** نالي ڪتاب نظم ۾ لکي.

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

سن ۱۷۰۷ع ۾ ڪلهوڙن جو دور شروع ٿيو، ڪلهوڙن جي دور کي سنڌي علم وادب جو **سونهري** دور چيو وڃي ٿو ڇو ته هن دور ۾ اسان کي سنڌي زبان جو عظيم ترين شاعر ۽ صوفي بزرگ **حضرت شاه عبداللطيف ڀٽائيؒ** مليو هو. **ڪلهوڙن ڪان پوءِ ٽالپرن** جو سن **۱۷۸۲ع** کان شروع ٿئي ٿو، هن دور جو عظيم شاعر **سچل سرمست** ۽ سيد ثابت علي شاه جنهن سنڌي زبان ۾ **مرثيي** جو رواج وڌو. **سن ۱۸۴۳ ع** ۾ انگريزن سنڌ فتح ڪئي ۽ هن دور ۾ موجوده الف ـ ب ٺهي. هن دور جو عظيم شاعر **قادر بخش بيدل** آهي.

رڌپچاءُ

هن سبق ۾ ٻڌايو ويو آهي ته ڇوڪرين کي ٻين هنرن سيکارڻ سان گڏ کين **رڌ پچاءُ** به سيکاريو وڃي. سُٺي رڌپچاءُ ڪرڻ واري سُٺي ڇوڪري اُها آهي، جنهن ۾ هي **ٽي** خاصيتون هجن **صفائي ، سنڀال ۽ وقت جي پابندي.**

رڌڻو هميشه صاف ستھرو هجي ، رڌڻي کي مهيني ۾ ڪان پوءِ ليپو ضرور ڏجي .رڌ پچاءُ ۽ ڪاڌي پيتي جي ٿانون کي چار سان ملي صاف ڪجي. ڪاڌي کائڻ کان پوءِ يڪدم اُهي ٿانو ڌوئڻ گهرجن، ائين ڪرڻ سان ٿانون جي قلعي ۽ چمڪ هر وقت قائم رهي ٿي. سٺي رڌ پچاءُ لاءِ وقت جي پابندي به ضروري آهي، کاڌو هميشه وقت تي تيار ڪرڻ گهرجي. کاڌو جيترو گهرجي اوترو ئي رڌي اڳيان رکجي، کاڌي ۾ لوڻ، مرچ ۽ گيهه جو به پورو اندازو هجڻ گهرجي.

ٻه ته ٻارهن

هن سبق ۾ مصنف اتحاد ۽ اتفاق جي باري ۾ ٻن دوستن جو مثال ڏيئي سمجهائي ٿو ته!

ارشد ۽ سليم پاڻ ۾ دوست ۽ هم ڪلاسي به هئا. ارشد وڏو امتحان پاس ڪري وڏي عهدي تي وڃي پهتو ۽ سليم پنهنجي خراب گهرو حالتن جي ڪري وڌيڪ پڙهي نه سگهيو. ارشد جتي به ويندو هو، اُتان پنهنجي ننڍپڻ جي دوست کي باقائدي خط لکندو هو. البته سليم وٽان خط اچڻ گهٽجي ويا.

ارشد جي بدلي پنهنجي ئي ضلعي ۾ ٿي، ڪجهه ڏينهن کان پوءِ هُو پنهنجي ڳوٺ ۾ آيو ۽ سڌوئي سليم جي ٻنين تي پهتو، اُتي ويراني کان سواءِ ڪجهه به نه هو، ڳوٺ جي بازار به بند هئي. ارشدجڏهن سليم جي گهر پهتو ته سليم ارشد کي ڳوٺ جي بربادي جو احوال ٻڌايو، ارشد کي ڏاڍو ڏک ٿيو ته **ڌاڙيلن** ڳوٺ جو سُک ، امن ۽ خوشيون ختم ڪري ڇڏيون هيون، ڳوٺاڻا **ڌاڙيلن** جي رحم ڪرم تي هئا. ارشد دل ۾ پنهنجي ڳوٺ کي مڪمل تباهي ۽ بربادي کان بچائڻ لاءِ فيصلو ڪيو ۽ سليم به ساٿ ڏيڻ جو واعدو ڪيو. ارشد ۽ سليم ڳوٺاڻن جي ٻڌي ۽ ايڪي سان ۽ انتظاميا جي مدد سان پنهنجي ڳوٺ مان **ڌاڙيلن** جو خاتمو آندو.

هن طرح ارشد ۽ سليم هڪٻئي جي مدد ۽ سهڪار سان پنهنجي ڳوٺ ۾ سُک، امن ۽ خوشيون واپس آنديون.

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes
mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

نصر پور

هن سبق ۾ سنڌ جي پراڻي ۽ تاريخي شهر **نصر پور** متعلق لکيو ويو آهي هي شهر سنڌ جي جهونن، تاريخي ۽ هيٺين شهرن مان هڪ آهي. هي شهر حيدرآباد ضلعي ۾ ٽنڊوالهيار کان ڇهه (٦) ميلن جي مفاصلي تي آهي.

تاريخدانن جي راءِ مطابق هي شهر **نصير مهاڻي** ٻڌايو هو. نصرپور **سنڌو درياءَ** جي ڪناري هئڻ ڪري ساوڪ ۽ شادابي جي ڪري مشهور هو. هتي جي ڪاريگر ۽ هنرمند ماڻهن جي ٺاهيل شين جي ٻاهرين ملڪن ۾ ڏاڍي مانگ هئي. هتي جا کيس، گربيون، سوسيون ۽ اجرڪ ڏيهه پرڏيهه مشهور هئا.

ڪلهوڙن جي دور ۾ نصرپور ڏاڍو سکيو ستابو شهر هو. هتي ڪپڙي اُڻڻ جا ڪيترائي آڏاڻا هئا. نصرپور ۾ ڪيترائي عالم، بزرگ ۽ شاعر ٿي گذريا آهن، انهن ۾ سنڌ جو ڏاهو **وتايو فقير، شاهه عنايت رضوي ۽ مصري شاهه** جا نالا قابل ذڪر آهن.

نصرپور جا قديم آثار ختم ٿي چڪا آهن. باقي نورخان جي جوڙايل قرارڪي مسجد اڃا باقي آهي، اڄ به نصرپور جي کيس ۽ کاڌي جي ڪپڙي جو وڏو مان آهي. نصرپور جا **کير ڀڙا** مشهور آهن.

M K GABA Notes
JOIN FOR MORE!!!
0213263009 - 02132603054

جهڙو راڄ تهڙو ياڳ

هن سبق ۾ مصنف ٻڌايو آهي ته هڪ بادشاهه خواب ڏٺو ته سندس سمهڻ واري ڪمري ۾ هڪ لومڙي پئي ڦٽڪي. بادشاهه ڪي نجومي ته خواب جي تعبير نه ٻڌائي سگهيا. پوءِ بادشاهه سڄي بادشاهي ۾ ڍنڍورو گهمايو ته جيڪو به خواب جي تعبير ٻڌائيندو ان کي انعام ڏنو ويندو. آخرڪار اها خبر هڪ ڪڙمي تائين پهتي. ڪڙمي جڏهن خواب جي تعبير ڪرڻ لاءِ پئي آيو ته واٽ تي هڪ واسينگ نانگ ويٺو هو. نانگ هن کي چيو ته اڙي ڪڙمي جيڪڏهن تون انعام جو اڌ مون کي ڏين ته آئون تو کي خواب جو تعبير ٻڌائيان. ڪڙمي نانگ جي شرط مڃيو ۽ خواب جي تعبير ٻڌي بادشاهي ۾ پهتو ۽ بادشاهه کي چيائين بادشاهه سلامت! لومڙي هڪ دغاباز، بزدل ۽ مڪار جانور آهي. ان ڪري اوهان کي سمجهڻ کپي ته رعيت ۾ به دغابازي، لالچ ۽ رياڪاري وڌي رهي آهي. بادشاهه ڪڙمي کي وڏا انعام و اڪرام ڏنا. ڪڙمي جي دل ۾ بي ايماني پيدا ٿي ۽ ٻيو رستو وٺي گهر پهتو.

ڪجهه ڏينهن کان پوءِ بادشاهه ٻيو خواب ڏٺو ته سندس محلات ۾ اگهاڙي ترار پئي لٽڪي. ڪڙمي نانگ جون ستون ڪري خواب تعبير ٻڌي بادشاهه وٽ پهچي چيائين ته بادشاهه سلامت ترار جو ڪم آهي خونريزي ڪرڻ. اوهان جا دشمن اوهان جي پنيان ترار ڪڍيو بيٺا آهن. بادشاهه کي اها ڳالهه بدل سان لڳي هن ڪڙمي کي وڏا انعام و اڪرام ڏنا. ڪڙمي انعام وٺي واپس پئي آيو ته وري به دل ۾ بي ايماني پيدا ٿيس. ڪجهه ڏينهن کان پوءِ بادشاهه وري خواب ڏٺو ۽ هن ڪڙمي ڏانهن ماڻهو موڪليو. ڪڙمي وري نانگ وٽ ويو ۽ ڏاڍيون منٿون ڪري خواب جي تعبير ٻُڌي بادشاهه وٽ پهچي چيائين ته بادشاهه سلامت اوهان خواب ۾ ريڍ ڏٺي آهي. اوهان جي رعيت هاڻي ٻڪرين وانگر نماڻي ٿي چڪي آهي. هاڻي اوهان جي حڪومت کي ڪوبه خطرو ڪونهي. بادشاهه اهو ٻڌي ڏاڍو خوش ٿيو ۽ هن ڪڙمي کي وڏا انعام و اڪرام ڏنا. هن ڀيري ڪڙمي سڄو انعام نانگ آڏو رکيائين. نانگ چيس ته ادا آئون ته صرف تنهنجو آزمودو پئي ورتو. پر ان ۾ به تنهنجو ڏوهه نه آهي ڇو ته مُلڪي حالتن جو اثر رعيت تي پوندو آهي. ٻڌو ڪونه اٿئي **تهجهڙو راڄ تهڙو ياڳ، جهڙو راڄا تهڙي پرجا.**

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

سوال نمبر ٨(ب) هيٺين سٽن (پيراگراف) جو اردو ۾ ترجمو ڪريو: (٣)

حجته الوداع وارو خطبو

پيراگراف: عورتن جي معاملي ۾ خُدا وند تعاليٰ کان ڊڄندا رهو، عورتن تي اوهان جا ۽ هنن جا اوهان تي حق آهن. اوهان جون جانيون ۽ اوهان جا مال هڪٻئي تي اهڙي طرح حرام ڪيا وڃن ٿا، جهڙي طرح اڄوڪي ڏينهن هن شهر ۾ خون خرابي حرام ٿيل آهي.

ترجمہ: عورتوں کے معاملے میں اللہ تعالیٰ سے ڈرتے رہو، عورتوں پر آپ کے اور ان کے آپ پر حق ہیں، آپ کی جانیں اور آپ کا مال ایک دوسرے پر اس طرح حرام کیا جاتا ہے جس طرح آج کے دن اس شہر میں خون خرابہ حرام کیا گیا ہے۔

حضرت سلمان فارسي

پيراگراف: ايران ۾ اُن وقت زرتشت مذهب جو زور هو، جنهن ۾ باهه جي پوڄا ڪئي ويندي هئي، حضرت سلمان فارسيؓ ننڍي هوندي کان ئي آتشڪدي جي ايتري خدمت ڪئي جو ڪيس ان جي خاص خادمن ۾ شامل ڪيو ويو.

ترجمہ: ایران میں اس وقت زرتشت مذہب کا زور تھا، جس میں آگ کی پوجا کی جاتی تھی، حضرت سلمان فارسیؓ بچپن ہی سے آتش کدہ کی اتنی خدمت کی جوان کے خاص خادموں میں شامل کیا گیا۔

قائد اعظم جا ارشاد

پيراگراف: توهان مستقبل جا معمار آهيو، ان لاءِ جيڪو ڏکيو ڪم اوهان جي سرتي بيٺو آهي ان کي منهن ڏيڻ لاءِ پنهنجي شخصيت ۾ نظم وضبط پيدا ڪريو ۽ مناسب تعليم ۽ موزون تربيت حاصل ڪريو.

ترجمہ: آپ مستقبل کے معمار ہو اس لئے جو مشکل کام آپ کے سامنے کھڑا ہے اس کا سامنا کرنے کیلئے اپنی شخصیت میں نظم و ضبط پیدا کریں اور مناسب تعلیم اور اچھی تربیت حاصل کریں۔

اتحاد، تنظيم ۽ يقين محڪم

پيراگراف: قومن جي ترقي ۽ تنزل ڪمال ۽ زوال جو دارو مدار اتحاد تي آهي. اتحاد اُهو روح آهي جيڪو قومن کي حياتي ۽ تازگي بخشي ٿو، تاريخ شاهد آهي ته دنيا ۾ اُهي قومن زنده رهي سگهيون آهن، جن ۾ اتحاد جي قوت هئي، پر جنهن قوم ۾ نفاق ۽ ڦيٽاڙو هو، اُها نسيت و نابود ٿي وئي.

ترجمہ: قوموں کی ترقی اور تنزل کمال اور زوال کا دارومدار اتحاد پر ہے، اتحاد وہ روح ہے جو قوموں کو زندگی اور تازگی بخشتا ہے، تاریخ گواہ ہے کہ دنیا میں وہی قومیں زندہ رہ سکی ہیں جن میں اتحاد کی قوت تھی، لیکن جن قوموں میں نفاق اور لڑنا جھگڑنا تھا وہ نیست و نابود ہوگئیں۔

JOIN FOR MORE!!!
M K GABA Notes

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

مولانا دين محمد وفائي رح

پيراگراف: سنڌ جي سرزمين پنهنجي تاريخ جي مختلف دورن ۾ ڪيترن ئي بزرگ، محب وطن ۽ انسان دوست شخصيتن کي جنم ڏنو آهي. انهن باڪمال هستين جي پرخلوص ۽ بي انتها ڪوشش سبب سنڌ جو نالو هميشه روشن رهندو آيو آهي.

ترجمہ: سندھ کی سرزمین اپنی تاریخ کے مختلف ادوار میں کتنے ہی بزرگ، محبِ وطن اور انسان دوست شخصیات کو پیدا کیا ہے۔ ان باکمال ہستیوں کی پر خلوص اور بے انتہا کوششوں کی وجہ سے سندھ کا نام ہمیشہ روشن رہتا آیا ہے۔

مائي خيري

پيراگراف: سنڌ جي مسلمانن ۾ ڪي عورتون اهڙيون به ٿي گذريون آهن، جي خير جي ڪمن ۾ مردن کان به گوءِ کڻي ويون آهن. مائي خيري به اهڙين سخي ۽ درياءَ دل عورتن مان هڪ هئي.

ترجمہ: سندھ کے مسلمانوں میں کچھ عورتیں ایسی بھی ہو کر گذری ہیں، جو خیر کے کاموں میں مردوں سے بھی بازی لے گئی ہیں، مائی خیری بھی انھی سخی اور دریا دل عورتوں میں سے ایک تھیں۔

پيراگراف: دنيا جي شان ۽ شوڪت، دولت ۽ عزت کي بقاءُ ڪونهي. مرڻ وقت ڪو به پاڻ سان اهي کڻي ڪونه ويندو تنهنڪري هر هڪ سرندي واري کي گهرجي ته حياتيءَ ۾ اهو ڪم ڪري جو مرڻ بعد سندس نيڪ نامي ٿئي.

ترجمہ: دنیا کی شان اور شوکت، دولت اور عزت کو بقاء نہیں ہے، مرتے وقت کوئی بھی اسے اپنے ساتھ لے کر نہیں جائے گا، اس لئے ہر ایک صاحب حیثیت کو چاہیئے کہ وہ زندگی میں ایسے کام کرے جو مرنے کے بعد بھی اس کی نیک نامی ہو۔

هنر دولت آهي

پيراگراف: هڪڙي ڳوٺ ۾ هڪ بيوه رهندي هئي، ڪيس هڪڙو پٽ هو. هن سوچيو ته پنهنجي پٽ کي ڪو نه ڪو هنر سيکارجي، اهو سوچي هُو پنهنجي پٽ کي وٺي شهر آئي. شهر ۾ هڪ واڍي کي ڏٺائين، جنهن واهولي سان ڪاٺ جا ڇوڏا پئي لاٿا.

ترجمہ: ایک گاؤں میں ایک بیوہ رہتی تھی، اس کا ایک بیٹا تھا، اس نے سوچا کہ اپنے بیٹے کو کوئی ہنر سکھایا جائے، یہ سوچ کر وہ اپنے بیٹے کو لے کر شہر آئی شہر میں اس نے ایک بڑھئی کو دیکھا جو بسولے سے لکڑی کے چھلکے اتار رہا تھا۔

M K GABA
Notes

خط

پيراگراف: پيارا دوست خط طويل ٿيندو وڃي . ڳالهيون ته اڃا گهڻيون آهن . ها! پير جي ڳوٺ نيرن تي چاڙهن جي ماني، [illegible] [illegible] [illegible] سون کان اڃا نه وسري آهي.

JOIN FOR MORE!!!
02132603054
02132630020
M K GABA NOTES

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

ترجمہ: پیارے دوست خط طویل ہوتا جارہا ہے باتیں تو ابھی بھی بہت ہیں، ہاں پیر کے گاؤں ناشتہ پر چاول کی روٹی، مکھن، شہد اور لسی میں ابھی تک نہیں بھول پایا۔

بين الاقوامي عدالت

پيراگراف: جڏهن ٻن ماڻهن يا جماعتن جي وچ ۾ ڪنهن ڳالهه تان تڪرار تي پوندو آهي. تڏهن انهن جي آڏو انهي تڪرار جي نبيري جا ٻه رستا هوندا آهن. هڪڙو ڏاڍ ۽ ويڙهه جو ٻيو انصاف ۽ صلح جو.

ترجمہ: جب دو آدمیوں یا جماعتوں کے درمیان کسی بات پر جھگڑا ہوا جاتا ہے، تب ان کے سامنے اسی جھگڑے کے حل کے دوراستے ہوتے ہیں، ایک طاقت اور لڑائی کا دوسرا انصاف اور صلح کا۔

M K GABA Notes

اجرڪ

پيراگراف: عربن اجرڪ کي «ازرق» جي نالي سان سڏيو آهي. ازرق جي معني آهي نيرو رنگ. اجرڪ جي ترم ۾ نيرو رنگ زياده استعمال ٿيندو آهي. اهو به چيو وڃي ٿو ته ٻنهي جهانن جا سردار حضرت محمد ﷺ جن جيڪا چادر اوڍيندا هئا، اُها اجرڪ هئي.

ترجمہ: عربوں نے اجرک کو ازرق کے نام سے بلایا ہے، ازرق کی معنی ہے نیلا رنگ، اجرک کی زمین (نچلے حصے) میں نیلا رنگ زیادہ استعمال ہوتا ہے، یہ بھی کہا جاتا ہے کہ دونوں جہانوں کے سردار حضرت محمد ﷺ جو چادر اوڑھتے تھے وہ اجرک تھی۔

JOIN FOR MORE!!!

ميرن جي دربار

پيراگراف: سنڌ ۾ جڏهن ميرن جي حڪومت هئي، تڏهن مير مُراد علي خان جي علاج لاءِ سن ١٨٢٧ع ۾ ميرن ڪڇ مان هڪ انگريز عملدار ڊاڪٽر جيمس برنس کي گهرايو هو. هن پنهنجي سفر نامي ۾ ميرن جي دربار جي سونهن ۽ نزاڪت جي تعريف ڪئي آهي.

ترجمہ: سندھ میں جب میروں کی حکومت تھی تب میر مراد علی خان کے علاج کے لئے سن ۱۸۲۷ع میں میروں نے کچھ میں سے ایک انگریز علمدار ڈاکٹر جیمس برنس کو بلوایا تھا۔ اس نے اپنے سفر نامے میں میروں کی دربار کی خوبصورتی اور نزاکت کی تعریف کی ہے۔

پيراگراف: قلعي ۾ گوڙ ڪونه هو سانت لڳي پئي هئي. اجا سنهڙيون گهٽيون لتاڙي رهيو هئس، ته يڪدم هڪ وڏو اڱڻ اڳيان آيو، جتي ڪيترائي سنڌي ماڻهو خوش پوشاڪ ويٺا هئا. ڀتين تي ڪمانگري چٽ هئا. پٽ تي قسمين قسمين غاليچا ۽ فرش فروش وڇايا پيا هئا.

ترجمہ: قلعے میں شور نہیں تھا، خاموشی چھائی ہوئی تھی، ابھی تنگ گلیوں سے گزر رہا تھا کہ ایک دم ایک بڑا صحن سامنے آیا، جہاں پر کتنے ہی سندھی لوگ خوش لباس بیٹھے تھے، دیواروں پر نقوش تھے، زمین پر قسم قسم کے قالین اور فرش فروش بچھائے ہوئے تھے۔

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

ڪينجهر ڍنڍ

پيراگراف : ڪينجهر هڪ پراڻي ۽ تاريخي ڍنڍ آهي. سنڌ جي رومانوي داستان **نوري ڄام تماچي** جو تعلق به هن ڍنڍ سان آهي.

حضرت شاهه عبداللطيف ڀٽائيؒ به انهي داستان جي حوالي سان **سُرڪاموڏ** ۾ ڪينجهرڍنڍ جو ذڪر ڪيو آهي.

ترجمہ: کینجھر ایک پرانی اور تاریخی جھیل ہے۔ سندھ کی رومانوی داستان نوری جام تماچی کا تعلق بھی اس جھیل سے ہے۔ حضرت شاہ عبد اللطیف بھٹائیؒ نے بھی اسی داستان کے حوالے سے سرکاموڈ میں کینجھر جھیل کا ذکر کیا ہے۔

سنڌي ادب جي مختصر تاريخ

پيراگراف : سنڌي زبان تمام قديم زبان آهي. آثارن ۽ اهڃاڻن مان معلوم ٿئي ٿو ته آڳاٽي زماني کان ئي سنڌي زبان ۾ علم ادب موجود هو. عربن جي ڪتابن مان معلوم ٿئي ٿو ته عربن جي حڪومت جي دور ۾ قرآن شريف جو سنڌي زبان ۾ ترجمو ٿيو هو.

ترجمہ: سندھی زبان بہت قدیم زبان ہے۔ آثارات اور علامات سے معلوم ہوتا ہے کہ قدیم زمانے سے ہی سندھی زبان میں علم و ادب تھا۔ عربوں کی کتابوں سے معلوم ہوتا ہے کہ عربوں کی حکومت کے دور میں قرآن شریف کا سندھی زبان میں ترجمہ ہوا تھا۔

JOIN FOR MORE!!! M K GABA Notes 03213260305 4 03213800020 M K GABA NOTES

رڌپچاءُ

پيراگراف : رڌڻو هميشه ٻهاريل اجو اُجرو هجي. ان کان پوءِ اهو به ڌيان رکجي ته رڌڻي کي مهيني ٻن کان پوءِ ليپو ضرور ڏجي. رڌپچاءُ جا ٿانوَ ڪاٺي جي چارسان ملي صاف ڪجن.

ترجمہ: باورچی خانہ ہمیشہ جھاڑ و دیا ہوا، صاف ستھرا ہو۔ اس کے بعد یہ بھی دھیان رکھنا چاہیئے کہ باورچی خانہ کو مہینے دو کے بعد لیپ سفیدی ضرور دیں۔ کھانا پکانا اور کھانے پینے کے برتنوں کو راکھ سے مل کر صاف کریں۔

ٻه ته ٻارهن

پيراگراف : ارشد ۽ سليم پاڻ ۾ دوست هئا. هُو پاڙيسري ۽ هم ڪلاسي به هئا. اسڪول به گڏجي ويندا هئا ۽ ساڳي بينچ ويهندا هئا. راند به گڏجي ڪندا هئا، ته اسڪول کان مليل گهر جو ڪم به گڏجي ڪندا هئا.

ترجمہ: ارشد اور سلیم آپس میں دوست تھے۔ وہ پڑوسی اور ہم جماعت بھی تھے۔ اسکول بھی ساتھ جاتے تھے اور ایک ہی بینچ پر بیٹھتے تھے۔ کھیل بھی ساتھ کھیلتے تھے اور اسکول سے ملا ہوا گھر کا کام بھی مل کر کرتے تھے۔

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767

نصر پور

پيراگراف :نصر پور سنڌو درياء جي ڪناري آباد هو، ان ڪري انهي جي زمين ڏاڍي آباد ۽ زرخيز هئي. هي شهر نه رڳو ساوڪ ۽ شادابي جي ڪري مشهور هو، پر هن ڪاريگر ۽ هنر مند ماڻهو به گهڻا رهندا هئا.

ترجمہ: نصر پور دریائے سندھ کے کنارے آباد تھا۔ اس لئے اس کی زمین بہت آباد اور زرخیز تھی۔ یہ شہر نہ صرف ہریالی اور شادابی کی وجہ سے مشہور تھا۔ بلکہ اس میں کاریگر اور ہنر مند لوگ بھی زیادہ رہتے تھے۔

پيراگراف :نصر پور ۾ ڪيترائي عالم، بزرگ ۽ شاعر ٿي گذريا آهن. سنڌ جو ڏاهو وتايو فقير به هن شهر جو هو جنهن جا گفتا اڄ به ماڻهو حوالي طور ٻڌائيندا آهن. شاهه عنايت رضوي ڪلاسيڪل شاعري جو هڪ وڏو شاعر ٿي گذريو آهي. اُهو به هن شهر جو هو.

ترجمہ: نصر پور میں کتنے ہی عالم بزرگ اور شاعر ہو کر گزرے ہیں۔ سندھ کے مشہور عقلمند وتایو فقیر بھی اس شہر کے تھے۔ جس کے اقوال آج بھی لوگ حوالے کے طور پر سناتے ہیں ۔ شاہ عنایت رضوی کلاسیکل شاعری کے ایک بڑے شاعر ہو کر گذرے ہیں، وہ بھی اس شہر کے تھے۔

JOIN FOR MORE!!!

جهڙو راڄ تهڙو ياڳ

پيراگراف : هڪڙي بادشاهه خواب ڏٺو ته سندس سمهڻ واري ڪوٺي ۾ هڪ لومڙي پئي ڦٿڪي. صبح جو بادشاهه سڀني اميرن،وزيرن ۽ نجومين کي خواب ٻڌايو پر انهن مان ڪو به ان جو تعمير نه ٻڌائي سگهو.

ترجمہ: ایک بادشاہ نے خواب دیکھا کہ اس کی آرام گاہ میں ایک لومڑی تڑپ رہی تھی ۔صبح کو بادشاہ نے اپنے تمام امیروں ،وزیروں اور نجومیوں کو خواب سنایا۔ لیکن ان میں سے کوئی بھی اس کی تعبیر نہ بتا سکا۔

M. K. GABA
All Best Institute Notes Available at
FAISAL BOOK STALL
Shop No. 9, Nosheen Centre. New Urdu Bazar
Karachi. Phone 021-34228956
HAMZA BOOK STALL
Shop No. 18, Urdu Bazar, Karachi.
Ph: 021-34228955

FOR HOME DELIVERY
JUST CALL
0312-2549017
0346-3557323

mcc Master Coaching Center
Add: Yaseen Square Block -F , Doli khata Soldier bazar, Karachi Contact # 0321-2494633 & 0312-2340767